

ถ้าเมาค้ำฟ้อง

เรื่อง

ละเมิดปฏิญาณதாகว่าด้วย
สิทธิมนุษยชน ๒๕๖๕...

สำเนาคำฟ้อง

เรื่อง

ละเมิดสัญญาสากลงว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
และหมิ่นประมาทโดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย

ความแย้ง

ระหว่าง	นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายวิภา ก้นตามระ	ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
	บริษัทสยามรัฐ จำกัด	ที่ ๑
	ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	ที่ ๒
	นายสำเนียง ชันธชวนะ	ที่ ๓
	นายประจวบ ทองอุไร	ที่ ๔
	นายประหยัด ศ. นาคะนาท	ที่ ๕

พร้อมทั้งสำเนาคำให้การของจำเลย

รายงานกระบวนการพิจารณาของศาล

ประกาศขออภัยของจำเลย

รวบรวมและจัดพิมพ์โดย

นายเป็รื่อง ศิริภักดิ์ ป. ๖

อดีตผู้ถวายพระอักษรภาษาไทย

แต่

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล

คดีหมายเลขดำที่ ๗๒๓๖ / ๒๕๑๓

ศาลแพ่ง

วันที่ ๑๖ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๓

ความแพ่ง

ระหว่าง	}	นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์		
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด	ที่ ๑	
		ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	ที่ ๒	
		นายสำเนียง ันธชวันะ	ที่ ๓	จำเลย
		นายประจวบ ทองอุไร	ที่ ๔	
		นายประหยัด ศ. นาคะนาท	ที่ ๕	

ข้อหาหรือฐานความผิด ละเมิดปฎิญาสากลงว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาทโดยใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย

จำนวนทุนทรัพย์ ๓๐๐,๐๐๐ บาท - สตางค์
ข้าพเจ้า นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ ทนายความ

เกิดวันที่ ๑๙ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ อายุ ๔๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๖๕

ถนนจักรเพชร ตรอกหรือซอย ท่ากลาง ใกล้เคียง ปากคลองตลาด

ตำบล วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร

ขอยื่นฟ้อง บริษัทสยามรัฐ จำกัด ที่ ๑ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ที่ ๒ นายสำเนียง ันธชวันะ ที่ ๓ นายประจวบ ทองอุไร ที่ ๔ และนายประหยัด ศ.นาคะนาท ที่ ๕ จำเลย

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย อาชีพ นักหนังสือพิมพ์

อยู่บ้านเลขที่ ๑
๒
๓
๔
๕ } อาคาร ๖ ถนน ราชดำเนิน

ตรอกหรือซอย - ไกลเคียง -
ตำบลบวรนิเวศ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร

มีข้อความที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑ โจทก์มอบอำนาจให้ นายวิชา กันตามระ เป็นผู้ฟ้องจำเลยและดำเนินกระบวนพิจารณาตามที่ปรากฏในหนังสือมอบอำนาจ ที่โจทก์เขียนด้วยลายมือของโจทก์เองตั้งปรากฏในหนังสือมอบอำนาจที่ยื่นต่อศาลพร้อมกับคำฟ้องนี้ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา ๘๒๐, ๘๒๑, ๘๒๒ และ ๑๖๖๗

จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของ บริษัทสยามรัฐ จำกัด และเป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จึงมีลักษณะเป็น ตัวการผู้เชิดบริษัทสยามรัฐ จำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๘๒๑ และเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ โดย นิติกรรมอำพราง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๑๘ จำเลยที่ ๒ จึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการกระทำของจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ในฐานะดังกล่าวนี้ และในฐานะ ผู้อำนวยการ จึงมีลักษณะเป็นตัวการและผู้สนับสนุนให้จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ กระทำละเมิดโจทก์โดยการใช้ บังคับ จ้าง วาน ยุงส่งเสริมและด้วยวิธีอื่นซึ่งเข้าลักษณะเป็นตัวการและผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๔

จำเลยที่ ๓ เป็นผู้เขียนบทความลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ ภายใต้หัวเรื่อง “แก๊สจากข้าว โดย ส.ธ.น.” และเป็นผู้เขียนบทความลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓ ภายใต้หัวเรื่อง “ป่วย - ปรีดี ? ? ? โดย ส.ธ.น.”

จำเลยที่ ๔ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน

จำเลยที่ ๕ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

ข้อ ๒ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้สมคบกันลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ รายวันฉบับวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ ภายใต้หัวข้อเรื่อง “แฉกคดีจากข่าว” โดย ส.ธ.ม. ซึ่ง โจทก์ได้แนบสำเนาหมายฟ้องนี้ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๒ มีความตอนหนึ่งว่า

“แต่ นายปรีดี พนมยงค์ เคยเป็นผู้ต้องหาในคดีปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ แม้ว่าจะพ้นข้อหาไปแล้ว แต่มิได้พ้นด้วยการพิพากษาของศาล แต่พ้นข้อหาเพราะผู้ต้องหาได้หลบหนีคดีไปจนหมดอายุความ”

ข้อความตอนนั้นและตอนอื่น ๆ ในบทความนั้นเป็นการหมิ่นประมาทใส่ความ โจทก์หลายประการคือ

ก) จงใจชักจูงให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่า โจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ จึงเป็นการใส่ความโจทก์ เพราะหลักกฎหมายทั่วไปและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีนั้น ได้ยอมรับนับถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าความผิดประจักษ์แน่ชัดในการพิจารณาคดีอย่างเปิดเผยพร้อมด้วยมีประกันที่จำเป็นแก่การต่อสู้คดี โจทก์มิได้ถูกศาลตัดสินลงโทษในคดีสวรรคต และการพิจารณาคดีนั้นมิได้ดำเนินไปต่อหน้าโจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้บริสุทธิ์อย่างสมบูรณ์ การกระทำละเมิดของจำเลยต่อโจทก์นั้นเป็นการฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายที่ประสงค์ป้องกันมนุษยชนประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๒ จึงให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าจำเลยเป็นผู้ผิด

นอกจากโจทก์เป็นผู้บริสุทธิ์ตามหลักกฎหมายและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแล้ว โจทก์สามารถแสดงความบริสุทธิ์ได้ในข้อเท็จจริงและในข้อกฎหมายด้วยเหตุผลอีกหลายประการ

โดยเฉพาะการต้องหาในกรณีสวรรคตที่จำเลยกล่าวนั้น ก็เป็นเพียงการกล่าวหาตามหมายจับของกรมตำรวจ ซึ่งจำเลยที่ ๒ กับพวกได้สร้างพยานหลักฐานเท็จขึ้น โดยมุ่งแก้แค้นโจทก์ในการที่พรรคการเมืองที่จำเลยที่ ๒ เคยร่วมอยู่นั้นได้พ่ายแพ้ฝ่ายโจทก์ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นปฐมเหตุ ต่อมาอีกประมาณ ๑ เดือน พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ ได้สวรรคต จำเลยที่ ๒ กับพวกก็ฉวยโอกาสใส่ความโจทก์ว่า สมคบกับผู้อื่นในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์องค์นั้น โดยเขียนลงหนังสือพิมพ์และกล่าวทางวาจา

รวมทั้งใช้ จ้าง วาน ยุงส่งเสริมให้บุคคลร้องตะโกนในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ต่อมาได้เกิดรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ จำเลยที่ ๒ กับพวกได้เป็นรัฐบาลโดยการเห็นชอบของคณะรัฐประหาร ครั้นแล้วรัฐบาลนั้นได้สั่งให้โอนการสอบสวนกรณีสวรรคตจากพนักงานสอบสวนเดิมไปมอบให้พลตำรวจตรีเนื่อง อาชุตย คำเนินการต่อไป แต่จำเลยที่ ๒ กับพวกก็ยังไม่พอใจที่จะให้นายตำรวจผู้นั้นซึ่งรัฐบาลของตนเองมอบหมายการสอบสวนกรณีสวรรคต ฉะนั้น จำเลยที่ ๒ กับพวกในรัฐบาลนั้นจึงได้บรรจพระพินิจชนคดีพี่ชายจำเลยที่ ๒ ซึ่งออกจากราชการไปแล้วให้กลับเข้ารับราชการอีก โดยจำเลยที่ ๒ กับพวกได้มอบหมายให้ทำการสอบสวนกรณีสวรรคตโดยเฉพาะพระพินิจชนคดีกับพวกได้ทำพยานหลักฐานเท็จและข่มขู่พยานให้การเท็จ ดังปรากฏจากถ้อยคำพระยาศรยุทธเสนีที่ให้การต่อศาลในคดีหมายเลขคำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๑ ระหว่างท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โจทก์ นางเนงเยาว์ ประภาสกลิต กับพวก จำเลย ซึ่งโจทก์แนบมาท้ายฟ้องนี้ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๓ ซึ่งรับรองบันทึกที่พระยาศรยุทธเสนีเขียนด้วยลายมือตนเอง ปรากฏตามบันทึกพระยาศรยุทธเสนี ซึ่งได้แนบมาท้ายคำฟ้องนี้แล้ว เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๖

เมื่อพระพินิจชนคดีกับพวกได้ทำสำนวนสอบสวนตามความต้องการของจำเลยที่ ๒ กับพวกแล้ว ก็ได้เสนอไปยังพลตำรวจเอกหลวงชาติตระการโกศล อธิบดีกรมตำรวจ ปรากฏว่าสำนวนนั้นเมื่อตั้งกับพื้นแล้ววัดส่วนสูงได้กว่า ๕ ไม้ฟุต หลวงชาติตระการโกศลได้ลงนามในหมายจับโจทก์ และได้ตอบคำถามหนังสือพิมพ์ว่า คนมิได้อ่านสำนวนนั้นอย่างละเอียดทั้งหมด หากลงนามในหมายจับโดยอาศัยบันทึกของพระพินิจชนคดีที่เสนอไว้หน้าสำนวน

ดังนั้น ข้อกล่าวหาของตำรวจดังกล่าว จึงเป็นการแกล้งใส่ความโจทก์ข้างเดียวเท่านั้น

ข) การใส่ความว่าโจทก์หลบหนีคดีสวรรคตนั้นเป็นเท็จ เพราะได้ออกจากประเทศไทยโดยการรัฐประหาร ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ ซึ่งได้ส่งรถถังระดมยิงบ้านพัก

ของโจทก์ที่ปากคลองหลอด จังหวัดพระนคร เพื่อให้โจทก์และภรรยาและบุตรที่ยังเป็นเด็กไว้เคียงสาต้องพินาศล้มตาย และได้จับกุมสมาชิกสภาผู้แทนและพฤษภาและข้าราชการเมืองหลายคนไปคุมขังไว้ และได้ติดตามที่จะทำร้ายโจทก์ในที่ต่าง ๆ

โจทก์จึงได้ไปอาศัยอยู่ที่สถานี่ทหารเรือสัตตหีบประมาณ ๗-๘ วัน แล้วพิจารณาเห็นว่า การที่โจทก์จะอาศัยอยู่ต่อไปนั้น อาจทำให้รัฐบาลสมัยนั้นไม่พอใจฝ่ายทหารเรือ ดังนั้นโจทก์จึงได้ติดต่อกับสถานทูตอังกฤษโดยผ่านนายทหารเรืออังกฤษผู้หนึ่งขอไปลี้ภัยอยู่สิงคโปร์ สถานทูตอังกฤษได้ปรึกษากับสถานทูตอเมริกัน เสร็จแล้วผู้ช่วยทูตทหารเรืออเมริกันได้นำเรือยนต์รับโจทก์ที่ทำเรือคลองเตย ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ปีนี้ (๑๖ วันต่อจากวันที่จำเลยที่ ๒ กับพวกเป็นรัฐบาล) นำโจทก์ไปขึ้นเรืออังกฤษที่สันดอนปากแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วโจทก์ถึงสิงคโปร์ในวันที่ ๒๓ เดือนเดียวกันนั้น ฉะนั้น ถ้าหากโจทก์หนีคดีสวรรคตแล้ว รัฐบาลอังกฤษก็จะไม่ยอมช่วยให้โจทก์ไปสิงคโปร์ได้

ต่อมาอีกประมาณ ๖ เดือน อธิบดีกรมตำรวจจึงออกหมายจับโจทก์ขณะที่โจทก์ไปฮ่องกง แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้นก็ได้อาศัยหมายจับนั้นขอให้รัฐบาลอังกฤษที่ฮ่องกงส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทย ต่อมาโจทก์ไปอยู่สาธารณรัฐจีน (ก่อนสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน) ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยซึ่งรัฐบาลสมัยนั้นรู้ดีว่าโจทก์อยู่ ณ ที่นั้นระหว่างกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ ถึงกุมภาพันธ์ ๒๔๙๒ แต่รัฐบาลไทยสมัยนั้น ก็มีใ้ขอให้รัฐบาลสาธารณรัฐจีนส่งตัวโจทก์กลับประเทศไทยตามหมายจับในข้อหาคดีสวรรคต ซึ่งแสดงว่ารัฐบาลสมัยนั้นที่รับช่วงงานต่อจากรัฐบาลนายควงซึ่งจำเลยที่ ๒ ร่วมอยู่ด้วยนั้นไม่ติดใจว่าโจทก์หนีคดีสวรรคตที่อาจถูกขอให้ส่งตัวกลับประเทศไทยได้ โจทก์จึงมิได้หลบหนีคดีสวรรคต คงมีแต่จำเลยที่ ๒ กับพวกที่ใช้ความอุกสาหนะในการใส่ความโจทก์ ว่าสมคบในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๘ และหนีคดีสวรรคต

ก) จำเลยที่ ๒ กับพวกได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ ในระหว่างที่โจทก์อยู่สิงคโปร์ขึ้นใจความว่า ผู้ที่ไปกับโจทก์และผู้อารักขาโจทก์ที่สิงคโปร์บางคนเป็นผู้ลอบ

ปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แต่โดยที่จำเลยที่ ๒ ยังมีได้สร้างหลักฐาน พยานเท็จให้ครบถ้วน จำเลยกับพวกในรัฐบาลนั้นจึงได้สร้างหลักฐานเท็จส่งไปยังรัฐบาล อังกฤษที่สิงคโปร์ขอให้จับตัวร้อยตำรวจเอกเจียบ ชัยสงค์ และสิบตำรวจโทชม แสงเงิน ผู้อารักขาโจทก์เพื่อให้ส่งตัวกลับกรุงเทพฯ ในข้อหาก่อสามัญเพื่อได้ตัวมาอยู่ในมือ จำเลยที่ ๒ กับพวกเพื่อดำเนินข้อหาในกรณีสวรรคตพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แต่ ศาลอังกฤษที่สิงคโปร์ ได้พิจารณาสำนวนถ้อยแล้วจึงมีคำสั่งว่า “สำนวน (ของ รัฐบาลไทยสมัยนั้นที่ยื่นต่อศาล) ไม่มีสาระจึงปล่อยตัว ร.ต.อ.เจียบ และ ส.ท.ท.ชม แสงเงิน พ้นข้อหาไป” (NOTHING, SO DISCHARGE THESE TWO PERSONS)

เมื่อจำเลยที่ ๒ กับพวกไม่สามารถทำตามแผนการนั้นได้ จึงใช้วิธีทำหลักฐาน เท็จข่มขู่บุคคลให้เป็นพยานเท็จเพื่อจะให้พระยาศรยุทธฯ ให้การว่าโจทก์กับนายทอง อินทร์ ภูริพัฒน์ ร่วมมือในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ และเมื่อพระยาศรยุทธเสนีปฏิเสธ พระพินิจชนคดีกับพวกก็ใช้วิธีเสกสรรคดีต้องหาขึ้นใหม่ โดยขู่ เชิญให้พระยาศรยุทธเสนีให้การว่า โจทก์กับนายเฉลียว ปทุมรส นายชิต สิงหเสนี นายบุศย์ บัณฑิตรินทร์ และเรือเอกวัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร่วมมือกันในการปลงพระชนม์นั้น

ง) โจทก์ไม่สามารถกลับประเทศไทยได้ เพราะถูกคุกคามจากผู้มีอำนาจที่จะทำร้ายโจทก์ตลอดมา ซึ่งจำเลยกับพวกก็รู้ดีว่ามีพรรคพวกของโจทก์หลายคนที่มีได้ถูกกล่าวหาว่าร่วมปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ นั้น ก็ได้ถูกตำรวจจับไปยิงทั้งและขัง ทั้งหลายคนเช่น นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ นายจำลอง ดาวเรือง นายถวิล อุดล นายทองเปลว ชลภูมิ นายเตียง ศิริขันธ์ และนายชาญ บุนนาค ฯลฯ ดังปรากฏความจริงในคดีที่ศาลอาญาได้ตัดสินแล้วหลายคดี

แม้อายุความกรณีสวรรคตพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ หมดอายุความแล้วในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๐๙ นั้น แต่โจทก์ก็ยังได้รับการคุกคามจากตำรวจและรัฐมนตรีที่มีอำนาจบางคนที่จะจับกุมคุมขังโจทก์เมื่อกลับประเทศไทย ดังปรากฏข้อความในหนังสือพิมพ์หลายฉบับรวมทั้งหนังสือพิมพ์สยามรัฐด้วย

ฉะนั้น การที่โจทก์ต้องอยู่ในต่างประเทศจึงมิใช่เป็นการหลบหนีคดีสวรรคตตาม
ที่จำเลยกับพวกใส่ความโจทก์ ข้อความที่จำเลยกับพวกลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ
รายวันดังกล่าวนั้น จึงเป็นการจงใจใส่ความโจทก์ เพื่อให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่าโจทก์เป็นผู้
สมคบในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ การกระทำของจำเลยทั้งสี่คนจึง
เป็นการหมิ่นประมาทโจทก์

ข้อ ๓ นอกจากหมิ่นประมาทโจทก์ดังกล่าวในข้อ ๑ แล้ว จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓
และที่ ๔ ได้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับนั้นอีกว่า

“การที่รัฐจะเชิญคดีผู้ต้องหาในคดีเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์มาแต่งตั้งให้เป็นใหญ่
ในคณะรัฐบาลของตน รัฐบาลนั้นก็เท่ากับเป็นกบฏต่อราชบัลลังก์และต่อระบอบการ
ปกครอง” และอีกตอนหนึ่งมีความว่า “อย่างไรก็ตามการที่มี ส.ส. จำนวน ๑๐ คน
ยื่นญัตติต่อพรรคเพื่อให้รัฐบาลเชิญนายปรีดีเข้ามาเป็นใหญ่ร่วมกับรัฐบาลนั้น แสดงให้
เห็นว่า ในพรรคของรัฐบาลยังมีบุคคลนิยมชมชอบสนับสนุนบุคคลที่เคยเป็นผู้ต้องหาใน
คดีที่เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ กลับเข้ามามีอำนาจปะปนอยู่ในพรรครัฐบาล”

ข้อความที่ลงพิมพ์นั้นมิใช่เป็นการแสดงความเห็นติชมรัฐบาลตามธรรมดา หาก
เป็นการแฉงไว้ซึ่งการใส่ความโจทก์เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นผู้สมคบปลงพระชนม์พระ
มหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์

โจทก์เป็นผู้บริสุทธิ์ในกรณีสวรรคตและโจทก์มิได้เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์

จำเลยกับพวกหรือควรรู้ได้ว่าเมื่อพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ สวรรคตในวันที่
๘ มิถุนายน ๒๔๘๘ แล้วนั้น โจทก์ได้เสนอต่อรัฐสภาซึ่งสมาชิกส่วนมากที่สุดของ
รัฐสภาเป็นฝ่ายสนับสนุนโจทก์นั้นให้อัญเชิญสมเด็จพระอนุชาขึ้นทรงราชย์ เป็นพระ-
มหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ องค์ปัจจุบัน ครั้นแล้วในวันนั้นเอง โจทก์ได้นำประธานและรอง
ประธานรัฐสภาพร้อมด้วยคณะรัฐมนตรีอัญเชิญสมเด็จพระอนุชาขึ้นทรงราชย์ดังกล่าว
แล้วโจทก์จึงขอประธานเสนอศาลว่า การที่โจทก์ได้นำเพ็ญโดยสุจริตนั้นมิใช่เป็นศัตรูต่อ
ราชบัลลังก์ตามที่จำเลยกับพวกใส่ความโจทก์ เพราะในสมัยนั้นโจทก์ได้รับการสนับสนุน

จากสมาชิกส่วนมากที่สุดในรัฐสภาและจากมวลราษฎรส่วนมาก ถ้าหากโจทก์เป็นศัตรู
ต่อราชบัลลังก์หรือต่อระบบที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญแล้ว ก็ไม่
เป็นการยากที่โจทก์จะทำการตามที่จำเลยกับพวกใส่ความหมิ่นประมาทโจทก์ ฉะนั้น จำ
เลยกับพวกต้องรับผิดชอบอย่างหนัก

ข้อ ๔ ภายหลังจากจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้หมิ่นประมาทโจทก์ตามที่
โจทก์กล่าวในข้อ ๒ และข้อ ๓ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ก็ได้สมคบกับจำเลยที่ ๔ ใส่ความ
หมิ่นประมาทโจทก์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับวันที่ ๓๐ สิงหาคม
๒๕๑๓ ภายใต้วีธีชื่อว่า “ป่วย-ปรีดี ???” โดย ส.ธ.น. ซึ่งโจทก์ได้แนบสำเนา
ท้ายฟ้องนี้ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔ ซึ่งมีการย้ายหลายตอนให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่า
โจทก์เป็นผู้สมคบในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราช-
บัลลังก์ และโจทก์หลบหนีคดีสวรรคตถึงความปรากฏในบทความนี้ที่โจทก์ยื่นเป็น
เอกสารท้ายฟ้อง อาทิมีความตอนหนึ่งว่า “ข้อสำคัญที่สุด นายปรีดีเคยเป็นผู้ต้องหาคดี
ลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล” ตอนหนึ่ง และอีกตอน
หนึ่งว่า “ผู้ต้องหาพร้อมกับนายปรีดีที่ถูกจับดำเนินคดีและถูกตัดสินประหารชีวิตทั้งสาม
คนเพราะศาลเชื่อว่าจำเลยร่วมกันปลงพระชนม์จริง แต่นายปรีดีพ้นคดีโดยการหลบหนี
คดีจนกระทั่งหม้ออายุความ” และอีกตอนหนึ่งว่า การที่จะเอาบุคคลที่มีประวัติเคยเป็น
ผู้ต้องหาปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์อันเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์และการปกครองปัจจุบัน
มาเป็นใหญ่ปกครองประชาชน เป็นการเหยียบย่ำประชาชนซึ่งจงรักภักดีต่อพระมหา-
กษัตริย์อย่างสุดหัวใจ ใครก็ตามที่เป็นศัตรูมาทรยศต่อพระมหากษัตริย์ยอมเป็นศัตรูแก่
ประชาชนด้วย”

ข้อความที่ลงพิมพ์นั้นมิใช่เป็นการแสดงความเห็นติชมนายป่วย อิงภากรณ์ตาม
ธรรมดา หากเป็นการแฝงไว้ซึ่งการใส่ความโจทก์ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจว่าเป็นผู้สมคบ
ปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ตามเหตุผลเช่น
เดียวกับที่โจทก์ได้เสนอต่อศาลแล้วในข้อ ๒ และข้อ ๓ และข้ออื่น ๆ ในฟ้องนี้

ข้อ ๕ โจทก์ขอประทานเสนอศาลเพื่อประกอบคดีพินิจถึงความอาฆาตมาดร้ายของจำเลยที่ ๒ กับพวกที่มีแก่โจทก์ในทางการเมืองว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกได้เป็นฝ่ายค้านโจทก์และรัฐบาลที่โจทก์เป็นนายกรัฐมนตรี พรรคของจำเลยที่ ๒ กับพวกได้พ่ายแพ้ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาอย่างเด็ดขาดซึ่งจำเลยที่ ๒ กับพวกไม่มีทางชนะตามวิถีทางรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตยที่สมาชิกวุฒิสภาและสภาผู้แทนมีขึ้นโดยวิธีเลือกตั้ง ดังนั้นจำเลยที่ ๒ กับพวกซึ่งใช้วิธีต่อสู้นอกวิถีทางประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ โดยถือเอาโอกาสที่พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ สวรรคตใส่ความโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบลอบปลงพระชนม์พระองค์นั้น โดยเริ่มต้นด้วยจำเลยที่ ๒ ได้ยุยงส่งเสริมและใช้วิธีแนะนำให้บุคคลร้องตะโกนในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” และได้สมคบกับหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์สมัยที่นายสัมพันธ์ ชันธุชชนะ เป็นเจ้าของและ นายสำเนียง ชันธุชชนะ จำเลยที่ ๓ ร่วมอยู่ในวงการหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์สมัยนั้น ในการเขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นชักจูงโดยตรง และโดยปริยายให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่าโจทก์เป็นผู้สมคบการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘

ในการสอบสวนกรณีสวรรคตซึ่งพระพินิจชนคดีพี่ชายจำเลยที่ ๒ ได้ดำเนินการนั้น ก็ได้มุ่งตั้งข้อหาผู้ที่เป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองกับจำเลยที่ ๒ กับพวก อาทิ ชูเชื้อพระยาศรยุทธเสนีให้ปรักปรำนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ และหลวงเชวงศักดิ์สงครามก่อนแล้ว จึงสร้างพยานเท็จและหลักฐานเท็จสำหรับผู้ยื่นตั้งปรากฏในบันทึกของพระยาศรยุทธเสนีแล้ว ทั้งนี้เป็นการแสดงถึงความอาฆาตมาดร้ายทางการเมืองของจำเลยที่ ๒ กับพวก มิใช่โดยการจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ด้วยความสุจริตใจ

ต่อมาจำเลยที่ ๒ ได้ลงทุนเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่จัดตั้งบริษัทสยามรัฐ จำกัด เพื่อชักออกหน้าเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และ รายสัปดาห์โดยจำเลยเป็นผู้ดำเนินการ และแสดงการกระทำหลายอย่างให้ผู้อ่านเข้าใจว่า หนังสือพิมพ์สยามรัฐนั้นในสาระสำคัญเป็นของจำเลยที่ ๒

จำเลยที่ ๒ กับพวกได้อาศัยหนังสือพิมพ์สยามรัฐดังกล่าวแล้วทำการใส่ความโจทก์ตลอดมาหลายครั้งหลายหน เนื่องจากโจทก์อยู่ในต่างประเทศซึ่งโจทก์รู้เรื่องจำเลย

หมิ่นประมาทในหลายกรรมหลายวาระ ต่อเมื่อเขาออกความแล้วโจทก์จึงมิได้ยื่นฟ้อง
จำเลย นอกจากกรณีที่มิผู้ส่งหนังสือพิมพ์สยามรัฐไปถึงมือโจทก์ภายในอายุความ ซึ่ง
โจทก์สามารถฟ้องได้ทันภายในอายุความ และโจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ และ
ที่ ๕ กับพวกเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งในคดีดำที่ ๑๕๙๖/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๐
และ ๑๖๘๗/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๐ กับคดีแดงที่ ๕๖๕๑, ๕๖๕๒/๒๕๑๐ ซึ่ง
ศาลแพ่งและศาลอุทธรณ์พิพากษาให้โจทก์ชนะคดี คดีอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา
แต่เนื่องจากโจทก์อยู่ห่างไกลไม่สะดวกแก่การติดต่อก่อนำพยานหลักฐานให้ครบถ้วนมาสืบ
ต่อศาลถึงการที่จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการสำคัญคนหนึ่งในการหมิ่นประมาทโจทก์ ศาลแพ่ง
จึงได้พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ และที่ ๕ เป็นผู้รับผิดชอบตามคำฟ้องของโจทก์ใน
คดีดังกล่าวนี้ โจทก์มิได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลแพ่งสำหรับจำเลยที่ ๒ เพราะเห็น
ว่าในคดีนั้นโจทก์มิได้นำพยานหลักฐานมาสืบให้ครบถ้วน บัดนี้โจทก์มีพยานหลักฐาน
ครบถ้วนที่จะนำมาสืบต่อศาลถึงการที่จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการสำคัญคนหนึ่งในการหมิ่น
ประมาทโจทก์ โจทก์เห็นว่าคำพิพากษาศาลแพ่งในคดีดำที่ ๑๕๙๖, ๑๖๘๗/๒๕๑๐ และ
คดีแดงที่ ๕๖๕๑, ๕๖๕๒/๒๕๑๐ เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ นั้น มีผลเฉพาะคดีนั้นเท่านั้น

ข้อ ๖ โจทก์ขอประทานเสนอต่อศาลว่า จำเลยที่ ๒ กับพวกได้ใช้วิธีโฆษณา
หลายประการทั้งทางเอกสารตีพิมพ์และทางวาจาในการใส่ความโจทก์ตามแผนการ และ
ในขณะที่สัจจะซึ่งแสดงความบริสุทธิ์ของโจทก์ประจักษ์ขึ้น จำเลยที่ ๒ ก็ต้องใช้วิธีโต้
กระแสแห่งสัจจะโดยโฆษณาใส่ความโจทก์จนเกินกว่าวิสัยของปกติชนผู้มีศีลธรรมและมี
ใจบริสุทธิ์พึงกระทำ แม้พระบรมวงศานุวงศ์ส่วนมากที่มีพระทัยเป็นธรรมซึ่งมีความ
จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และราชบัลลังก์ยิ่งกว่าจำเลยที่ ๒ กับพวก ก็มีใจตั้งใจใส่
ความโจทก์หรือเป็นทุขุขเป็นร้อนว่า สัจจะปรากฏขึ้นว่าโจทก์บริสุทธิ์

ยิ่งในระหว่างที่ราษฎรจำนวนไม่น้อย กล้าแสดงความเห็น โดยเปิดเผยยิ่งขึ้นว่า
โจทก์เป็นผู้บริสุทธิ์ตามเหตุผลเช่นเดียวกับที่โจทก์เสนอต่อศาลนั้นแล้ว จำเลยที่ ๒ กับ
พวกก็ยังเป็นทุขุขเป็นร้อนต่อกระแสแห่งสัจจะของมวลราษฎรไทยส่วนมาก จำเลยที่ ๒

จึงได้ทวิการโฆษณาใส่ความโจทก์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐยิ่งขึ้น แสดงถึงเจตนาร้ายของจำเลยกับพวก ซึ่งต้องรับผิดชอบอย่างหนัก

ข้อ ๗ นอกจากเหตุผลในความบริสุทธิ์ของโจทก์ในกรณีสวรรคตและในการพิทักษ์ราชบัลลังก์ตั้งที่โจทก์เสนอต่อศาลในข้อก่อน ๆ นั้นแล้ว โจทก์ขอประทานเสนอต่อศาลอีกว่า มีเอกสารมหาชนคือประกาศพระบรมราชโองการลงวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ซึ่งพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ได้ทรงพระกรุณาแต่งตั้งโจทก์เป็นรัฐบุรุษอาวุโส ซึ่งโจทก์ขอแนบมาท้ายฟ้องนี้ เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๕ เพื่อขอความกรุณาศาลรับไว้ประกอบการพิจารณาว่า แม้โจทก์จะถูกฝ่ายจำเลยกับพวกใส่ความและอาฆาตมาดร้ายเพียงใดก็ตาม แต่เพราะเหตุที่โจทก์บริสุทธิ์ ประกาศพระบรมราชโองการนั้นจึงจะมีผลใช้ได้จนถึงปัจจุบันนี้ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โจทก์เป็นรัฐบุรุษอาวุโสตลอดมาจนถึงวันยื่นฟ้องนี้

ข้อ ๘ ขอความกรุณาศาลพิพากษาให้จำเลยทั้งห้าคน ร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์ตามคำขอท้ายฟ้องนี้

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

คำขอท้ายฟ้องแย้ง

เพราะฉะนั้นขอให้ศาลออกหมายเรียกตัวจำเลยมาพิจารณาพิพากษาและบังคับจำเลยตามคำขอต่อไปนี้

๑. ให้จำเลยทั้ง ๕ คน ร่วมกันและแทนกันใช้ค่าเสียหายเป็นค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐.-บาท
๒. ขอให้ศาลสั่งให้จำเลยทั้ง ๕ คน ลงการเขียนบทความโฆษณาลงในหน้ากระดาษหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ลงข่าวหรือบทความว่า โจทก์หลบหนีคดีสวรรคตและเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์และเป็นคอมมิวนิสต์ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๓. ให้จำเลยงดการจำหน่ายและทำลายหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ฉบับลงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ที่เหลืออยู่ทั้งหมด
๔. ให้ลงประกาศขอขมาโจทก์ในหนังสือพิมพ์รายวันที่ออกในกรุงเทพฯ ทุกฉบับ ในหน้าแรกฉบับละ ๑๕ วัน
๕. ให้จำเลยทั้ง ๕ คน ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความอย่างสูงแทนโจทก์ด้วย.

ข้าพเจ้าไต่ยื่นสำเนาคำฟ้อง โดยข้อความถูกต้องเป็นอย่างเดียวกันมาด้วย ห้าฉบับและรอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว.

วิชา กันตามระ โจทก์

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นายวิชา กันตามระ ทนายความใบอนุญาตที่-๖๕/๒๕๐๓ อยู่บ้านเลขที่ ๖๕ ถนนจักรเพชร ตรอกหรือซอย ท่ากลาง ใกล้เคียง ปากคลองตลาด ตำบล วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร เป็นผู้เรียง

วิชา กันตามระ ผู้เรียง

คำฟ้องฉบับนี้ข้าพเจ้า นายฉลาด ศุภกะ เสมียนทนาย อยู่บ้านเลขที่ ๖๕ ถนน จักรเพชร ตรอกหรือซอย ท่ากลาง ใกล้เคียง ปากคลองตลาด ตำบล วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์

ฉลาด ศุภกะ ผู้เขียนหรือพิมพ์

(เอกสารท้ายพ้องหมายเลข ๑)

หนังสือมอบอำนาจ

ณ วันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๓

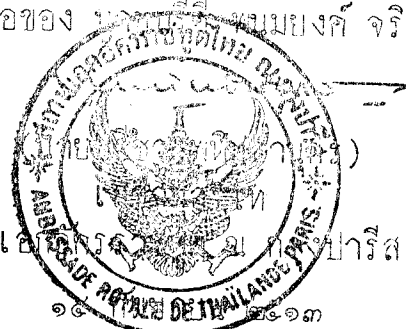
ข้าพเจ้า นาย พริ้ว พนมยงค์ ได้ไปขอหนังสือมอบอำนาจนี้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ลงทำ
กรรมมอบอำนาจซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ไว้ทั้งนี้โดยข้าพเจ้าเองปราศจากข้อสงสัยใดๆ

ข้าพเจ้า นาย พริ้ว พนมยงค์ มอบอำนาจให้นาย อภิชา ก้นอมระ เป็นตัวแทนไปขอทำ
พิธีสมรสกับ ศรีคำภีร์ นามมารของ สติตกฤษณ์ ภิรมย์ โดยคำฟ้อง ยันต์ชนะ, กองมรดก
ทองอร่า, และกองมรดก ส. ภาตะเมต ซึ่งรวมกันไว้ขอไปยื่นคำฟ้องที่ศาลแพ่ง
คดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ ทนายชื่อ เรื่องว่า "แจ้งคดีจากข่าว" โดย ส.ช.น. และทั้งหนังสือ
พิมพ์ ศาลแพ่งคดีแพ่งคดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ ทนายชื่อ เรื่องว่า "ขอ-มรดก ???"
โดย ส.ช.น. และทั้งเอกสารหนังสือพิมพ์คดีแพ่ง ซึ่งทำให้เสียเวลาเสียเงินเสียทองทั้ง
พินิจและทนายของข้าพเจ้า ข้าพเจ้า มอบอำนาจให้นาย อภิชา ก้นอมระ เป็นตัวแทนไปขอ
กล่าวหาฟ้องคดีให้ศาลแพ่งคดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ ตั้งกล่าวหาให้ใช้กำลังใหม่มา
แทนตามคำสั่งศาลแพ่งคดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ เพื่อทราบให้นาย อภิชา ก้นอมระ มีอำนาจ
แต่งตั้งทนายและดำเนินการฟ้องคดีแพ่งคดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ และ
ดำเนินการฟ้องคดีแพ่งคดีแพ่งที่ ๑ ศาลแพ่ง ๒๕๑๓ ให้พร้อมด้วยเงินประกันของข้าพเจ้า
รวมทั้งให้มีอำนาจใช้สิทธิในทรัพย์สิน ทุก ของข้าพเจ้าที่กล่าวไว้ใหม่ เพิ่มพ้องและ
จนพอใจ

ลงนาม	<u>พริ้ว พนมยงค์</u>	ผู้มอบอำนาจ
ลงนาม	<u>อภิชา ก้นอมระ</u>	ทนาย
ลงนาม	<u>ศรีคำภีร์</u>	พยาน
ลงนาม	<u>...</u>	ผู้รับมอบอำนาจ

ที่ ๑๓๑๑/๒๕๑๓.

ขอรับรองว่าลายมือชื่อผู้มอบอำนาจในหนังสือ
มอบอำนาจฉบับนี้เป็นลายมือชื่อของ พริ้ว พนมยงค์ จริง

สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงปารีส

(เอกสารท้ายพ้องหมายเลข ๒)

วันเสาร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓

“แง่คิดจากข่าว”

โดย ส.ธ.น.

ส.ส.ลูกพรรครัฐบาล ๑๐ คน รวมกันยื่นญัตติควนให้เชิญนายปรีดี พนมยงค์ กลับเมืองไทย เชิญมาเป็นที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและเจรจาแสวงหาสันติภาพ กับจีนแดง

เหตุผล.-

เพราะคอมมิวนิสต์จะคุกคามไทยขนาดไหนอยู่ที่จีนแดงจะบันดาล และนายปรีดี เป็นผู้ที่จีนแดงเคารพนับถือมากที่สุด ถึงกับตั้งฉายาว่า “กวางเมิ่งไต้ซือ” ฉะนั้นรัฐบาลจึงควรเชิญให้เข้ามาเป็นรัฐบุรุษอาวุโสตามเดิม เพื่อเจรจาว่ากล่าวกับจีนแดง ไม่ให้ จีนแดงรุกรานไทย ควรให้เป็นที่ปรึกษาเศรษฐกิจของรัฐบาล เพราะนายปรีดีเป็นนัก เศรษฐกิจชั้นยอด

ที่มีการเสนอแนะขึ้นในพรรครัฐบาลให้เชิญนายปรีดีซึ่งหนีคดีปลงพระชนม์พระ บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ไปหลบอยู่ในประเทศจีนแดงจนคดี หมดยุติความ ให้นายปรีดีกลับเข้ามาเป็นใหญ่อีกครั้งหนึ่ง คู่ช่างได้จ้งหะกับสถานการณ์ อำนวนยให้อยู่มาก เพราะเป็นระยะที่กำลังสับสนทางการเมืองภายในประเทศและสงคราม ข้างบ้าน

การขึ้นภาษีของรัฐบาลซึ่งยังสด ๆ ร้อน ๆ อยู่ ทำให้ประชาชนไม่ค่อยชอบใจ รัฐบาลนัก พรรคฝ่ายค้านกำลังจะเปิดอภิปรายทั่วไปรัฐบาลและสงครามในอินโดจีนที่ จีนแดงหนุนอยู่ข้างญวนคอมมิวนิสต์ก็เขยิบทิศบ้านเข้ามา

ก็จะเป็นจ้งหะที่นายปรีดีจะกลับเข้ามาในเมืองไทยอย่างวีระบุรุษ ในความเข้าใจของบางคนที่ยังจงรักภักดีต่อนายปรีดีอยู่ และยังเชื่อบือนายปรีดีอยู่ คิดว่านายปรีดีนัก เศรษฐกิจชั้นยอดของเมืองไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ จะเข้ามาแก้ปัญห เศรษฐกิจของเมือง

ไทยใน พ.ศ. ๒๕๑๓ นี้ได้ ก็คิดว่านายปรีดีจะเป็นท่าน “ กวางเม้งไต้ซือ ” จะพูดว่ากล่าว
เงินแดงไม่ให้รุกรานเมืองไทยได้ ซึ่งเป็นความผิดทั้งเพ

นายปรีดีก็เหมือนสมพงษ์ เวชสิทธิ์ ยอดนักมวยสากลของไทย ซึ่งในสมัยหนึ่ง
ไม่มีนักมวยคนไหนในเมืองไทยและตลอดแหลมมลายูทาบติด แต่แล้วอีก ๑๐ ปีต่อมา
ถูก สุข ปราสาทหินพิมาย นักมวยหน้าใหม่เต็มทีขยำเสียเหมือนหมาไล่เนื้อฟัดลูกแกะ
เศรษฐกิจเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ กับ พ.ศ. ๒๕๑๓ ต่างกันทั้งพื้นฐานและปัญหาหลายร้อยกิโล
เหมือนกะปลุกผีหรือคักมาเซียโนร์ เจ้าของสมญาหมักที่เขาหินขึ้นมาก้อยกับเบิกฤกษ์ ซาคี-
วันชัย เสียอย่างนั้นแหละ ถึงเงินแดงจะเรียกนายปรีดี อย่างยกย่องให้เป็น “ กวางเม้ง
ไต้ซือ ” ก็ไม่ได้หมายความว่า เงินแดงจะเชื่อนายปรีดีถึงขนาดที่นายปรีดีพูดอะไรก็เป็นนั้น
เงินแดงจะรุกรานเมืองไทยหรือไม่และเมื่อไหร่ เงินแดงตัดสินใจเองและไม่เชื่อใครด้วย
เว้นแต่นายปรีดีจะทำให้รัฐบาลไทยเป็นคอมมิวนิสต์ไปเสียก่อน ถึงจะเจรจาสันติกันได้
แบบรัสเซียทำกับเช็กโก โดยเงินแดงเป็นผู้ตั้งรัฐบาลไทย

คนจีนเขาบอกว่า “ กวางเม้งไต้ซือ ” เป็นสรรพนามที่ใช้เรียกพระอาวโล่ ขนาด
สมภาร ไม่ถึงขั้นสมเด็จไม่ถึงขนาดเจ้าคุณเสียด้วยซ้ำ นับถือกันขนาดสมภารเจ้าวัด
จะเจรจามาเมืองอย่างไรได้ ความจริงเงินแดงก็ไม่นับถือนายปรีดีมากมายอะไร ยิ่งไป
กว่านั้น นายปรีดีก็ไม่ได้ทำอะไรมา ๒๐ ปีแล้ว อายุก็ ๗๐ ปีเศษเข้าไปแล้ว มองไม่
เห็นว่าจะมาช่วยอะไรให้แก่เมืองไทยได้ ไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือเจรจากับเงินแดง
นอกจากทำประโยชน์ให้แก่ตัวเอง คือกลับมาอยู่เมืองไทยอย่างคนแก่คนหนึ่ง แล้วก็จะ
ได้มาตายในเมืองไทยอย่างคนไทยที่ควรจะมาตายในเมืองไทย จะมีประโยชน์สำหรับ
เมืองไทยอยู่บ้างตรงที่จะได้รู้กันว่า คนที่ถือตำราของเลนินกับคาร์ลมาร์กซ์ในเมืองไทย
ที่ไม่ได้ดูหน้าบั้นท้ายก็หลงคิดว่าเมืองไทย พ.ศ. ๒๕๑๓ ยังเป็นเมืองไทย
พ.ศ. ๒๔๗๔ และยังไม่ถือสมุดปกเหลืองของนายปรีดีอยู่ ยังมีใครบ้าง จะได้เผย
โฉมหน้าให้รู้กันเสียที นอกจากนหนการที่นายปรีดีอยู่เมืองเงินแดง นายปรีดีเป็นฝ่ายได้
เปรียบเมืองไทยอยู่มาก แกอยากฟ้องใครก็ฟ้องได้ แกไม่ชอบอะไรใครหรือใครไป

ทำอะไรที่แกไม่ชอบก็ทำคดีชั้นฟ้องศาลได้ แต่แกทำอะไรที่เราไม่ถูกใจจะทำคดีฟ้อง
แกบ้างก็ฟ้องไม่ได้ เพราะแกอยู่เสียในเมืองจีนแดง

ฉะนั้น ถ้าหากนายปรีดีคิดจะกลับเมืองไทยในตอนนั้นก็ดีเหมือนกัน อยากรู้
กลับมาจริง ๆ ที่จริงถ้าหากนายปรีดีกลับมาเมืองไทยในตอนนั้นก็กลับได้ เพราะคดีปลง
พระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันนั้นหมดคดีหมดอายุความไปแล้ว ส่วนคดีอื่นๆ
ก็เล็กน้อยเต็มที่ เงินลอยชายเข้ามาได้เลย ไม่จำเป็นที่จะต้องเอาพระยศพระเกียรติให้
รัฐบาลเชื่อเชิญให้่วนวาย เรื่องการให้รัฐบาลเชิญนายปรีดีกลับมานั่งเป็นใหญ่อีกหน ไม่
ทราบว่าเป็นการลองเชิงรัฐบาลของใคร หรืออยากดัง หรือว่าทั้งใจจะเอาจริง

รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นรัฐบาลตามรัฐ-
ธรรมนูญซึ่งใช้ระบบปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุข ยกย่องเคารพนับถือ
สถาบันพระมหากษัตริย์และราชบัลลังก์เป็นขวัญของประเทศและเป็นหลักของการปก-
ครองแต่นายปรีดีเคยเป็นผู้ต้องหาในคดีปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ แม้ว่าจะพ้นข้อหา
ไปแล้วแต่ก็มีไต่พ้นด้วยการพิพากษาของศาล แต่พ้นเพราะผู้ต้องหาได้หลบหนีคดีไปจน
หมดอายุความ การที่รัฐจะเชิญอดีตผู้ต้องหาในคดีที่เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์มาแต่งตั้งให้
เป็นใหญ่ในคณะรัฐบาลของตน รัฐบาลนั้นก็เท่ากับเป็นกบฏต่อราชบัลลังก์และต่อระ-
บอบการปกครอง อย่างน้อยก็ขาดความจงรักภักดีต่อราชบัลลังก์ และ
ระบอบการปกครองตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ยึดถือพระมหากษัตริย์เป็นหลักของการปก
ครอง รัฐบาลจอมพลถนอมท่านคงไม่ยอมทำเป็นอันขาด

อย่างไรก็ตามการที่ ส.ส. จำนวน ๑๐ คนยื่นญัตติต่อพรรคเพื่อให้รัฐบาลเชิญ
นายปรีดีเข้ามาเป็นใหญ่ร่วมกับรัฐบาลนั้น แสดงให้เห็นว่าในพรรคของรัฐบาลยังมีบุคคล
ที่นิยมชมชอบสนับสนุนบุคคลที่เคยเป็นผู้ต้องหาในคดีที่เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์กลับเข้า
มามีอำนาจปะปนอยู่ในพรรครัฐบาล ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าวิตกอยู่สำหรับประชาชนทั่วไป

(เอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๓)

คำให้การพยานโจทก์ พล.ร.ท. พระยาศรยุทธเสนี

คดีดำที่ ๒๐๓๗/๒๕๖๐. ๘ กันยายน ๒๕๖๐ ระหว่าง ท่านผู้หญิงพูนศุขฯ โจทก์
นางนงเยาว์ จำเลย

ตอบทนายโจทก์

ก่อนออกจากราชการ ข้าฯ รับราชการปลัดกระทรวงเศรษฐการ เคยเป็น
ประธานพฤษสภา เคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการในรัฐบาลพระยาพหลฯ
เป็นนายกรัฐมนตรี

ข้าฯ พบสามีโจทก์ในการประชุมรัฐสภาเสมอ

ข้าฯ เคยถูกพนักงานสอบสวนคดีสวรรคต พระพินิจชนคดีเรียกไปสอบ พระ
พินิจเป็นพี่เขย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ จำเลย ข้าฯ ถูกเรียกสอบสวนในฐานะเป็นพยาน เอก-
สารหมาย จ. ๒๐ เป็นบันทึกเหตุการณ์ที่ข้าฯ ให้การในคดีสวรรคตที่ทนายโจทก์ให้ดู
ใช้แล้ว ข้าฯ ไม่เคยได้ยินว่าสามีโจทก์หมิ่นหรือสบประมาทพระมหากษัตริย์

ตอบทนายจำเลยค้าน

พระพินิจชนคดีจะเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจหรือไม่ข้าฯ จำไม่ได้ ต้นฉบับเอก-
สารหมาย จ. ๒๐ ข้าฯ เขียนส่งให้นายหลุยส์ พนมยงค์ น้องชายนายปรีดี ต้นฉบับเอก-
สารหมาย จ. ๒๐ จะได้อะไร ไม่ทราบ ตอนที่ข้าฯ ส่งต้นฉบับเอกสารหมาย จ. ๒๐
ให้นายหลุยส์ นายหลุยส์ อยู่ที่หัวลำโพง พระนคร ข้าฯ ไม่เคยคุยเรื่องส่วนตัวกับ
นายปรีดี สามีโจทก์ เรื่องการเมือง ข้าฯ ก็ไม่เคยคุยกับนายปรีดี.

อ่านแล้ว

เพรียบ

(สำเนาเอกสารท้ายพ้องหมายเลข ๔)

ปีที่ ๘๗ ฉบับที่ ๑๐ วันอาทิตย์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓

“ป่วย - ปรีดี ? ? ?”

เครื่องหมายคำถามทางการเมืองเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับการเดินทางของ ดร. ป่วย จาก
กรุงเทพฯ ไปปารีส เพื่อพบกับนายปรีดี

โดย ส.ธ.น.

มีคนชื่อตั้งอย่างสำมะคัญคนหนึ่ง ซึ่งเราควรจะคอยจับตาคิดตามดูไว้ให้ดี ท่าน
ผู้นั้นชื่อ ป่วย อังภากรณ์ ต๊อทเตอร์ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะบดีคณะ
เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่านผู้นั้นมีชื่อเสียงมานานผ่านตำแหน่งหน้าที่
ราชการสำคัญ ๆ มากมาย แต่เพิ่งจะ “ตั้ง” ขึ้นเมื่อตอนได้รับตำแหน่งเป็นผู้ว่าการธนาคาร
แห่งประเทศไทย และโด่งดังมากขึ้นเมื่อได้รับตำแหน่งคณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพิ่มขึ้นอีกตำแหน่งหนึ่ง ตั้งด้วยการอภิปราย ปาฐกถา และ
ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารอย่างนักวิชาการผู้ทรงคุณ
วุฒิอย่างแท้จริง และสำนวนแหลมคมเฉือนหัวใจรัฐบาลถูกใจประชาชน ที่บอกว่า เรา
ควรสนใจจับตาคอยติดตามดูไว้ให้ดี ๆ ก็เพราะท่านจะเป็นนักการเมืองที่โด่งดังของยุค
อีกคนหนึ่ง ถ้าหากเป็นความปรารถนาของท่าน และท่านมีพื้นฐานและมีแววจะเป็น
นักการเมืองได้เต็มตัว

พื้นฐาน -

- ความรู้ความเจตจำนงที่จะเป็นรัฐมนตรีว่าการได้ทุกกระทรวงอย่างสบายมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทรวงเศรษฐกิจ และกระทรวงการคลัง ยกเว้นกระทรวงมหาดไทย
และกระทรวงกลาโหม

- ประวัติความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ราชการไม่มีรอยด่างพร้อย
- มีลูกศิษย์ลูกหามาก

- กิจกรรมทางด้านการสังคมสงเคราะห์ระดับชาติ เช่น เป็นกรรมการใหญ่บัณฑิตอาสาสมัคร, กรรมการใหญ่พิจารณาหาทุนเพื่อการศึกษาและเจ้าของโครงการธนาคารเพื่อการศึกษา เป็นผลทำให้ท่านมีบารมีมากขึ้น รวมทั้งความเชื่อถือของประชาชนที่ให้กับท่าน

- ความเชื่อถือและไว้วางใจของจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ที่ให้กับท่าน เท่า ๆ กับความเชื่อถือและไว้วางใจของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ หัวหน้าคณะปฏิวัติและอดีตนายกรัฐมนตรีผู้ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งให้กับหลวงวิจิตรวาทการ

แวนนักการเมือง. -

- ความสามารถสร้างความเชื่อถือและศรัทธาจากประชาชน

- ความสามารถสร้างบารมีในหมู่นักศึกษาและบัณฑิต

- ความสามารถเรียกความเชื่อถือและนับถือทางความคิดจากจอมพลถนอม หัวหน้ารัฐบาลและหัวหน้าพรรค ส.ป.ท.

พูดใหม่อีกหนหนึ่ง ดร.ป๋วย อึ้งภากรณ์ มีพื้นฐานและแววที่จะเป็นนักการเมือง และจะมีบทบาทต่อทางการเมืองและบ้านเมืองอย่างสำคัญและโด่งดังแห่งยุค ถ้าท่านปรารถนา และจะเป็นนักการเมืองที่น่าเกรงขามสำหรับคู่ต่อสู้ทีเดียว เมื่อไหร่ก็เมื่อนั้น อย่างไรก็ตาม ดร.ป๋วย บังเอิญมีพฤติกรรมส่วนตัวบางอย่างเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นการใส่เครื่องหมายคำถามให้กับตัวเอง ซึ่งถ้าหาก ดร.ป๋วย ไม่สามารถไขเครื่องหมายคำถามให้ประชาชนเข้าใจได้ ก็อาจทำให้เราต้องเสียคนดี ๆ อย่าง ดร.ป๋วย ไปอย่างน่าเสียดายที่สุด นั่นคือ การเดินทางจากประเทศไทยของ ดร.ป๋วย ไปเยี่ยมค่านับนายปรีดี พนมยงค์ อดีตผู้ต้องหาลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ถึงกรุงปารีส เมื่อเร็ว ๆ นี้ และเป็นการไปเยี่ยมค่านับในขณะที่ในวงการเมืองที่เมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส.ป.ท. ของรัฐบาลได้มี ส.ส. ลูกพรรคบางคนเสนอให้รัฐบาลเชื้อเชิญนายปรีดี กลับเมืองไทย เพื่อให้มีตำแหน่งใหญ่เป็นที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรัฐบาล และเป็นผู้แทนของรัฐบาลเปิดการเจรจากับจีนแดง และขณะเดียวกัน นายปรีดีเองก็กำลังเป็นตัว

ข่าวใหญ่อยู่ในเมืองไทยในฐานะที่เป็นโจทก์ฟ้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และเอกอัครราชทูตไทยประจำปารีสขอให้ศาลสั่งจำเลยออกนิตินกรรมรับรองว่า โจทก์ยังมีชีวิตอยู่เพื่อใช้เป็นหลักฐานให้กระทรวงการคลังจ่ายบำนาญให้กับโจทก์ เพราะ ฉะนั้นการที่ ดร. ป่วย เดินทางไปเยี่ยมนายปรีดีในตอนนั้นจึงมีเครื่องหมายคำถามติดหลัง ดร. ป่วย ไปด้วยว่า นอกจากไปเยี่ยมเยียนในฐานะที่เคยใกล้ชิดและเคารพนับถือ เคยร่วมงานเสรีไทยสมัยเมืองไทยถูกญี่ปุ่นยึดครองแบบมหามิตร และเคยเป็นลูกศิษย์อาจารย์กัน แล้ว ดร. ป่วย ได้พูดคุยกับนายปรีดีเกี่ยวกับเรื่องการบริหารการเมืองของเมืองไทยอะไรกันบ้าง ถึงแม้ ดร. ป่วย จะบอกว่าไม่ได้พูดคุยกันในเรื่องการบริหารการเมืองจะเชื่อได้หรือไม่ก็ยังไม่รู้ เพราะแม้แต่จอมพลถนอม นายกรัฐมนตรีบอกหนังสือพิมพ์ว่า ท่านสั่งความ ดร. ป่วย ให้ไปบอกนายปรีดีว่า จะกลับเมืองไทยก็กลับได้ แต่อย่ามาก่อความยุ่งยากขึ้น แต่ ดร. ป่วย กลับปฏิเสธท่านนายกา ไม่ได้สั่งอะไรเลย จนกระทั่งเดี๋ยวนี้ยังไม่รู้ว่าใครพูดจริงไม่จริงอย่างไร ผู้ใหญ่สมัยนี้ฟังแล้วต้องเอากลับไปกรองอีกหน ท่านพูดจริงหรือไม่จริงแค่ไหน ในเมืองไทยเดี๋ยวนี้ยังมีคนครึ่งๆ กลางๆ บางคนที่ยังหลงอยู่ว่า นายปรีดี เป็นปรมาจารย์ทางเศรษฐกิจสามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจในเมืองไทยในปัจจุบันนี้ได้ และคิดว่าถ้าหากจะให้เงินแดงเล็กเป็นศัตรูกับเมืองไทยก็มีนายปรีดีเท่านั้นที่จะเจรจาว่ากล่าวเงินแดงได้ เพราะเงินแดงนับถือนายปรีดีคนเดียว ขอบอกว่า ความคิดอันนั้นผิด เป็นความคิดของคนไร้ความคิด นายปรีดีอาจจะเคยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของเมืองไทยมาแล้วจริง และแก้ได้สำเร็จเมื่อ ๓๕ ปีก่อนโน้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อ ๓๕ ปีก่อนโน้น กับปัจจุบันก็เหมือนกับโจทก์เลขชั้นมูล (ต่ำกว่าชั้นประถม) กับโจทก์ คำนวนวิชาอวกาศ ซึ่งไกลกันเหลือเกิน ความจริงเศรษฐกิจเมืองไทยเมื่อ ๓๕ ปีก่อนนั้น เรื่องเล็กเหลือเกิน แทบจะไม่มีอะไรจะต้องแก้ นอกจากแก้แค่นั้น นายปรีดีนอกจากจะห่างราชการงานเมือง และงานเศรษฐกิจไปนานกว่า ๒๐ ปี ซึ่งยังถูกบีบคั้นบีบคั้นอยู่ในเงินแดงเสียเวลานานตลอดเวลานั้น ถ้าจะมีความรู้ทางเศรษฐกิจของโลกปัจจุบันก็เป็นความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจของ

เงินแดงอย่างเดียวเท่านั้นถ้าจะเอานายปรีดีมาช่วยแก้เศรษฐกิจ เอา ดร. ป่วย ยังกี้ว่า และถ้านายปรีดีมาเป็นตัวแทนเจรจากับเงินแดง ดร.ป่วยลุกศิษย์ยังมีเวดกีกว่า หรือไม่ก็ คุณส่งน้องนายก ฯ หรือไม่ก็นายสังข์ - เอ้า ข้อสำคัญที่สุคนายปรีดีเคยเป็นผู้ต้องหาคดี ลอบปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ผู้ต้องหาร่วมกับนายปรีดี ที่ถูกจับดำเนินคดีและถูกตัดสินประหารชีวิตทั้ง ๓ คน เพราะศาลเชื่อว่า จำเลยร่วมกัน ปลงพระชนม์จริง แต่นายปรีดีพ้นคดีโดยการหลบหนีคดีจนกระทั่งหมดอายุความ นาย ปรีดีไม่ได้เข้ามาต่อสู้คดีเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตน การที่จะเอาบุคคลที่มีประวัติเคย เป็นผู้ต้องหาคดีปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ อันเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์และการ ปกครองปัจจุบันมาเป็นใหญ่ปกครองประชาชน เป็นการเหยียบย่ำประชาชนซึ่งจงรักภักดี ต่อพระมหากษัตริย์อย่างสุดหัวใจ ใครก็ตามที่เป็นศัตรูมาทรยศต่อพระมหากษัตริย์ ย่อม เป็นศัตรูต่อประชาชนด้วย และใครก็ตามที่ฝากฝังส่งเสริมบุคคลที่มาทรยศต่อพระมหา กษัตริย์ย่อมเป็นคนที่ไม่ควรไว้วางใจอีกต่อไป

ด้วยเหตุที่ ดร.ป่วยเดินทางไปเยี่ยมนายปรีดีถึงปารีส ในขณะที่มีการเคลื่อนไหว ทางการเมือง เพื่อสนับสนุนนายปรีดีเข้ามามีอำนาจในเมืองไทยอีกครั้งหนึ่ง แม้ว่า ดร.ป่วยจะแถลงว่าเป็นการไปเยี่ยมเยียนเป็นส่วนตัวฐานเคารพนับถือและเป็นศิษย์อาจารย์ กัน แต่จังหวะของเหตุการณ์ดังกล่าว รวมทั้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อความที่นายกรัฐมนตรีน ฝาก ดร.ป่วย ให้ไปบอกกับนายปรีดี ซึ่งปรากฏว่า จากที่นายกรัฐมนตรีนให้สัมภาษณ์ ดร.ป่วยให้สัมภาษณ์นั้นไม่ตรงกัน จึงทำให้เกิดความเข้าใจว่า คงจะมีอะไรบางอย่างไม่ เปิดเผย ในการที่ไปพบกับนายปรีดีคราวนี้ นอกเหนือไปจากการเยี่ยมเยียนเป็นส่วนตัว ซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้ประชาชนนึกฉุนววยใจไปได้มาก และอาจขังใจสงสัย ดร.ป่วยได้มาก

(เอกสารท้ายพ้องหมายเลข ๕)

ประกาศ

อานันทมหิตล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิตล มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นว่า นายปรีดี พนมยงค์ ได้เคยรับหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในตำแหน่งสำคัญ ๆ มาแล้วหลายตำแหน่ง จนในที่สุดได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และปรากฏว่าตลอดเวลาที่ นายปรีดี พนมยงค์ ดำรงตำแหน่งเหล่านั้น ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและด้วยความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรัฐธรรมนูญ ทั้งได้แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถ บำเพ็ญคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นอันมากประการ

จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ยกย่อง นายปรีดี พนมยงค์ ไว้ในฐานะรัฐบุรุษอาวุโสและให้มีหน้าที่รับปรึกษากิจราชการแผ่นดิน เพื่อความวัฒนาถาวรของชาติสืบไป

ทรงนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ เป็นปีที่ ๑๒

ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช

นายกรัฐมนตรี

ตอนที่ ๗๐ เล่ม ๖๒ ราชกิจจานุเบกษา ๑๑ ธันวาคม ๒๔๘๘

สำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) วิชา กัมตามระ

และ บัญชีรายชื่อผู้รับใช้
 ของเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์
 ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง
 จังหวัดกาญจนบุรี
 ซึ่งได้รับอนุญาตให้
 เข้ามาทำมาค้าขายใน
 บริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา
 โดยมีเจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์เป็นผู้อนุญาต
 ให้เข้าทำมาค้าขาย
 ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา
 และเจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์ได้มีคำสั่ง
 ให้เจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์เป็นผู้อนุญาต
 ให้เข้าทำมาค้าขาย
 ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา

และเจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์ได้มีคำสั่ง
 ให้เจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์เป็นผู้อนุญาต
 ให้เข้าทำมาค้าขาย
 ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา
 และเจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์ได้มีคำสั่ง
 ให้เจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์เป็นผู้อนุญาต
 ให้เข้าทำมาค้าขาย
 ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา
 และเจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์ได้มีคำสั่ง
 ให้เจ้าอาวาสวัดป่า
 เลไลยก์เป็นผู้อนุญาต
 ให้เข้าทำมาค้าขาย
 ในบริเวณวัดป่าเลไลยก์
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕
 เป็นต้นมา

1001

๕๕

တို့သည်ပင်၎င်း အစွမ်းမပြသကုန် အိန္ဒိယ
ကုမ္ပဏီ၀င်ပေးအပ်သော နယ်မြေများကို
သိမ်းပိုက်ခြင်း ပြင်ဆင်ခြင်း မရှိတော့

မူကြမ်းကော်မတီ၏ အဆိုအရ ပြည်ထောင်စု
အဖွဲ့ဝင်များ အများစုက ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့
ဝင်များအား ချွေးခွေးခွေးနှင့် ချွေးခွေး
ခွေးခွေး မြေပိုင်းများကို အိန္ဒိယအစိုးရ
အဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် ဖော်ပြခဲ့သည်။

ဤအဆိုကို ခန့်ခွင့်မပြုဘဲ အိန္ဒိယအစိုးရ
အဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မတီ
အဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့ဆိုခြင်း
သည် အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်း
ရန် မှတ်တမ်းများကို အစွမ်းမပြသကုန်
ကုမ္ပဏီထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။

၁၈
၁၉
၂၀
၂၁
၂၂
၂၃
၂၄
၂၅
၂၆
၂၇
၂၈
၂၉
၃၀
၃၁
၃၂
၃၃
၃၄
၃၅
၃၆
၃၇
၃၈
၃၉
၄၀
၄၁
၄၂
၄၃
၄၄
၄၅
၄၆
၄၇
၄၈
၄၉
၅၀
၅၁
၅၂
၅၃
၅၄
၅၅
၅၆
၅၇
၅၈
၅၉
၆၀
၆၁
၆၂
၆၃
၆၄
၆၅
၆၆
၆၇
၆၈
၆၉
၇၀
၇၁
၇၂
၇၃
၇၄
၇၅
၇၆
၇၇
၇၈
၇၉
၈၀
၈၁
၈၂
၈၃
၈၄
၈၅
၈၆
၈၇
၈၈
၈၉
၉၀
၉၁
၉၂
၉၃
၉၄
၉၅
၉၆
၉၇
၉၈
၉၉
၁၀၀

၇၅

အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်း
ရန် မူကြမ်းကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များက
ဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့ဆိုခြင်းသည်
အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်း
ရန် မှတ်တမ်းများကို အစွမ်းမပြသကုန်
ကုမ္ပဏီထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။

ဤအဆိုကို ခန့်ခွင့်မပြုဘဲ အိန္ဒိယအစိုးရ
အဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့ဆိုခြင်း
သည် အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်း
ရန် မှတ်တမ်းများကို အစွမ်းမပြသကုန်
ကုမ္ပဏီထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။

ဤအဆိုကို ခန့်ခွင့်မပြုဘဲ အိန္ဒိယအစိုးရ
အဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။ ဤသို့ဆိုခြင်း
သည် အိန္ဒိယအစိုးရအဖွဲ့ထံ ပြန်လှူဒါန်း
ရန် မှတ်တမ်းများကို အစွမ်းမပြသကုန်
ကုမ္ပဏီထံ ပြန်လှူဒါန်းရန် မူကြမ်းကော်မ
တီအဖွဲ့ဝင်များက ဆိုခဲ့သည်။

၅၅

- ၁၈၁ -

သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

၁၉၆၅. ဝေပဒေသာ...
က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

၁၉၆၆. ဝေပဒေသာ...
က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

၁၉၆၇. ဝေပဒေသာ...
က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

၁၉၆၈. ဝေပဒေသာ...
က. ဘ. ဟု မိမိကား မကွာဘဲ
သေ? ဟု မိမိကား မကွာဘဲ

၂၅
၂၆
၂၇

၁၅၀၀၀ ကျော်၊ နေရာများကို ပြန်လည်
 ဖန်တီးပေး လိုအပ်ပုံကို တွေးမိပြီး နေရာများ
 ကျယ်ပြန့်စေရန်နှင့် ပြည်သူ့အကျိုးကို စော
 သနားတတ် စေရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 '၇၆' ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ခဲ့ပြီး ပြန်လည်
 ချုပ်ကိုင်ပေး နေရာများကို စီစဉ်ပေး နေ
 ရပါမည်။

ဤကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများ
 ကို ပြန်လည်ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ နေရာများကို ပြန်လည်ဖန်တီး
 ပေးရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို
 ပြန်လည် ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို ပြန်လည်ဖန်တီး
 ပေးရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို
 ပြန်လည် ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၅

ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို ပြန်လည်ဖန်တီး
 ပေးရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို
 ပြန်လည် ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ၂၂.၁၀.၉၆ နေရာများကို
 ပြန်လည်ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို ပြန်လည်ဖန်တီး
 ပေးရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ နေရာများကို
 ပြန်လည် ဖန်တီးပေးရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့
 ဆောင်ရွက် လိုက်မည့် အချက်များကို နားထောင်
 ခံယူနိုင်ရန်နှင့် ခံနိုင်ရည်ရှိစွာ ခံနိုင်ရန်
 လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၅

၂၀၁၅

๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

๒ ๕๐๕๐.

๓ ๕๐๕๐ ๒๕๕๖

๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

๑
๒
๓

ကျင့်ရမည့်အားဖြင့် ဘာပစ္စည်းကိစ္စများကိုကြား
 ရှိသော်လည်း ဘာပစ္စည်းကိစ္စများကိုမကြား
 ရှိပါကတောင်မိကျွန်းကျားမိကျွန်းမိကျွန်း
 များသောအားဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်
 မညီညွတ်စွာ ဝတ်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်တတ်ပြီး
 ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 ကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြား
 ရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး
 ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်း
 ကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 မကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်
 ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်း
 ကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 မကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်
 ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်း
 ကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 မကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်

ကျင့်ရမည့်အားဖြင့် ဘာပစ္စည်းကိစ္စများကိုကြား
 ရှိသော်လည်း ဘာပစ္စည်းကိစ္စများကိုမကြား
 ရှိပါကတောင်မိကျွန်းကျားမိကျွန်းမိကျွန်း
 များသောအားဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်
 မညီညွတ်စွာ ဝတ်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်တတ်ပြီး
 ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 ကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြား
 ရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး
 ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်း
 ကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 မကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်
 ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုမကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်း
 ကိစ္စကိုကြားရတတ်ပြီး ဘာပစ္စည်းကိစ္စကို
 မကြားရဘဲ ဘာပစ္စည်းကိစ္စကိုကြားရတတ်

၂၅
၁၉၅၅

ဒီစာအုပ်ကို ရေးသားသူမှာ ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ဝင်
 အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သော မောင်အောင် ဖြစ်ပါသည်။
၅၀

၆၅၀-၆၅၀

บันทึกฉบับ พล.ร.ต พระยาศรยุทธเสณี ร.น.

(ลับ—เฉพาะ)

บันทึก

เรื่อง ที่ต้องเป็นพยานในกรณีสวรรคต

วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๑๓ เวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น. เศษ นายเสถียร ฯ ลูกชายมาบอกว่าตำรวจสันติบาลขอให้ นายเสถียร ฯ ไปทำการตำรวจ และหาว่าตำรวจจะไปหรือไม่ ข้าพเจ้าให้เชิญตำรวจเข้ามา ถามว่าจะให้นายเสถียร ฯ ไปทำไม ตำรวจผู้นั้นแจ้งว่าไม่ทราบ พระพินิจ ฯ ให้มาเชิญไป ข้าพเจ้าก็อนุญาตให้ไปและให้ภรรยา นายเสถียร ฯ ไปด้วย ทั้งสองคนไปกับรถของตำรวจ

ข้าพเจ้าไม่นึกเลยว่าจะเกี่ยวกับกรณีสวรรคต สงสัยไปในทางเรื่องส่วนตัวของ นายเสถียร ฯ เพราะเด็กคนนั้นมักมีเรื่องมากวนใจเสมอ เลยเดาไปถึงเรื่องที่เคยอ่านข่าว หนังสือพิมพ์ว่า เขาไปเกี่ยวข้องกับสมาคมกรรมกร

ราวเที่ยง นายเสถียร ฯ กลับมา เล่าว่า คุณป้าน่าจะต้องเกี่ยวข้องกับกรณีสวรรคต ตำรวจเขาเรียกนายตีออกมายืนยันว่า หลวงประดิษฐ และพวกได้มาประชุมวางแผนปลงพระชนมชีพท่าน เวลานั้นถึงเวลารับประทาน ข้าพเจ้าจึงยังมีได้ซักถามอะไรต่อไป เมื่อกินข้าวแล้วจะรีบไปธุระเสียก่อน ทั้งนี้เพราะตนเองนึกว่าตนบริสุทธ์ กินข้าวแล้วก็ไปวัดชนะสงคราม ไปนั่งเป็นประธานในการเทศน์มหาชาติ เก็บเงินซ่อมแซมวัดซึ่งถูกระเบิดในการสงคราม

ประมาณ ๑๕.๐๐ น. มีคนไปตามว่า พระพินิจ ฯ ให้ตำรวจมาเชิญไป ก็กลับบ้านชั่วคราวส่วนตัวไปกับนายตำรวจคนหนึ่ง ภายหลังทราบว่า เป็น พ.ต.ต. นายราชภักดิ์

เดินเข้าไปทางเรือนชั้นเดียวหลังที่ทำการตำรวจสันติบาล พอขึ้นบรรไดก็แลเห็น นายตี และ น.ส. ทองใบ นั่งอยู่ที่ม้ายาวเฉดียงริมบรรไดกับตำรวจอีก ๒-๓ คน ก็ร้องทักออกไปว่า นายตี, ทองใบ มาอยู่ที่นี้ด้วยหรือ? แล้วก็เดินเข้าไปหาพระพินิจ ฯ และหลวงแล้ว ฯ ซึ่งนั่งอยู่ที่โต๊ะกลางห้อง พระพินิจ ฯ เชิญให้นั่งก้นงลงตามที่เขาเชิญ

พระพิณิจฯ เริ่มถามถึงสุขทุกข์ก่อน แล้วถามว่า นายตเคยอยู่บ้านหรือตอบว่า เคย ถามว่า เคยรู้จักกันมาก่อนหรือ? ตอบว่า แต่ก่อนไม่รู้จัก มารูจักเมื่อเริ่มจะทำไม้หมอนรถไฟ นายแมน จันทวานิช เป็นคนพามาให้รู้จัก ถามว่า นายแมนฯ อยู่ที่ไหน ตอบว่า นายแมนฯ เป็นเจ้าของแพท่าเรือแดงอยู่ที่ตลาดมโนรมย์หรือคู้งดำเกา บ้านนายแมนฯ อยู่ที่ไหน? ตอบว่า อยู่ที่ตลาดหลังแพท่า ถาม อ.ภ. อะไร จ.ว. อะไร? ตอบ อ.ภ. มโนรมย์ จ.ว. ชัยนาท นายตฯ บ้านอยู่ที่ไหน ตอบ อยู่ปากน้ำโพ ถาม นายตมาอยู่ด้วยเมื่อไร ตอบ ราว ๔-๕ เดือนก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรม ถาม การค้าไม้หมอนเข้าหุ้กันหรืออย่างไร ตอบ ไม่ได้เข้าหุ้ ตกลงว่าจะแบ่งให้บ้างเมื่อได้กำไร ใช้เป็นคนวิ่งต้นหาคนรับตัดไม้ส่งให้ ก็เลยเล่าให้ฟังว่า หาได้รายเดียวคือราย พ.ต. หลวงขจรกลางสนาม ซึ่งเป็นเขยน้อยเขยใหญ่กับนายต เขาเงินลวงหน้าไป ๓๐,๐๐๐ บาท โดยมีนาเป็นการนัดตัดส่งไม่ได้เลยสักท่อน ต้องไปขอเลิกสัญญากับบริษัทคุณซึ่งเบิกเงินเข้ามา ถูกปรับปรับเลยปรับหลวงขจรบ้าง หลวงขจรยอมให้ปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท สัญญาจะผ่อนใช้ครบสัญญาก็ไม่ผ่อน ต่อมาใช้นายตฯ ไปซื้อไม้หมอนทางสองฝั่ง จ.ว. สุพรรณไป ๒ ครัว ชาติทุนหลายพันบาท ไปเลือกไม้เลว ๆ มาถูกค้ค้อออกหลายร้อยท่อน จึงเลิกไม้ค้ต่อไป

ถาม. นายตฯ ออกจากบ้านเมื่อไร? โกรธกันหรือเปล่า? ตอบ. เห็นจะโกรธ เพราะเมื่อจะกลับขอเงิน ๒๐๐ บาท ให้ไป ๕๐ บาท ไปแล้วก็ไม่กลับ ๆ มาตอนปลายครึ่ง ๑ มาช่วยพูดว่า หลวงขจรฯ จะขอให้ ๓๕,๐๐๐ บาทถ้าตกลงจะใช้ทีเดียวหมด ตอบ ไปว่าถูกปรับตั้ง ๒๐,๐๐๐ บาท และยังมีชาติทุนค่าไต่หุ้ยและอื่น ๆ อีกลดให้ไม่ได้ ตั้งแต่นั้นก็ไม่เคยมาอีกเลย ถาม ทราบไหมว่าเมื่อไปแล้วไปอยู่ที่ใด? ตอบ ทราบว่าไปทำไม้อยู่กับหลวงขจรฯ ถามว่า น.ส. ทองใบมาเป็นคนใช้นานเท่าไร? ตอบว่า รวม ๒-๓ ปี ออกไปราว ๑ ปี ไปเป็นคนใช้ท่อนซึ่งทราบจากคุณหญิงว่า เขาให้ค่าจ้างสูงกว่า

ต่อจากนั้นก็ถามว่าคุณแม่ถึงแก่กรรมเมื่อไร? ตอบว่า จำไม่ได้ และย้อนถามพระพิณิจฯ ไปว่า เมื่อทำบุญ ๗ วัน คุณพระก็ไป คุณพระจำได้ไหม พระพิณิจฯ ตอบว่า ผมก็จำไม่ได้ นึกขึ้นได้ก็ตอบไปว่า ขอผมกลับบ้านประเดี๋ยวจำได้ว่าผมไน้ได้ คุณพระพิณิจ

ก็ให้กลับมา จึงเอาสมุดบันทึกและประวัติย่อส่วนตัวบันทึกไว้ไปด้วย เมื่อกลับแจ้งให้
ทราบว่าคุณแม่ถึงแก่กรรมวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ในหลวงสวรรคต วันที่ ๙ มิถุนายน
๒๕๑๙ ห่างกัน ๔ เดือนเศษ)

ต่อจากนั้นก็ถามว่า หลวงประดิษฐไพเราะมาบ้านบ้างไหม ตอบว่า เท่าที่จำได้เคย
มาคนเดียว เมื่อแต่งงานลูกสาว หลวงธำรงเคยมาไหม ตอบว่า เคยมา เมื่อทำบุญ ๗ วัน
คุณแม่ นายทองอินเคยมาไหม บอกว่าไม่เคยมาเลย นายจำลอง เคยมาไหม ตอบว่า ไม่
เคยมา ถามซ้ำว่า พวกญาติกันมานาน ทำไมไม่เคยมาบ้างหรือ ตอบว่า ญาติกันก็เพียง
เวลาไปประชุม นอกสมัยประชุมไม่เคยไปมาหาสู่เลย เฉพาะคุณทองอินมีการกินใจกันอยู่
บ้าง และภายหลังสงครามรู้สึกว่าเขาใหญ่โตขึ้น ก็เลยไม่มีใครได้พูดจากัน

ถามว่า รู้จัก ร.อ. อัครชัย ไหม ตอบตามตรงว่า เด็กคนนี้รู้ พ่อแม่ทาง
ภรรยาด้วยกัน ภรรยาอัครชัยก็คุ้นเคยกัน พ่อแม่อัครชัยก็คุ้นเคยกันมาก แต่อัครชัยไม่
ใครไปมาหาสู่

ถามว่า รู้จักนายชิต นายบุตร ไหม บอกว่า ไม่เคยรู้จัก เคยเห็นรูปในหนังสือ
พิมพ์ ๑ ครั้ง บัดนี้ ก็จำไม่ได้

ถามว่า หลวงเขื่องฯ เคยมาไหม ตอบว่าไม่เคยมา ถามว่า ถ้อยพรรค์เดียวกัน
ทำไมไม่ไปมาหาสู่กันบ้างหรือ ตอบว่า ถ้าเกี่ยวกับงานของพรรค์ก็ไปพูดกันที่ทำการพรรค
ถ้ามีอะไรส่วนตัวก็หาโอกาสพบกันท่อน เพราะต่างคนต่างมีงานทำ

ถามถึง เฉลียวว่า เคยมาไหม ตอบว่าไม่เคยมาพบ คุยกันบ้างก็ทศภาเท่านั้น
จะเป็นหลวงแก้วหรือใครก็ไม่รู้จักขอ เอ่ยชื่อว่า ถิ่นายตและ น.ส. ทองใบ ต่าง
ยืนยันว่า พวกนี้เคยมาที่บ้านเจ้าคุณเสมอ ทำไมเจ้าคุณบอกว่าจำไม่ได้ ถ้าไม่จริง ๒ คน
จะเอาอะไรมาพูด เขาบอกว่าพวกนี้ได้มาประชุมวางแผนการปลงพระชนม์ที่บ้านเจ้าคุณ
ทั้งสองคนเท่าที่ผมสอบสวนแล้วเขาก็เคารพและคิดถึงบุญคุณเจ้าคุณอยู่ เมื่อได้ให้การไว้ยัง
กลัวให้ผมว่า ขออย่าให้เจ้าคุณต้องเดือดร้อนด้วยเลย ท่านเป็นคนดีมาก และให้พวก
กันอยู่หลับนอน ดังนี้ ถ้าไม่จริงมันจะเอาอะไรมาพูด นายตแก่กว่าเจ้าคุณยังจำได้ เจ้าคุณ
ปฏิเสธว่าจำไม่ได้จะให้ผมเชื่ออย่างไร? เวลานี้เป็นประธานสภาทำไมจำข้อบังคับได้แม่นอย่า

ตอบว่า เรื่องของบังคับสถานเหมายกกันไม่ได้ เพราะหน้าที่จะต้องดูไว้ให้ขึ้นใจ ส่วนเรื่องพนันไม่นึกฝันว่าจะมีมาถามถึงไม่สนใจ และพูดต่อไปว่าที่จริงนั้น รู้ดีกว่าความจำไม่ได้มาแต่อย่างเช่น ๕๒ แล้ว จึงได้หาทางลาออกจากราชการตั้งแต่อายุ ๕๔ ซึ่งยังไม่ครบเกษียณอายุ

ตอนนั้น นายตำรวจผดุงกันมาช่วยพูดและขแรงหลายคนรวมทงพระพินิจด้วย ยังไม่มีการจด

พระพินิจกล่าวว่า เรื่องนี้ ผมได้ทรงมานานโดยผมนับถือเจ้าคุณและทราบว่าเจ้าคุณเป็นคนดี ไม่ใคร่เอาเรื่องอะไรกับใคร ที่ต้องมาพัวพันด้วยคงจะกลัวอิทธิพลหลวงประดิษฐ ผมทราบมานานแล้ว แต่ที่เก็บนิ่งไว้เป็นคนสุดท้ายก็เพื่อจะหาทางช่วยเหลือ ผมได้ไปปรึกษานายททาวผู้ใหญ่ทงบกทงเรือแล้ว ท่านเหล่านั้นแนะนำว่า เมื่อเรื่องปรากฏเช่นนี้ ก็ต้องจัดการไปตามทงการ แต่ให้หาวิธีให้ผอนหนักเป็นเบาสงบ้าง ถ้าเจ้าคุณยังปฏิเสธอยู่อย่างนี้ ก็จะต้องเป็นจำเลยในฐานสมรู้ร่วมคิดด้วย

หลวงแฉ้ว ขแรงต่อไปว่า เจ้าคุณอย่าคิดไปฟังพวกเหล่านั้นเลย ไม่มีใครที่จะกลบมอทธิพลให้เจ้าคุณฟังได้อีก ผมเชื่อ ๑๐๐% ว่าในหลวงถูกลอบปลงพระชนม์เพราะพวกในผมมีหลักฐานบริบูรณ์ทงอย่าง ผมไปเฝ้าในหลวงมา ท่านก็ปรักปรำและให้หลักฐานผมบริบูรณ์ ในหลวงรบสงว่า เรื่องที่เกิดขัดใจกันขึ้นนั้นเกี่ยวแก่การแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการตลอดจนรทพระทงส่วนพระองค์ อยากจะใช้กำลังให้เขาไปโดยมิได้ขอพระบรมราชานุญาต

ส่วนสมเด็จพระทงทาท่านว่าได้กับคนโน้นคนนี้ ก็เป็นการได้ความทงนั้น เจ้าฝรั่งคนหนึ่งทงถูกกล่าวหา เมื่อได้พบแล้วก็ไม่น่าจะเป็นไปได้เพราะเป็นคนทำสงวน รมใช้เบ็ดเตล็ดพักอยู่ที่ตาทหนักห้องใต้ถุน และนายเอกก็เช่นเดียวกัน เขาได้ช่วยเหลือท่าน ๆ ก็เอ็นดูเขาเมื่อชาวของแพงให้เงินเขาบ้างก็ถูกินททา

ได้สังเกตการแต่งพระองค์ของสมเด็จพระชนนิกเห็นท่านแต่งตัวชอมช่อ ทางานโน้นนี้ตลอดวัน ถ้าเป็นคนยังฝึกฝัทางชู้สาวอยู่ ก็คงจะแต่งให้ดีกว่านั้นและยวว่า เจ้าคุณเชื่อพวกผมดีกว่า พวกผมจะช่วยเจ้าคุณเมื่อเจ้าคุณรับเป็นพยานแล้ว ผมจะให้ความอารักขาไม่ต้องกลัว

พระพิณจกเอ่ยขึ้นว่า ผมทราบว่าเจ้าคุณเจน มีลูกก็ไม่เอาถ่าน หาเรื่องผละบุญ บ่อย ๆ เวลาเจ้าคุณให้คุณหญิงไปค้าผ้า ผมก็ทรมบ ถ้าหากต้องเป็นจำเลย เจ้าคุณก็แย้ ครอบครวัก็แย้เนาเจ้าคุณนา

เมื่อพระพิณจ ๖ แห่ถึงฐานะครอบครวั ก็เลยเล่าให้ฟังว่า ความจริงผมจน ใคร ๆ ก็รู ยิงดูมาทำหนให้ต้องรับใช้ตง ๓-๔ หมน และขาดทุนไม่หมอนเข้าด้วย ไล้เบยจากผู้รับตดไม่ส่งกยงไม่ได จึงตองกยืมเอาเงินไปใช้บริษัทนพคุณเขาก ๕-๖ หมน ถาตองคดกคองแย้แน ก็เลยพูดขึ้นว่า ความจริงผมแนใจว่าผมบริสุทธกเกยวแกเรองน แต่เพอ ให้โอกาสผมทบทวนความจำสัดเด็กนอย อยากรจะขอพบคุณหญิงสัดหนอยลงตามเขาตุ เขามีความจำตักกว่าผม

พระพิณจก็ตั้งให้นายตำรวจมารับคุณหญิงไปและพูดกับข้าพเจ้าต่อไปว่าเจ้าคุณ รับเสียตักว่า ผมจะกันเขาเป็นพยาน ถ้าไม่เชอผม ๆ จะเชิญ พล. ท. ผิน ๖ มาทำหนังสือ รับรองให้ หรือถายังไม่แนใจจะให้จอมพลทำหนังสือรับรองให้ก็ได้ ผมจะพาไป ทานเหล่าน เขายังสงสารเจ้าคุณอยู่

ข้าพเจ้าก็ตอบว่า รอพบคุณหญิงก่อน พระพิณจจึงชวนข้าพเจ้าดูคนจากโต๊ะ ขอพูดกันเป็นส่วนตัว พาดงทางบันไดหลังลงไปนั่งโต๊ะ (เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ น. เศษ) ได้ถุนเรือน ไล้นายตำรวจซงนั้งอยู่ ๒-๓ คนไปหมด สงเอาโอดิตินมาให้ ๑ แก้ว แล้วก็ เริ่มพูดจาเกลยกล่อมตามว่าเวลาจะทำอะไร ก็บอกว่เวลาเป็นกรวมการบริษัทยู่ ๓ บริษั ไล้เบยประชมบังเดอนละเด็กนอยบ้านาญก็ได้เด็กนอย ตงแต่ถูกรัฐประหารแล้ว รายได้ ไม่พอจ่ายกินทุนทุกวัน ตองขายของเก่าเลยงครอบครวั ลูกก็ยงเรียนหลายคน

พระพิณจ ๖ ก็เอ่ยขึ้นว่า ผมจะช่วยให้จอมพลหางานให้เจ้าคุณสัดแห่งหน่ง และผมเองก็จะพยายามช่วย อย่าปฏิเดธเลยเรองจะได้เสร์จกันเสียที นกหลายชวโมงแล้ว

ก็ตอบว่า ก็เรองมันไม่จริงจะให้ผมรับอย่างไร รัฐถิดจะฮาใจเหลือเกิน พระพิณจ ๖ ก็ยาดงเรองนายต ก็ยงรับบุญคุณข้าพเจ้าอยู่และกรวบไหว้ท่น ขออย่าให้ข้าพเจ้าตองเป็น จำเลย และก็ไม่โกรธเคืองอะไรเจ้าคุณ มันจะมาปรักปรำเจ้าคุณเอาอะไร

ข้าพเจ้าก็บอกว่า คุณพระอย่าเข้าใจอายตนึกนา อ้ายหมอนี่ชอบไม่ไม่เข้าเรื่อง เหมออยู่กับผมมา ยิ่งอยู่ไปยิ่งรู้ว่าเป็นคนเชื่อไม่ได้ การพูดพล่อย ๆ ของมันถึงกับจะให้ลูก ๆ หลาน ๆ ผมทะเลาะจะแทงนายตายก็ครั้งหนึ่ง และเรื่องไม่หมอนก็เหมือนกัน รายนาท หลวงจร ฯ เอมาการันตเงินที่เขาไป นายตี ฯ มาบอกผมว่าเป็นนาดี ช้อมาจากท่านผู้หญิง ละเอียด ได้ค่าเช่าพอเลี้ยงครอบครัวกับ และเป็นคนมีนามากเชื่อได้ ผมเชื่อเลยไม่ไปดูนา ก่อนจ่ายเงิน ต่อมาเมื่อตกลงโอนให้ข้าพเจ้าแล้ว กลับปรากฏว่าเป็นนาอยู่ในท่าเลไม่ดี มีคนเช่าทำไม่เต็มพื้นที่ ที่ไม่ได้ทำทิ้งปล่อยรก

ให้ไปซื้อไม้กัตรวงไม้รอบคอบ จนผู้ซื้อคัดออกหลายร้อย กลับไปทะเลาะกับผู้ คิดไม่ออกก็ ข้าพเจ้าไม่ได้ให้ออกเพราะเกรงจะรุนแรงไป นอกจากนี่ยังเที่ยวไปคุยไม้กับ ผู้ที่เขาไปติดต่อกว่า เป็นหุ้นส่วนกับข้าพเจ้า เรื่องเหล่านี้มาทราบภายหลังเป็นตอน ๆ ฉะนั้น ตอนจะกลับบ้านจึงไม่ให้เงินตามที่ขอ

พระพิณ ฯ ก็ว่า นายตีให้การไว้ว่ายังแควพเจ้าคุณคอยู่ พวกนี้เพียงเท่านั้น ก็พอที่คุณหญิงมาถึง

พอคุณหญิงมาถึง ก็มานั่งที่โต๊ะใต้ถุน ซึ่งข้าพเจ้านั่งพูดอยู่กับพระพิณ ฯ พระ พิณ ฯ ก็ลุกจากโต๊ะขึ้นข้างบน มีนายตำรวจคนอื่นไม่รู้จักมานั่งแทน ข้าพเจ้าถามว่า จำได้ไหมว่าหลวงประดิษฐ ฯ เคยมาที่บ้านบ้างไหม คุณหญิงตอบว่า เท่าที่จำได้เคยมา หนเดียว เมื่อคราวแต่งงานลูก ตำรวจคนนั้นก็ถามว่า รู้จักนายทองอินและนายเฉลียว, นายจำลอง, นายตี (วัชรชัย) ไหม คุณหญิงว่า นายตี รู้จักแต่ไม่คุ้นเคยนายทองอินเคย พบครั้งเดียวและไม่ได้พูดกัน เมื่อกรรมกรหอกการค้าเชิญไปรับประทานที่หอกการค้า คนอื่น ที่ถามไม่รู้จัก

เมื่อถามแม่ถวิลว่า ลองนึกให้ตี นายตีแกยืนยันว่า พวกที่กล่าวนามมาแล้วเคย ไปที่บ้าน แม่ถวิลว่า เอะ ถ้าไปก็คงนึกออก พอพูดเท่านั้นตำรวจก็เชิญข้าพเจ้าขึ้นข้างบน ขึ้นบันไดหลังไปนั่งโต๊ะ ทชานระหว่งฝาห้องใหญ่กับครัวหรือห้องคนใช้

คราวนี้ตำรวจมานั่งอยู่ด้วย ๒ คน ยืนข้างขวา ๑ คน ข้างซ้าย ๑ คน รู้จักแต่ หลวงแก้ว ฯ คนเดียว คนยืนทางขวาหนุ่มและร่างใหญ่โตแข็งแรง ตัดผมใหม่เกรียนข้าง ๆ

คนใหญ่โตแข็งแรงว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ประชาชนสนใจมาก พวกผมอยู่ต่างจังหวัดถูกเรียกมาช่วยสอบสวน ผมทำงานทางกลางคืนกลางวัน บางคืนสองยามก็ยังไม่ได้นอนพักผ่อนตรายมาก แต่พวกผมทำงานตามหน้าที่ไม่ได้บนเรื่องเช่นเคย สืบได้มาอย่างไรก็เข้าไปตามรูป พวกผมนับถือเจ้าคุณจึงพยายามจะช่วย ควรรับผิดชอบความเกินมากแล้ว

อีกคนก็กล่าวกันว่า ผมเชื่อว่าเรื่องนี้เป็นจริง เจ้าคุณไม่แน่ใจว่าพวกผมจะช่วยกลัวจะต้องเป็นจำเลย จึงไม่รับ พอพูดแทนพระพินิจฯ ก็เข้ามาหาพูดถึงจะให้ พล.ท. ผินฯ หรือจอมพลรับรองอีกเป็นคำรับรอง

ข้าพเจ้าก็ยืนยันกรานว่า ก็จำไม่ได้ว่าพวกนี้มาจะให้รับอย่างไร ถ้าจริงก็รับรับและเชื่อเกียรติคุณพระ (พระพินิจฯ) ไม่ต้องให้ผู้ใหญ่ต้องรับรองดอก พอพูดแทนพระพินิจฯ ก็ออกไป และได้ยื่นส่งตำรวจว่า ผมจะกลับบ้านไปอามน้าอามท้าวสักประเดี๋ยวแล้วก็หายไป

ตอนนั้นใครคนหนึ่งบอกว่า คุณเองนั่งรถเขยเจ้าคุณก็มาจะให้ขึ้นมาพบใหม่ ข้าพเจ้าก็บอกว่า ดีเหมือนกัน ถ้าคุณหญิงยังอยู่ที่โชฎุงชนมาด้วย
หมายเหตุ คุณหญิงบอกให้ทราบภายหลังว่า ตอนที่ข้าพเจ้าลุกขึ้นข้างบน เมื่อพบกับคุณหญิงแล้วนั้น ตำรวจคนหนึ่งมาบอกกับคุณหญิงว่า จะให้ไปตามคุณเองฯ มาใหม่ ผมรู้จักกันจะไปรับมาเพื่อจะให้มาช่วยพูดกับเจ้าคุณท่าน ดีเหมือนจะเป็นนายราชภักดีฯ คุณหญิงยังไม่ทันตอบเขาก็ไป ข้าพเจ้าหรือคุณหญิงไม่ได้ให้ไปรับตามข่าวหนึ่งสื่อพิมพ์

เมื่อคุณหญิงและเองฯขึ้นไปหาข้าพเจ้าแล้ว ตำรวจก็ลุกออกไปหมด ปลัดขัยให้ข้าพเจ้าพูดกับดาวพองพักหนึ่งเองฯและคุณหญิงก็ว่า ตาดและฮิบมันยืนอันเราจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าก็ว่าเมื่อนักเฒ่าจะบอกว่าเขาอย่างไร ฮิบก็จะปลัดขัยไปตามเรื่องและบอกเองฯให้ทราบว่า เวลานั้นมันสิ้นอยู่ที่ใดมั่ง ให้ช่วยเป็นพระและคนเร่เรื่องดู แ่ถวิลชวชหาเอกดาวต่าง ๆ ให้เขาด้วย พูดกันเพียงเท่านี้ ตำรวจก็เชิญเองฯฯ กลับ สักประเดี๋ยวก็มีคนเอาข้าวห่อ ๒ ห่อกับแกงจืดและโอวัลตินมาให้ ว่าเย็นแล้วรับประทานเสีย ข้าพเจ้าและคุณหญิงก็รับประทาน รับประทานไม่ลงเพราะข้าวแข็งฟันไม่ต เวลานั้นห่มก่าแล้ว นั่งรับประทานอยู่ราวครึ่งชั่วโมง พอจะอิ่มก็มาตำรวจมานั่งด้วยสองสามคน

คราคนมีนายตำรวจผิวเนื้อดำๆมานั่งอยู่ด้วย ๑ คนๆ นพูดว่า เมื่อคุณพระพิณิจ ๖
 จะไปบ้าน ท่านรู้สึกคุณเจ้าคุณแล้ว ลงพวกผมว่าอีกครึ่งชั่วโมงเจ้าคุณยังปฏิเสธอยู่ ให้
 บอกฉันทีบาดเอาตัวไปกักไว้ พวกผมส่งสารเจ้าคุณจึงขอร้องว่าให้โอกาสพวกผมช่วยเกลย
 กล่อมและขแข็งต่อไปอีก และขอให้คุณพระรีบกลับมาด้วย อีกคนหนึ่งพูดเสริมต่อไปว่า
 ถ้าเจ้าคุณต้องถูกกักตัว พอรุ่งขึ้น หนังสือพิมพ์ก็จะลงกันแห่หมด มติมหาชนเป็นอย่างไร
 เจ้าคุณคงทราบแล้วต่อไปเจ้าคุณจะเสียหายหมด ความตทเคยทำมาหมตกันครั้งน ถารบเสีย
 จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าคุณและครอบครัวเอง ถ้าเจ้าคุณยอมเป็นพยาน ต่อไปจะแสดงให้เห็นว่า
 พวกผมได้ทำคุณไว้แก่เจ้าคุณมากมาย พวกผมไม่ได้ปรักปรำเจ้าคุณเลย ไม่เชื่อเรียกนายต
 และทองใบถามดูก็ได้ ถ้าไม่จริงมันจะเอาอะไรมาพูด

ในที่สุดข้าพเจ้าได้ขอให้เรียกนายตขามาถาม นายตก็ยืนยันว่าจำได้ว่าพวกนได้
 มาปรักษากันจริง เขาจำได้แน่นอน พูดเท่านี้เขาก็ให้นายตกลับ ข้าพเจ้าจึงให้เรียก น.ต.
 ทองใบขึ้นมา และถามว่า แก่รู้จักนายเฉลียวหรือ ทองใบตอบว่า เด็กๆ บอกพอจะถาม
 ต่อไปเขาก็ให้ น.ต. ทองใบกลับ

เมื่อ ๒ คนกลับแล้ว ยังล้าทับอีกว่า ไม่เฉพาะแต่สองคนเท่านั้น แม้แต่บุตร
 ของข้าพเจ้าเองก็ยังมีมาให้ถารว่าพวกนเคยมา (เขาหมายถึงนายเฉลียว) และยังมีคนอื่น
 ใกล้เคียงยืนยันอีกหลายราย เช่นพวกโรงกระสาบันและตามห้องแถวเป็นต้น

ขณะนั้น ข้าพเจ้าร้อนและเพลีย เพราะแต่งสาจด ปลดผ้าผูกคอออก รู้สึกมันง
 ไปหมด คิดแต่ในใจว่าถ้าถูกเป็นจำเลย เขาก็ต้องเอาตัวไปกักไว้ เวลานั้นสุขภาพไม่สมบูรณ์
 รับประทานก็ต้องจัดอาหารเหลวๆ เคี้ยวง่ายเป็นพิเศษ ข้าพเจ้าต้องหุงให้เบื่ยก ถ้าถูกกักคง
 เจ็บ เจ็บก็คงตายระหว่างขังเป็นแน่ ฐานะทางครอบครัวก็เต็มที มีหนี้ยู่เวลานเกือบแสนบาท
 อยู่ข้างหลังต้องล้มละลายแน่ ถึงคราวพ้องก็คงประกันไม่ได้ หากจะให้ประกันก็ไม่มีเงินวาง
 ประกัน เมยหวิดเมยบ้านาญทีเคยรับจะถูกลงด คิดทบทวนอยู่เช่นนี้ ก็พอดพระพิณิจกลับมา
 เข้ามาถามว่า ทำไมเจ้าคุณรับประทานน้อยเหลือเกิน ตอบว่าข้าวแข็งกินไม่ได้ และกิน
 ไม่ลง ฟันไม่ตี อยู่บ้านต้องจัดอาหารเคี้ยวง่ายๆเป็นพิเศษ พระพิณิจ ๖ จึงร้องสั่งให้ไป
 ซ้อใจกมาให้ ข้าพเจ้าขอบใจ ว่าไม่ต้องขอ แล้วเชิญพระพิณิจมาที่โต๊ะ ขออนุญาต
 ปรักษากับคุณหญิงสักเล็กน้อย พระพิณิจ ๖ ก็อนุญาต

เมื่อตำรวจคนอื่น ๆ จะลুকไป ได้พูดกับคุณหญิงว่า เรื่องนี้อยู่ที่ คุณหญิง ถ้า คุณหญิงให้ท่านรับ ท่านคงรับ การรับจะเป็นประโยชน์แก่คุณหญิงและครอบครัวมาก แล้ว ต่างก็ออกไปหมด

เวลาเป็นเวลาเกือบ ๔ ชมแล้ว จึงพูดกับคุณหญิงว่า ถ้าข้าพเจ้าต้องถูกกักตัว จะต้องเดือตรอนดงทกดาวมาแล้วข้างตน จะลองถามเขาก่อนว่า ที่เขาว่าผิดกลงเป็นพยาน เขาแล้ว เขาจะหาวิธีให้เราพ้นจากคตินั้น เขามีความคิดอย่างไร คุณหญิงก็ตกลง

ข้าพเจ้าจึงลুকขึ้นจากโต๊ะ ขอเชิญพระพิณจพบกันสองต่อสอง จึงพากันเดินไป ทางเฉลียงสดทางด้านหลัง เฉลียงเดียวกับที่นั่งอยู่นั้นแล้วข้าพเจ้าก็ถามว่า ทวดจะช่วยให้ ผมปลัดศพพนคตินั้น จะทำอย่างไร พระพิณจ ก็แนะนำเมื่อเชิญพวงกนเขาห้องรับแขกแล้ว ก็ขอตัวลुकออกไปเสียสักครู่ แล้วก็กลับ คุยกันเรื่องค้าขายหรือเรื่องอื่นออกสักครู่ แล้วเขาก็ ลากลับ ระหว่างที่เจ้าคุณลुकไปนั้น นายต๋ว เป็นคนไต่ยีนเขาปรักษาวางแผนการณื ท่าน เจ้าคุณก็ไม่ต้องเกยวข้องเป็นแต่เขามาอาศัยสถานที่บ้านเจ้าคุณเป็นที่ปรักษาเท่านั้น

เมื่อพระพิณจ ก็แนะนำเช่นนั้น ข้าพเจ้าตรกตรองอยู่สักครู่หนึ่ง ทบทวนเหตุผล เห็นว่าพยานสำคัญคือนายต๋ว คนเดียว เมื่อกลับบ้านได้ พอจะหาข้อเท็จจริงทกลงพยาน ปากันได้ และถ้ามีทางทำได้ก็จะกลับคำให้การภายหลัง ก็ตกลงรับเป็นพยาน จึงพากันเดิน เข้าไปที่โต๊ะกลางในห้อง โต๊ะเดียวกับที่เข้าไปนั่งครั้งแรก มีนายตำรวจนั่งอยู่ทางซ้ายหนึ่งคน ไม่รู้จักชื่อ ข้าพเจ้านั่งทางขวา พระพิณจ นั่งหัวโต๊ะ

พระพิณจ ก็เริ่มเขียนคำให้การ เริ่มต้นด้วยการรู้จักกับนายต๋ว มีนายแม่น ๆ แนะนำมาให้รู้จักก่อน ตลอดจนนายต๋ว ไปหาพันตรีหลวงขจร ๆ มารับตัดไม้ส่ง การจ่ายเงิน ให้หลวงขจรไปตลอดจนการปรับพันตรีหลวงขจร ๆ จนนายต๋ว ออกจากบ้านไป

ข้อสำคัญก็คือได้ให้การไว้ว่า นายต๋ว มาอยู่บ้านข้าพเจ้าราว ๔-๕ เดือนก่อน คุณแม่ (แม่ยาย) ถึงแก่กรรม (ซึ่งภายหลังเมื่อได้สอบถามคนที่เคยมาอยู่ที่บ้านและออกไป อยู่ก่อนแล้ว ก็สอบถามจนความจำคนที่กำลังอยู่ในบ้าน จึงแน่ใจว่านายต๋ว เข้ามารอยู่ในบ้าน ตอนเมื่อคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว ก่อนคุณแม่ถึงแก่กรรมเป็นแต่ไป ๆ มา ๆ ซึ่งจะได้บันทึกไว้ ต่อไปข้างหน้า)

เมื่อหมดเรื่องนายตัวแล้ว พระพินิจ ๆ ก็เริ่มเขียนเรื่องหลวงประดิษฐกับพวก
 ซึ่งเขียนนำว่าประมาณ ๒ เดือนก่อนกรณีสวรรคต หลวงประดิษฐ, นายดี นายเฉลียว
 (แล้วจะเขียนชื่อ นายขิต, นายบุศ, นายทองอิน ลงไปด้วย ข้าพเจ้าทักว่า ๓ คนก็พอแล้ว)
 พระพินิจ ๆ จึงเขียนว่ากับพวกอีก ๒-๓ คน ซึ่งจำไม่ได้ (ลงไปข้าพเจ้าก็ยอม) ได้ไปหา
 ข้าพเจ้าที่บ้าน ตอมเย็น ๆ โดยไม่ได้บอกล่วงหน้าให้ทราบ เมื่อข้าพเจ้าก็เชิญเข้าไปใน
 ห้องรับแขก เมื่อได้ถามสัพพัญญู ก็ถามข้าพเจ้าถึงเรื่องการตัดไม้หมอนรถไฟ ซึ่งได้ทราบ
 มาว่ากำลังทำการตัดอยู่ ข้าพเจ้าตอบว่ายังมีไม้ลงมือ เป็นแต่เพียงเที่ยวสืบราคาหาไม้รับตัด
 ส่งอยู่ แล้วข้าพเจ้าก็ขอตัวลอกจากห้องไปข้างบน (หมายถึงบนเรือนเพราะห้องรับแขก
 อยู่ข้างล่าง) เพื่อส่งให้เด็กหุงข้าวและนุหรมมาเลี้ยง.....

หมายเหตุ (การจัดนาและนุหรมมาเลี้ยงแขกที่มหาชาพานั้น ข้าพเจ้ามิได้มอบหมายใคร
 เป็นพิเศษ เพราะเด็กส่วนมากเป็นเด็กนักเรียนและไปทำงานบ้าง พวกแม่ครัวก็แต่งตั้งตัวไม่
 เรียบร้อย สุดแต่ใครว่างก็จัดมา โดยมากข้าพเจ้ามักต้องสั่งแทบทุกราย แยกบางรายไม่จัด
 มารับรองก็มี เพราะโดยปกติบทรับข้าพเจ้ามิได้หาใจประจำ บางทีต้องออกไปซื้อข้างนอกก็มี
 เพราะข้าพเจ้าไม่สูบ และไม่อยากจะซื้อมาทางใต้ ส่วนมากชอบนุหรมของกรมสรรพสามิตซึ่ง
 เก็บนานักเสีย ซ้อมมาที่ไรท์เหลือเด็ก ๆ ผู้ชายและลูกชายโต ๆ ครอบเอาไว้สูบหมด ซึ่งข้าพเจ้า
 ห้ามมิให้เขาเหล่านั้นสูบ เพราะต่างยังมีรายได้อื่นพอ)

.....สักครู่ก็กลับลงมา และคุยกันเรื่องการตัดไม้หมอนต่อไป สักครู่ต่างก็ลากลับ
 ระหว่างที่ข้าพเจ้าออกไปจากห้อง เขาจะคุยหรือพูดเรื่องอะไร ข้าพเจ้าไม่ทราบ

ต่อจากนั้น พระพินิจ ๆ ก็ถามถึงว่า หลวงประดิษฐนับถือข้าพเจ้ามากไม่ใช้หรือ
 และหลวงธำรงก็เรียกเจ้าคุณว่าอาจารย์ไม่ใช้หรือ ข้าพเจ้าก็ตอบว่าหลวงธำรงไม่เคยเรียก
 ข้าพเจ้าอาจารย์เลย ความจริงข้าพเจ้าเคยเป็นครุสอน แต่ไม่เคยเรียก

ส่วนหลวงประดิษฐนั้น เร็มนับถือข้าพเจ้าเมื่อครั้งเปิดประชุมสภาใหม่ๆ ตอนต้น
 แห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งมีสมาชิกพรรคอาวูเขาประชุมกันมาก เวลาได้เสียงกัน
 รัฐบาลพระยามโนแวงจะเกิดเหตุ จึงให้ทหารไปยืนตรวจคนตอนจะเข้าประตูพระที่นั่ง เมื่อ
 เปิดประชุม ข้าพเจ้านั่งเป็นประธาน ก็ได้มีการถามกันขึ้นในที่ประชุมสภาว่า การที่รัฐบาล

ทำเช่นนี้ ถูกผิดและเป็นการสมควรเพียงไร ข้าพเจ้าจึงคิดขณกล่าว่า เรื่องสถานเป็นของใหม่สำหรับเรา จึงหนีไปตามหลวงประดิษฐฯ ท่านเป็นผู้เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญและสภาพอยู่ขอเชิญแจ้งระเบียบที่ทราบมาให้พร้อมฟัง หลวงประดิษฐฯ แจ้งว่าการรักษาระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับสถาน เป็นหน้าที่ของประธานสภา ไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาล

เมื่อหลวงประดิษฐฯ แจ้งแล้ว ข้าพเจ้าก็ขณกล่าว่าขอรับรองแก่รัฐบาลว่า เมื่อระเบียบเช่นนี้เป็นหน้าที่ของประธานสภา ในนามของประธานสภา ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ต่อไปขอให้รัฐบาลคงปฏิบัติเช่นที่กล่าวมาเสีย

พอเลิกประชุมหลวงประดิษฐฯ ก็ตรงมาถามข้าพเจ้าและพูดว่า การที่ข้าพเจ้าขอรับรองรัฐบาลไปนั้นเป็นการถูกต้อง เขารู้สึกนับถือเราดีมาก ต่อแต่นั้นมา ก็รู้สึกหลวงประดิษฐฯ เคารพข้าพเจ้า

พระพิณิจถามต่อไปว่า เคยฉวนมนเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าก็ตอบว่า เคยฉวนหลวงประดิษฐฯ เป็นใหญ่เป็นโตขึ้น ข้าพเจ้าก็ลบต้องเคารพเอา ส่วนหลวงประดิษฐฯ ก็ยังคงเรียกข้าพเจ้าว่าเจ้าคุณหรือใต้เท้าเสมอมา

หมายเหตุ สำหรับหลวงอิรวงั้น ดูเหมือนพระพิณิจฯ ไม่ได้จด ส่วน ร.๑. ตู จดหรือแปล่าจำไม่ได้คนอื่น ๆ ไม่ได้จด

ฉวนนิจเพียงเท่านี้ พระพิณิจฯ ลงชื่อเป็นผู้ใต้ฉวน ข้าพเจ้าลงชื่อฐานเป็นพยาน ในการเขียนพระพิณิจฯ มีการเขียนนำตลอดเวลา ข้าพเจ้าทวงและขอแก้บ้าง ที่ฉวนมีการลงนามชื่อกำกับทั้งสองคน และลงนามกำกับทุกหน้าเขียน

ฉวนที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๓ เวลาประมาณ ๓๐.๐๐ น. ซึ่งขณะนั้น ข้าพเจ้าไปพักที่สนิมหาราตอยู่ในโบสถ์วัดชนะสงคราม มีเด็กที่บ้านและนายตำรวจไปเชิญข้าพเจ้าว่า พระพิณิจฯ ให้เชิญไปที่สันติบาล ข้าพเจ้าก็ไป ครึ่งนี้โปรดของโรงพักสถานีตำรวจวัดชนะสงคราม

เมื่อขึ้นไปพบพระพิณิจฯ แล้ว (ณ ที่บ้านหลังเดิมกับฉวนที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๙๓) ได้มีการสอบสวนและคุยกันถึงเรื่องกรณีสวรรคตโดยยังไม่จบ มีการถามถึงความคิดเห็นในกรณีพิจารณาเมื่อเป็นกรรมการสอบสวนเป็นมาแต่ต้นหรือเมื่อไร ข้าพเจ้าจำไม่ได้จึงขอ

สมเด็จพระราชินีทรงถามว่า ข้าพเจ้าขอเรียนความคิดเห็นตามทမ်းส่วนลงนามในรายงานนั้น มีตำราวจนคนหนึ่งถามว่า สำหรับนายชิต, นายบุญคนนั้นคณะกรรมาการก็เพิ่งได้ตั้งอยู่มาก แต่ก็ไม่มื้หลักฐานจะลงโทษได้ ซึ่งปรากฏในรายงานนั้นแล้ว

ส่วนที่ข้าพเจ้ารวมเป็นกรรมาการนั้น เริ่มเข้ามาเมื่อตอน พ.ต. วิลาศลาออกจากตำแหน่งประธานพฤตมิตา เขาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในรัฐบาลธำรงนาวาสวัสดิ์ และข้าพเจ้าได้รับเลือกเป็นประธานพฤตมิตาแทน เมื่อเข้ามานั้น จำได้ว่าได้มีการสอบสวนกันเสร็จสิ้นแล้ว และกำลังพิจารณาสำนวนการสอบสวนกันอยู่แล้ว แล้วพระพิริยาก็เริ่มจดโดยเขียนนำว่า

ตามที่ข้าพเจ้าให้การไว้แล้วว่า หลวงประดิษฐฯ กับพวกได้ไปที่บ้านข้าพเจ้า ซึ่งนายต้อยคุดยนั้น ข้าพเจ้าขอให้กรเพิ่มเติมต่อไปว่า ข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาการสอบสวนกรณีสวรรคตโดยตำแหน่งสืบแทน พ.ต. วิลาศ โอสถานนท์ ซึ่งลาออกไปเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นเวลาที่ได้มีการสอบสวนกันเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าเห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมาการ ซึ่งได้รายงานไว้แล้ว ว่าควรให้เจ้าหน้าที่สืบสวนต่อไป และในระหว่างพิจารณาคณะกรรมาการได้เพิ่งได้ถึงนายชิตและนายบุญคุดอยู่มากแต่ไม่มีหลักฐาน

ต่อจากนั้นก็มีการซักถามถึงความเห็นส่วนตัวข้าพเจ้าก่อนเข้าเป็นกรรมาการว่า มีความคิดเห็นอย่างไร ตอนนั้นนายตำรวจอีกคนหนึ่งเป็นผู้ถาม และพระพิริยฯ เป็นผู้ซัก

ข้าพเจ้าตอบว่า ในชั้นแรกทรงรัฐบาลแถลงให้สภาพทราบ ข้าพเจ้าก็เชื่อตามนั้น ต่อมาเมื่อมีการแต่งพระศพจะเอาลงพระโกศ เมื่อพบแปลกระสุนทะเลทางซ้ายพระเศียรอีก ๑ เมล็ด ก็นึกตาหน้เจ้าหน้าที่ว่า ชั้นแรกทำไมไม่มีการชันสูตรพระศพกัน ต่อมาเมื่อมีการชันสูตรพระศพกัน แพทย์ต่างมีความเห็นไปคนละทางสองทาง ซึ่งตัดสินไม่ได้ว่าจะเป็นอย่างไหน ได้ลองใคร่ครวญดูในใจของตนเองไม่กล้าพูดกับใครว่า จะเป็นไปอย่างนั้นได้ไหม อย่างโน้นบ้างไหม ก็ไม่มีอะไรจะยืนยัน

นายตำรวจคนหนึ่งถามข้าพเจ้าเฉพาะในกรณีฆาตกรรม เจ้าคุณคิดอย่างไร ? ข้าพเจ้าตอบว่า ได้ลองคิดเหมือนกัน เห็นว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะในพระราชฐานนั้น

กล่าวจะเข้างองค์ในหลวง ย่อมต้องผ่านกองรักษาการและเจ้าหน้าที่หลายชั้นหลายเชิง นับเป็น ความรู้ที่ข้าพเจ้าเคยเป็นราชองครักษ์เวรอยู่นาน เมื่ออยู่ในราชการที่ท้าวเรือ

แล้วนายตำรวจคนหนึ่งถามฉันว่า เคยจน (คือขณะเกิดกรณีสวรรคต) เขาจัด การอย่างไร เจ้าคุณทราบดีไหม ข้าพเจ้าตอบว่า ไม่ทราบ

หมายเหตุ ตอนนั้นพระพิณฯ ๖ อธิบายให้ฟังว่า เคยจนเราจึงจำมาเป็นทงนน ไม่เลือกเอา ตำแหน่งควรหรือไม่ควร ไม่ได้ถวายพระเกียรติยศเหมือนแต่ก่อน ข้าพเจ้าก็ว่า ข้าพเจ้า ไม่ทราบ.

ต่อจากนั้น พระพิณฯ ก็เริ่มถามว่า ผมขอถามเกี่ยวกับการเมืองออกศึกเล็กน้อย และเริ่มเขียนว่า ในสมัยนายปรีดี ฯ เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มีโครงการที่จะจัดตั้ง สหพันธรัฐขึ้น แล้วอ่านให้ข้าพเจ้าฟัง ข้าพเจ้าคานว่า เรื่องนี้ข้าพเจ้าไม่ทราบ ขอแก้เป็นว่า "ในสมัยรัฐบาลหลัง ๆ นี้ รู้สึกว่ารัฐบาลสนับสนุนพวกญวนอิสระลาวและเขมรอิสระ อยู่มาก" พระพิณฯ ๖ ก็ยอมแก้ไขตามน

ต่อจากนั้นนายตำรวจถามเพิ่มเติมว่า ตอนพหลวงศ์ประติษฐิ ฯ กับพวกก๊กบ่อน ออกมาสั่งหรือเปล่า ข้าพเจ้าก็ตอบว่าออกมาสั่ง และถามว่าเขามารถหรือเดินมา มารถก็คน ข้าพเจ้าก็ตอบว่าคนชนน เขาถือต้องมารถทงนน ไม่มีใครเดินมาหรือก จำเป็นต้องจตด้วยหรือ แล้วก็มีได้จต

นอกจากนี้ได้ถามว่า เวลาเย็น ๆ นายต ฯ อยู่เสมอหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า ส่วนมากอยู่

พระพิณฯ ๖ ก็บอกว่าพอแล้ว ได้อ่านทงนนให้ฟัง ข้าพเจ้าก็ขอแก้ความตอนต้นที่ พูดว่า "องนายต ฯ ก็อยู่ด้วยน" เป็น "นายตจะอยู่ที่ไหนจำไม่ได้" พระพิณฯ ๖ ดังเดจะ ไม่แก้ ข้าพเจ้าก็ขอให้แก้ พระพิณฯ ๖ พูด ถ้ายงนก็ไม่ต้องคลลองกับทนายต ฯ ให้การไว้ ข้าพเจ้าก็ไม่ยอม พระพิณฯ ๖ จึงยอมแก้ และพูดว่าจะต้องแก้คำให้การของนายต ฯ ให้ สอดคล้องกัน

เมื่ออ่านเสร็จ ก็ลงลายมือชื่อเป็นพยานอย่างวันที่ ๑๗ มี.ย. ๒๔๗๓

ต่อจากนั้น ก็ได้มีการคุยกันถึงเรื่องส่วนตัว ถามว่า ทำอะไรบ้าง ก็บอกให้ทราบ

อย่างที่เคยเล่าให้ฟังมาก่อน และพระพิณิจ ๆ ก็ว่า ผมจะช่วยเรียนจอมพลให้ช่วยทำงานให้
ทำและตนเองก็จะพยายามช่วย ข้าพเจ้าก็ขบใจ พอดนาฬิกาเห็นเกือบบ่ายโมง พระพิณิจ
ก็ชวนข้าพเจ้าไปรับประทานอาหารกลางวันแล้วจะส่งกลับบ้าน พระพิณิจ ๆ ชวนนายตำรวจ
คนหนึ่งไปด้วย ชื่อไสว ไปกินที่ถนนเยาวราช ชื่ออะไรจำไม่ได้

ตอนนั้น คุณกันแต่เรื่องส่วนตัวทงนั้น และบอกว่าผมต้องการชายเครื่องทำถุงเท้า
ให้ข้าพเจ้าไปหาคนชื่ออะไรให้นายหน้า เสร็จแล้วพระพิณิจ ๆ ให้รถแจะส่งที่ทางชายย
เยาวราชลงพร้อมทั้งนายตำรวจไสวด้วย ให้รถมาส่งข้าพเจ้าที่บ้าน

และในตอนหนึ่งถ้าขบว่า เรื่องนี้ขอให้เกิดไว้เป็นความลับก่อน อย่าเล่าให้ใครฟัง
ได้เป็นคดี ข้าพเจ้าก็รับคำ

๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๓
ศรยุทธเสนี

ต่อไปนี้เป็นคำให้การของ

นายเสถียร ศรยุทธเสนี บุตรชายข้าพเจ้า

เมื่อไปถึงแล้ว พระพิณิจ ๆ พุดว่าที่เรียกมานอัยการจะถามเรื่องพรรคการเมือง
ถามว่าพรรคสังคมนิยมใครบ้าง มีสมัครกคน ตอบว่าไม่รู้ ถามว่า พรรคคนตั้งอยู่ที่ไหน? ตอบ
ว่าทางตลาดประตูน้ำสระประทุม เคยไปบ้างไหม? ตอบว่า เคยขับรถไปส่งคุณป้าสองครั้ง
ถามว่าเวลาประชุมไปฟังบ้างหรือเปล่า? ตอบว่า ไม่เคย นั่งอยู่แต่ในรถ

ถามว่ามีใครมาที่บ้านบ้างไหม เช่นหลวงประดิษฐ นายชิต นายบุศ พระยา
อนุรักษ วัชรชัย นายเฉลียว เขาเรียกคนเหล่านี้ออกให้ดู ตอบว่าพวกนี้ไม่เคยเห็น และไม่รู้จัก
เฉพาะหลวงประดิษฐจำได้ จำมาครั้งหนึ่งเมื่อแต่งงานน้องสาว ถามว่า หลวงอำนาจฯ เคย
มาไหม ตอบว่าจำได้มาครั้งหนึ่ง ๑ เมื่องานศพคุณยาย

ถามว่า คุณยายตายเมื่อไร ? ตอบว่า จำไม่ได้ ถามว่าอยู่นางเล็งกับ มาอยู่บ้าน
นานเท่าไรแล้ว ตอบว่า อยู่กับภรรยาที่นางเล็งราว ๒ ปี มาอยู่ที่บ้านนี้เศษ ถามว่า ระหว่าง
อยู่นางเล็งนั้น จำได้ไหมว่าพระเจ้าแผ่นดินสวรรคตเมื่อไร ตอบว่า ไม่ได้สนใจจำ (ตอนนั้น
เล่าว่า พระพิณิจฯ ดุเอาว่า อะไรไม่สนใจอะไรเสียเลย)

ถามว่า ระหว่างอยู่นางเล็งนั้นเคยไปมาที่บ้านและนอนค้างบ้างไหม ตอบว่า
นาน ๆ มาที ถ้าที่บ้านมีงานก็ค้าง โดยปรกติไม่ค้าง

ถามว่า ระหว่างที่มาเคยรับแขกบ้างไหม ตอบว่า เคยเหมือนกัน ถามว่าเห็น
พวกที่กล่าวนามมาแล้ว มาบ้างไหม ? ตอบว่า ไม่ได้สนใจ ถ้าหากเชิญเขาเข้ามาและบอก
คุณป้าแล้ว บางทีก็ออกจากบ้านไป

ถามว่า นายต๋อ มาอยู่ที่บ้านตั้งแต่เมื่อไร ก่อนคุณยายตายหรือหลังคุณยายตาย
ตอบว่า จำไม่ได้ ถามว่า คุณพ่อเคยใช้นายต๋อ ไปไหนบ้างหรือเปล่า ตอบว่า ไม่ทราบ

ถามว่า เวลาแขกมา นายต๋อมาทักเชิญแขกบ้างไหม ? และเคยเขานำไปเลี้ยง
แขกบ้างไหม ตอบว่า เคยเชิญเหมือนกัน ถ้าพบแขกมา

ถามว่า การรับแขกมีการแบ่งชั้นไหม ว่าแขกชั้นไหนควรรับทีไร ตอบว่า ไม่มี
แล้วแต่สะดวก

พระพิณิจฯ เป็นผู้ถามและจด แต่เมื่ออ่านให้ฟังนั้นจดไม่หมดเท่าที่ถามมาแล้ว
เขาไม่ได้ให้ดู เขารอ่านแล้วให้เซ็นเป็นพยาน

๒๔ มิถุนายน ๒๔๙๑

สรยุทธเสณี

ต่อไปนี้เป็นคำให้การของ

น.ส. กมล บุรุษชาติ ซึ่งเป็นหลานอยู่ที่บ้านของข้าพเจ้า

น.ส. กมล ฯ นถูกเรียกไปสอบสวน ๒ ครั้ง คอวนที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๑ ตอน
บ่าย กับ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาเช้า

หมายเหตุ เด็กคนนี้เป็นลูกสาวของลูกพี่ลูกน้องของข้าพเจ้า พ่อเขาเอามาไว้ตั้งแต่ยังรุ่น ๆ ได้ไปค้างบ้านพระยาประเสริฐสุนทรศรัย (ลูกพี่ลูกน้องกับข้าพเจ้า) ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๔๙๓ ไปช่วยงานทำบุญวันถึงแก่กรรมมารดาเจ้าคุณประเสริฐ (งานวันที่ ๑๘) พอเสร็จงานพ่สาวเจ้าคุณประเสริฐ ซึ่งกำลังป่วยอยู่ขอให้อยู่ช่วยพยาบาลต่อไป จึงอนุญาตให้อยู่ เพราะเมื่อเด็กคนนั้นยังเล็กอยู่ อยู่ที่บ้านเจ้าคุณประเสริฐและพี่สาวเจ้าคุณประเสริฐ ๖ คนบริวารเลี้ยงดูมากอน

ตอนเช้าวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๓ มีตำรวจไปที่บ้านเจ้าคุณประเสริฐ ขอรับตัวเด็กคนนั้นไปตรวจสันติบาล พระยาประเสริฐถามว่ามีเรื่องอะไร? มีหมายมาไหม? ตำรวจว่าไม่มี พระยาประเสริฐว่า ถ้าไม่มีก็ให้ไปไม่ได้ ทั้งเป็นเด็กสาวจะได้ไปคนเดียวอย่างไร ตำรวจก็ถ่มน้ำลายไปขอหมายที่โรงพักวัดราชคฤห์มาแสดง เวลานั้นเป็นเวลาเที่ยงเศษ เจ้าคุณประเสริฐก็ว่า เมื่อเขามหาหมายมากแล้วแต่เจ้าตัว เขาจะไปหรือไม่ไป ปล่อยให้ไปหรือข้าพเจ้าเสียก่อนเพราะอยู่กับข้าพเจ้า น.ส. กมลฯ ก็มาหาข้าพเจ้า มีนางวงศ์บรรพชาติ ซึ่งเป็นอามาด้วย ตำรวจก็ตามมาด้วย ขณะนั้น ข้าพเจ้าไปฟังเทศน์มหาชาติอยู่ที่วัดชนะสงคราม มีคนไปตาม เมื่อมาถึงบ้าน ตำรวจก็แจ้งความประสงค์ให้ทราบ ข้าพเจ้าก็เรียก น.ส. กมลฯ มาให้ไปกับเขาและสั่งว่า ให้ ๆ การตามความจริง แล้วตำรวจก็พาขึ้นรถไป ให้นางวงศ์ฯ ไปด้วย

ในวันต่อมาได้เรียก น.ส. กมลฯ มาถามว่า เขาถามอย่างไรและตอบไปว่าอย่างไร บันทึกไว้ดังต่อไปนี้—

เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๔๙๓

ถามว่า เวลาเชกมา ใครเอานำไปให้แขก ตอบว่า บางทีตัวเขาเอง บางทีก็ชายเล็ก (หมายถึงบุตรสาวของข้าพเจ้า) บางทีก็นายกลาง (บุตรชายคนเล็กของข้าพเจ้า) แขกที่เคยมานั้น จำได้บ้างไหม? เช่นหลวงประดิษฐา หลวงอำรุง นายชิต นายบศร.อ. วัชรชัย นายเฉลียว มาบ้างไหม? (ไม่ได้เอารูปให้ดูอย่างนายเสถียร ทรัพย์ทองเสน) ตอบว่า จำได้ว่าหลวงประดิษฐาเคยมาครั้งหนึ่งเมื่อแต่งงานอะไร (บุตรของข้าพเจ้า) หลายปีมาแล้ว (ก.ค. ๙๗) หลวงอำรุงมาเมื่องานศพคุณยาย นอกนั้นไม่รู้จัก

ถามว่า นายตี เคยรับแขกบ้างหรือเปล่า ตอบว่า โดยปรกติไม่มีหน้าที่ แต่ถ้านายตีนั่งอยู่หน้าบ้านก็เขามาทักถามว่ามาเยี่ยม เพียงเท่านั้นเคยมี

ถามว่า นายตี นอนที่ไหน มาอยู่แต่เมื่อใด ตอบว่า บางครั้งก็นอนใต้ถุนเรือนใหญ่ บางครั้งก็นอนใต้ถุนเรือนคุณยาย (หมายความว่าเมื่อคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว) ส่วนมาอยู่ที่นี่ ก่อนคุณยายเสียชีวิต

ถามว่า นายตีเคยเมาหาคะวาดบ้างไหม ตอบว่า ไม่เคย แต่ทราบว่าเวลากินเหล้าไปกินนอกบ้าน

ถามว่า เมื่อนายตี ๖ ออกจากบ้านไปนั้น ออกไปโดยการทะเลาะกับเจ้าคุณหรือเปล่า ? ตอบว่าไม่เคยทะเลาะ ออกไปโดยการเลิกค้าไม้หอมแล้ว

ถามเพียงเท่านั้น อ่านให้ฟังแล้วก็ให้เขียนขอเป็นพยาน

เรื่องพิเศษต่อเนื่องกัน

เมื่อกลับแล้วมาแวะบ้านประเดี้ยวหนึ่งก็กลับไปบ้านพระยาประเสริฐ ๖ คินนนวนเวลาราว ๔ โมง น.ส. ช้วน บุรุษชาติก็มีอาการหนัก ถึงแก่กรรมในเวลาใกล้เคียงในคืนนั้นเอง เขาใจว่าทงนกงเป็นหลวงข้าพเจ้าเพราะรักข้าพเจ้ามาก

รุ่งขึ้นเวลา ๐๗.๐๐ น. หลวงพิทักษ์ ซึ่งอยู่ในบ้านเจ้าคุณประเสริฐ ๖ ถูกใช้ให้มาส่งข่าวข้าพเจ้า และขอให้ข้าพเจ้าช่วยพิมพ์บัตรปลงศพให้ ๑๐๐ ฉบับ โดยจะปลงเสียให้เสร็จธุระในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ ที่เดียว ตอนเช้าวันนั้นข้าพเจ้าไปฟังเทศน์มหาชาติในโบสถ์วัดชนะสงคราม พอราว ๑๐.๐๐ น. ก็มีคนไปตามว่า พระพิณิจ ๖ ให้เชิญไปตามที่บันทึกมาแล้ว เมื่อกลับมาบ้านสั่งให้เด็กไปจัดพิมพ์บัตรปลงศพแล้วก็ออกเดินทาง

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๔๙๑ เมื่อข้าพเจ้ากลับจากพระพิณิจ ๖ และไปประชุมบริษัทไทยเดินเรือทะเล แล้วก็ไปบ้านพระยาประเสริฐ ๖ เพื่อไปอ่านนาคศพ ซึ่งอาภรณ์เวลา ๑๗.๐๐ น. ราว ๑๖.๐๐ น. เศษมีคนบอกข้าพเจ้าว่า รุ่งขึ้นเวลา ๐๗.๐๐ น. ขอให้ น.ส. กมล ๖ ไปส่งนิตยาลอกครึ่งหนึ่ง คินนนวนเมื่อข้าพเจ้ากลับมาบอกนายตี น.ส. กมล ๖ มาด้วย

น.ส. กมล ฯ ไปให้การครั้งที่ ๒

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

เวลา ๐๙.๐๐ น. น.ส. กมล ฯ ได้ไปกับนายเสถียร ทรัพย์ทองดี ไปรถของสถานี ตำรวจชนะสงคราม กลับมาเล่าให้ข้าพเจ้าฟัง และบันทึกไว้ดังต่อไปนี้ :-

พระพิณเป็นผู้ซัก ถามว่า ห้องรับแขกนั้นใช่เป็นห้องรับแขกมานานแล้วหรือเคยมี ห้องรับแขกที่อื่นใหม่? แบ่งชนแขกใหม่? ตอบว่าใช่มานานแล้ว ใคร ๆ ก็รับที่ห้องนี้ทั้งนั้น

ถามว่า คนเดินผ่านห้อง เห็นคนในห้องรับแขกใหม่? ตอบว่า ถ้าไม่สังเกต ก็ไม่เห็น ถ้าสังเกตก็เห็น เพราะมีบังตา

ถามว่า ทุกครั้งที่แขกมา ยกนำไปให้เสมอหรือ? ตอบว่า ถ้าเห็นก็ยกไปให้ ถ้า ไม่เห็นก็ไม่ยก เพราะบางทีไปอยู่บนเรือน บางทีก็อยู่หลังบ้าน

ถามว่า ห้องคุณยายนั้น เมื่อคุณยายตายแล้วได้มีการเปลี่ยนแปลงบ้างหรือเปล่า? ตอบว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงและปรับพนักบ้าน เพราะแต่ก่อนรกรุงรัง

ถามเพียงนี้ อ่านให้ฟังแล้วเช่นขอเป็นพยาน แล้วกลับ

บันทึกวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑

ศรยุทธเสนี

ต่อไปนี้เป็นบันทึกคำให้การของคุณหญิง

ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งข้าพเจ้าขอให้รับคุณหญิง วัลไปด้วยนั้น ฉัน ไม่มีอาการจุกปากคำคุณหญิง ตอนที่คุณหญิงไปถึงแล้ว และพบกับข้าพเจ้าแล้วที่ใต้ถุน เรือนหลังตอบสวนนั้น คุณหญิงเล่าให้ฟังว่าตำรวจ ๓-๔ คนผัดกันมานั่งถาม คนหนึ่งก็เอ่ย ขนว่า ที่เจ้าคุณให้ไปเชิญมานั้น ท่านจำอะไรไม่ได้ เชิญคุณหญิงมาเพื่อทบทวนความ ทรงจำ คุณหญิงจำอะไรได้บ้าง เขาก็ถามว่าหลวงประดิษฐ ฯ นายเฉลียว นายฉวีรัชย์ เคยมาที่บ้านหรือเปล่า คุณหญิงก็ปฏิเสธว่าไม่เคยมา จำได้แต่หลวงประดิษฐ ฯ มาเมื่อ

แต่งงานลูก แต่ตัวเองก็ไม่ได้รับรอง เพราะมีหน้าทรับแขกผู้หญิงอยู่ข้างล่าง แล้วถามว่า เมื่อแต่งงานมีใครมาบ้าง ก็ตอบว่าไม่ทราบเป็นแต่ใจที่ยกน้จ่าหลวงประดิษฐฐูมา อีกคนหนึ่งแนะนำว่า เขาจะไปรีย่องุ่นมาให้เอาไหม เขารูจักกัน เพื่อจะให้มาแนะนำท่าน คุณหญิงไม่ได้ตอบว่าอะไร เขาก็ออกไปรับกันมา นายองุ่นยังไม่มาถึง เขาก็เชิญให้ขึ้นไปพบกับข้าพเจ้า สักครู่ก็ให้กลบลงมาข้างล่าง นั่งอยู่คนเดียวบ้าง ประเดี๋ยวก็มาถามว่าจะตักเตือนอะไรท่านก็ตักเตือนเสีย ก็ตอบว่าฉันไม่มีอะไรจะตักเตือนท่านชั้น ๆ ลง ๆ อยู่ ๒ เทียว จนรับประทานด้วยกัน และกลบด้วยกัน

วันที่ ๒๔ หรือ ๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๑ จำไม่ได้ว่าวันไหนแน่ เวลาประมาณ ๐๙.๐๐ น. เศษ ถูกเชิญไปที่สันติบาล และได้ให้การไว้ดังนี้ :-

พบพระพิณิจ ๖ ที่เชิงบันไดข้างล่าง บอกว่าขอขอมความจำดึกเล็กน้อยเท่านั้น แล้วก็เชิญให้ขึ้นไปข้างบน ไปนั่งโต๊ะกลางห้อง มีนายตรวจสูง ๆ ใหญ่เป็นคนเขียน และมีหลวงแก้วเป็นคนถาม ถามว่าตาดตครั้งแรกมาอย่างไร ตอบว่า มีผู้พามาเรื่องตไม่หมอนใครเป็นผู้พามา ตอบว่า นายแมน ๖ นายท่าคั่งดำเกาเป็นผู้พามา ถามว่ามาอยู่นานเท่าไร จำไม่ได้ เพราะไป ๆ มา ๆ ถามว่า ตาตื่นนอนที่ไหน บอกว่า นอนไม่เป็นที่บางทีก็ไปนอนทางหน้าห้องไว้ศพคุณแม่ ถามว่า เคยมีปากเสียงกับนายตบ้างหรือเปล่า ตอบว่า ไม่เคย ถามว่า เจ้าคุณท่านกรับว่าหลวงประดิษฐฐูมาแล้ว คุณหญิงก็หนีไม่ออกหรือ ตอบว่า หลวงประดิษฐฐูไม่ได้มา ถามว่า ทำไมแขกมาไม่ทราบว่าใครมาบ้างหรือ ตอบว่า โดยปรกติไม่สนใจ ถามว่า ทำไมไม่เคยรับแขกบ้างหรือ ตอบว่าเคยรับแต่ผู้ทักคุณเคยและที่เขาคงต้องการพบ ถามว่า เจ้าคุณขึ้นไปถามเขาบ่หรือไม่บอกหรือว่าใครมา ตอบว่า ไม่ได้ถามท่านอ่านให้ฟัง แล้วก็ลงนามเป็นพยาน

สรยุทธเสณี

ความคิดเมื่อกลับจากกองสันติบาล

เสร็จการไต่สวนคนวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาสี่ทุ่มเศษ เดินทางกลับพร้อมกับคุณหญิง ขณะนั่งมาในรถได้ครุ่นคิดถึงเรื่องที่ได้การไปแล้ว ว่าขอที่ให้การไปไม่ตรงกับ

ความจริง และที่ไอดีตนอนย่นว่ามีการประชุมที่บ้าน ซึ่งไม่เป็นความจริงนั้น จะหาข้อแก้ และหักล้างอย่างไร

ข้อแรกทศกถิกคือ คิดจะกดขี่ค่าใ้การปฏิเสธ ในข้อที่วาระับหลวงประดิษฐา กับ พวกมาที่บ้านซึ่งความจริงนึกไม่ออกว่าได้มา คุณหญิงก็นึกไม่ออกทั้ง ๒ คน นึกได้แต่ครั้ง เดียวมาเมื่อแต่งงานอุไรลูกสาว เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ เท่านั้น ส่วนหลวงอารังก็เคยมาเมื่อศพ ๗ วันคุณแม่คุณหญิง

ไอดีนถึงว่า การกดขี่ค่าใ้การปฏิเสธ ให้การเท็จต่อเจ้าพนักงานเหมือนกัน แต่ ตนเองเข้าใจว่า เราไม่ได้ไปแจ้งความเท็จ เขามาเรียกเราไปให้การ และต้องการให้เรารับ ว่าหลวงประดิษฐได้มาประชุมที่บ้านตามที่ไอดีตนอนย่น โดยเรียกไอดีมาขึ้นย่นรวมทั้ง น.ส. ทองใบด้วย นอกจากนั้นมีการทวงปลอบทวงขู่ ขู่ที่ว่าถ้าไม่รับจะต้องตกเป็นจำเลยเสียชื่อเสียงไป ตลอดชีวิต ไม่มีเวลาจะกลับตโ้ตอก และจะต้องถูกกักตัวตงแต่บัดนี้เป็นต้นไป เมื่อถูกกักตัว แล้วครอบครัวจะแย่ ถ้ารับจะปลักตัวเอาเป็นพยาน แล้วจะช่วยรักษาความปลอดภัยให้ ทั้งจะ ขอร้องจอมพลให้ช่วยงานให้ทำด้วย คำปลอบคำขู่เหล่านี้ คุณหญิงและองุ่นก็รู้เห็นและ ไอดีน ซึ่งเป็นภรรยาผิดกับภรรยาแจ้งความเท็จของนายยรรยง บุรุษสำคัญของหลวงกาฯ

ข้อที่สองคือ คิดว่าจะต้องหาหลักฐานหักล้างคำกล่าวหาของไอดีให้ได้ เพราะ เป็นเรื่องบนชนแท่ๆ ในคืนนั้นมองเห็นเงาราว ๆ ที่จะหักล้างได้คือ เรื่องสถานที่ เพราะ เท้าที่พระพินิจและตำรวจบางคนสอบถาม และเมื่อพระพินิจเขียนค่าใ้การน่านนี้ เรื่อง ทองนอนซึ่งนายตเคยนอนนั้น เป็นที่ ๆ เกิดขึ้นภายหลังคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว ส่วนเวลาที่ นายตมาอยู่ด้วยที่บ้านนั้นย่นนึกไม่ออก ที่ให้การไปว่าประมาณ ๔-๕ เดือนก่อนคุณแม่ถึง แก่กรรมนั้น เป็นแต่ประมาณ ๆ เหว ซึ่งเวลานั้นกำลังเพลิงและมันงอยู่คิดอยู่ในใจว่า ถ้า ได้หลักฐานหักล้างพยานปากนี้ได้ จะมอบหลักฐานแก่ทนายฝ่ายจำเลยให้หมด แล้วขอให้เขาคิดต่อกับจำเลย ขอความเห็นใจในการที่ข้าพเจ้าจำต้องให้การเอาตัวรอดตลอดมา เพราะ เหตุที่กลัวดาวมาแลวดข้างตน ๆ นอกจากนั้นถ้าข้าพเจ้าต้องรับ ย่อมหากคนที่จะหาหลักฐานหัก ล้างพยานปากนี้ (คือนายต) ได้ยาก เพราะการทำงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าทำคนเดียว มี คนในบ้านรู้เห็นละเอียดน้อยที่สุด แม้แต่คุณหญิง ส่วนเด็กโตก็มักเหยาเรือนออกไป เด็กโต

ที่เหลือนั้นนายกระดิ่ง ๆ และนายเสถียร วกก็ไม่เอาถ่าน เอาแต่เที่ยว อดที่บ้านดึก ๆ ซึ่งส่วนมากเป็นเวลาที่เขาพาเจ้าบ้านนอนแล้ว เขาชวนต่างคนก็ไปทำงาน ไม่มีเวลาคุยกัน

ภายในระยะ ๒ วันคือ ๒๐ และ ๒๑ ข้าพเจ้าไม่ได้ทำอะไร หาเวลาไปสงบอารมณ์อยู่ในโบสถ์วัดขณะสงคราม เพราะเป็นประธานกรรมการจัดให้มีการเทศน์มหาชาติ เก็บเงินบำรุงวัด พอเย็นเขาก็ไปงานศพ น.ส. บ้วน พี่สาวพระยาประเสริฐสุนทราศรัย บ้านข้างวัดนวลนรดิศในคลองบางกอกใหญ่ กลับถึงบ้านเกือบสี่ทุ่มทุกคืน

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับนายต๋

พอใจสงบลงบ้าง ก็พยายามทบทวนเรื่องที่เขาพาเจ้าติดต่อกับนายต๋ สอดจากเด็ก ๆ ในบ้าน สอดจากคนที่เคยไปมาหาสู่ข้าพเจ้าเสมอ และสอดจากคนที่เคยมาอยู่ในบ้าน ข้าพเจ้า ก็ดี ๆ ถิ่นการคว่ำไม้หอมของข้าพเจ้า แต่ได้กลับออกไปอยู่ที่อื่น และตรวจค้นหนังสือที่เกี่ยวข้องกับไม้หอม คงได้ความดังต่อไปนี้.-

๑. รวบรวมเด็ก (ประมาณเดือนพฤษภาคม) นายแม่ จันทวานิช ได้พานายต๋มาพบกับข้าพเจ้าที่บ้าน แล้วพานายต๋ ๆ ไปตักฝังเรื่องราวอยู่ในคลองบางหลวง แถบสะพานข้ามคลองบางหลวง ทิวทางแยกที่จะเลี้ยวไปตลาดพลู ค้างที่บานภรรยา นายแม่ จันทวานิช สอดถามน้องภรรยา นายแม่ ๆ ว่า ต๋วนายต๋ ๆ ได้พักอยู่ที่บ้านเขาราว ๓-๔ เดือนแล้วจึงไปที่อื่น ระหว่งกันไป ๆ มา อยู่บ้าง

๒. นายสงวน ตริอรรถ ผู้จัดการร้านไทยอุตสาหกรรม สาขาบางลำภู แจ้งว่า นายต๋ ๆ ได้ไปซอกกินอยู่กับนอนถนนราว ๓ เดือน แล้วจึงมาอยู่กับข้าพเจ้า โดยนายต๋ ๆ โทกอ้างว่า ข้าพเจ้าให้ไปอยู่ชั่วคราว นายสงวนเกรงใจข้าพเจ้ากรบไว้ และเพิ่งมาบอกว่าข้าพเจ้าให้ไปอยู่ทำไมจำไม่ได้ ข้าพเจ้าจึงทราบ ว่า โอ๊ย โทก

เมื่อนายสงวน ๆ บอกเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็นอกใจเพราะนายต๋ ๆ เอาหวัดไธไปติดเด็ก ๆ ลูกนายสงวนแทบทุกคน และเวลาต้องการตัว ข้าพเจ้าจึงให้คนไปตาม

๓. ระหว่งที่นายต๋ ๆ ยังมีได้มาอยู่บ้านบ้านข้าพเจ้านั้น การไปมาหาสู่ข้าพเจ้า ส่วนมากมาแต่เช้าก่อน ๐๘.๐๐ น. ซึ่งเป็นเวลาข้าพเจ้ารับประทานอาหารเช้า พบกัน

ราวครึ่งชั่วโมง ข้าพเจ้าก็ออกไปทำงาน เพราะเวลานั้นข้าพเจ้ายังเป็นกรรมการจัดการ
บริษัทเรือไทยอยู่ แต่ถ้านิโอมเรื่องจะต้องหารอเพิ่มเติมอีก จึงมาตอนเย็น ๆ ราว ๑๗.๐๐ น.
และโดยมากกลับก่อนยาคาเสมอ เพราะส่วนมากข้าพเจ้ารับประทานอาหารเย็นระหว่างเวลา
๑๗.๐๐-๑๗.๒๐ น. เสมอ

๔. ข้าพเจ้าคนพบจดหมายของนายแมน มั่งถึงข้าพเจ้าในเดือนกรกฎาคม ๒๔๗๗
รวม ๔ ฉบับ จดหมายฉบับหนึ่งปรากฏชัดว่า ในขณะที่นายต้อยต่างปากน้ำโพ

๕. นายแพ จันทรมัย ซึ่งเป็นนายตรวจเรือบริษัทเรือไทย ซึ่งระหว่างเป็นนาย
ตรวจมาพักอยู่กับข้าพเจ้า จำได้ว่าเขามาอยู่กับข้าพเจ้าราวกลางเดือนกรกฎาคม ๒๔๗๗
เดือนนั้นได้รับเงินเดือนเพียงครึ่งเดือน ผู้นั้นยืนยันว่า เมื่อเขามาอยู่นายต้อยได้มาอยู่กับ
ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจึงขอให้เด็กได้สืบคำสั่งบรรจุนายแพเป็นนายตรวจ ที่บริษัทเรือไทย ก็
ปรากฏว่า ข้าพเจ้าส่งบรรจุนวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๔๗๗ ตรงกับความจำของนายแพเป้ง
ทีเดียว

นายแพจำได้ต่อไปว่านายต้อย ได้มาอยู่กับข้าพเจ้าตอนห้าบุณย ๗ วันคุณแม่แล้ว
เพราะตอนนั้นได้นอนกับนายต้อย ที่ห้องโถงหน้าห้องไว้ศพคุณแม่ แต่ก่อนนายแพนอนในห้อง
รับแขกปัจจุบัน โดยเขาเตียงมาตั้งนอน และยังได้ลุกไปช่วยพยาบาลคุณแม่กลางคืน ตอน
คุณแม่เจ็บหนักด้วย

๖. มีอีกคนหนึ่งเป็นพยาบาลชายผู้ช่วย ซึ่งเคยอยู่กับข้าพเจ้า เวลานนั้นเป็นพล
ทหารบกประจำกองร้อยที่ ๒ กองพันทหารบกพาหนะ บางชื่อ ผูนชื่อ ผิน มีครุช เป็นคน
อยู่ไม่ประจำ ถูกส่งไปช่วยปราบโรคตามหัวเมืองเสมอ ครั้งหนึ่งถูกส่งไปทาง จ.จ. นร. วิชาส
กลับมาถึงบ้านวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๗๗ แจ้งว่าจำได้ว่าเวลานนั้นนายต้อย ยังไม่ได้มาอยู่กับ
ข้าพเจ้า

คนนั้นย้ายไปประจำอยู่ชยา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๗๗ ภายหลังเมื่อคุณแม่
ถึงแก่กรรมแล้ว (คุณแม่ถึงแก่กรรมวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๗๗) ทำบุณย ๕๐ วันก็มาช่วยย่น
ย่นว่านายต้อยมาอยู่ตอนคุณแม่ถึงแก่กรรมแล้ว และได้เห็นนอนกับนายแพ จันทรมัย หน้า
ห้องโถงหน้าห้องศพคุณแม่

เหล่านี้เป็นการทักทายเวลาที่นายตมาอยู่บ้านข้าพเจ้า ซึ่งขัดกับคำให้การของ
ข้าพเจ้า ของ น.ส. กมล (หรือเจือ) บุรุษชาติ ซึ่งให้การไว้ว่ามาอยู่ก่อนคุณแม่อิงแก่กรรม

๗. ข้อที่จะทักทายปานปากนได้ออกกคช ลักษณะบ้านของข้าพเจ้า ตอนระหว่าง
วัดสังกะสีตรอกโรงกระต่าป่นกับเรือนใหญ่หรือห้องรับแขก เมื่อก่อนคุณแม่อิงแก่กรรมไม่
เหมือนกับลักษณะในปัจจุบัน ข้าพเจ้าแน่ใจเหลือเกินว่า นายตและตำรวจหลงผิดว่าลักษณะ
บ้านตอนนั้นคล้ายคลึงกับปัจจุบัน คงแปลกอยู่แต่เพียงมีห้องโถงหน้าห้องศพคุณแม่ซึ่ง
ออกแล้ว

ที่แน่ใจเช่นนี้ เพราะเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๙๑ เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น
ข้าพเจ้ากลับจากไปประชุมกรรมการพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ที่มหาวิทยาลัย
เดินมาแวะที่ร้านไทยอุตสาหกรรม จะคุยกับนายสงวน หรือวัน พอหย่อนก้นลงนั่งก็นาย
ตำรวจพาบุตรคนเล็กข้าพเจ้าไปตามข้าพเจ้าและรับข้าพเจ้ามาบ้าน ก็พบตำรวจตรและร้องผู้
กำกับกวตำรวจโรงพักขณะสงครวมกับเจ้าพนักงานพลเรือน ๒ คน อยู่ในบ้าน ขออนุญาต
ฉายรูปบ้านคุณแม่ และฉายโต๊ะเก้าอี้ในห้องรับแขก กับขอทำแผนที่สังเขปไปด้วย

รุ่งชนข้าพเจ้าจึงให้เด็กทำแผนที่บ้านไว้เช่นกัน โดยทำ ๒ แผ่น อธิบายให้เห็นว่า
เมื่อก่อนคุณแม่อิงแก่กรรมลักษณะบ้านเช่นว่ากันอย่างไร ห้องกันอย่างไร ะไรตรงไหน
มีประตูเข้าออกอย่างไร

ก่อนทำบุญ ๗ วันเริ่มหรืออะไร ระหว่างศพคุณแม่อยู่บ้านลักษณะบ้านเป็นอย่างไร
เมื่อปลงศพแล้วมีลักษณะอย่างไร

ลักษณะบ้านเช่นว่าน มีพยานยืนยันได้หลายคน เฉพาะคนภายนอกซึ่งไม่เกี่ยวข้อง
เป็นญาติเลยก็มีพระสงฆ์วัดชนะสงคราม ซึ่งเคยมาเยี่ยมคุณแม่เมื่อคุณแม่เจ็บหนักเดมอ คือ
คุณหญิงกับคุณตุ้ยฯ เป็นต้น

๘. ห้องรับแขก ความจริงเคยจัดตั้งเปลี่ยนกัน คือห้องปัจจุบันกับห้องหน้ามุข
บนเรือนหรือที่เฉลียงบนใต้หน้ามุข

ห้องปัจจุบันนี้จัดแปลงจัดไว้เป็นห้องรับแขก แต่โดยคุณแม่ท่านปลุกโน้น เพิ่มชั้น
เดมอ จึงบังแสงสว่างเสียหมด ยิ่งกว่านั้นทางดานหน้าข้างตรงนอกชานหน้าเรือนคุณแม่

ปัจจุบันยังเอาตมมาต่างเท่า ตมมารบประทาน มารวางขามและตำรับ ตูกับข้าวกับ
เกาสำหรับให้พระสงฆ์นั่งเวลาเขยมี ตองบัตหน้าต่างเสยเกือบหมด หน้าต่าง ๔ บานเปิด
ไม่ได้เลย หน้าต่าง ๒ บานแรกจึงเปิดได้บานเดียว จึงมืดและร้อน ส่วนมากก็ปิดไว้ เปิด
รับแขกที่เจดียงหน้ามุข ตอเมอมหน้าททางสภาโตชน จึงจัดห้องหน้ามุขเป็นห้องรับแขก ห้อง
ปัจจุบันอาศัยเก็บของบางอย่าง และให้คนที่มาอาศัยอยู่หลับนอนเป็นบางครั้งบางคราว

เมอมการเลือกตงครท ดร. เตอน แขงชนกับ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช ใช้ห้อง
หน้ามุขเป็นห้องรับแขก ม.ร.ว. เสนีย์และ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ตอนออกหาเสยยังได้ชนพท
ห้องรับแขกหน้ามุข

ห้องรับแขกปัจจุบัน เริ่มจัดเป็นห้องรับแขกตอนใกล้คุณแม่เจ็บหนัก เพราะคิดไว้
ว่าพอลถึงแก่กรรมจะรื้อห้องทรงรงทนต์ เมอรื้อแล้วก็จะสร้างใช้เป็นห้องรับแขกได้

แต่ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร ข้าพเจ้าได้ให้การว่ามห้องเดียว และรับนายปรีดีใน
ห้องนี้ คุณหญิงก็ให้การว่ามห้องเดียว น.ส. กมล ก็ให้การเช่นเดียวกัน

ในการที่พยานฝ่ายเราจะได้ให้การ เห็นจะต้องให้คัดลอกตาม เพื่อมิให้ขัดกันจน
เกินไป

หลักฐานหลักฐานพยาน

หลักฐานทั้งหมดที่เกี่ยวข้องแก่นายตน ข้าพเจ้าได้มอบและชี้แจงให้ผู้ที่ช่วยเหลือ
ข้าพเจ้าทราบไว้หมดแล้ว

พยานและเด็กในบ้าน

๑. พยานที่ตำรวจเรียกไปให้ถ้อยคำ นอกจากข้าพเจ้าก็คือ คุณหญิง น.ส. กมล
บุรุษชาติ นายเสถียร ทรยุทธเสนี
๒. ที่ตำรวจเรียกไปสอบถามแต่ไม่ได้จัดมี ๑ คน (เท่าที่ทราบ) คือ น.ส. ชิต ซึ่ง
เป็นน้า น.ส. ทองใบ ซึ่งเคยมาอยู่เป็นคนใช้ที่บ้านพร้อม ๆ กับ น.ส. ทองใบ เวลานั้นไป
เป็นลูกจ้างอยู่ที่โรงแรมนานกิง ตำรวจมารับไปสอบถามโดยเอารูปพวกเหล่านี้ให้ดูว่า รู้จัก

ใครบ้างไหม ? แต่คนปฏิเสธไม่รู้จัก ตำรวจให้ น.ส. ทองใบเกลี้ยกล่อมให้ช่วยปกป้องว่า
เด็กคนนั้นไม่ยอม แม้ น.ส. ทองใบจะบอกว่าตัวเขาเองได้เบียดเบียนละ ๓๐ บาท และเมื่อ
เรื่องเสร็จเขาจะให้เงินอีกหลายพันบาท น.ส. ชิตกลับตำ น.ส. ทองใบว่าเป็นคนออกตัญญู ไม่
รู้จักท่าน ข้าไม่เอากับเอง

น.ส. ชิต นำเรื่องนั้นมาบอกข้าพเจ้า แต่วันต่อมาบังเอิญมาพบนายตำรวจกำลัง
มาตรวจบ้านข้าพเจ้าเลยกลับ ต่อมาได้นำความไปเล่าแก่คนใช้ในบ้านลูกสาวคนโตข้าพเจ้า

๓. นายสอาด ประวาทะนาวิน คนรถข้าพเจ้าที่ไปกับข้าพเจ้า เมื่อวันที่ ๑๙
มิถุนายน ๒๔๙๓ ก็ถูกสอบถาม แต่คนปฏิเสธไม่รู้จำไม่ได้ เลยไม่จด

นายชน ประวาทะนาวิน น้องนายสอาด ประวาทะนาวิน ซึ่งข้าพเจ้ารับไปด้วย
ให้ช่วยแก้รถ ในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๔๙๓ ก็ถูกถาม และปฏิเสธจำไม่ได้และไม่สนใจ
ก็ไม่ได้จด

๔. น.ส. กมล บุรุษชาติ มีหน้าที่โดยปรกติ ซักผ้ารีดผ้า กวาดบ้านและห่าน
รับแขกในบางคราว

๕. น.ส. ทองใบ มีหน้าที่ช่วยทำครัว ภรรยา นายสอาดเป็นแม่ครัว และทำ
ความสะอาดบ้านชั้นล่าง

๖. น.ส. ชิต ตอนต้นเป็นคนช่วยทำครัว ซักผ้า และทำความสะอาดบ้านชั้นล่าง
ตอนหลังเมื่ออยู่บุตรข้าพเจ้ามีเรือนแล้ว ยกให้ น.ส. ชิต เป็นคนใช้จนดาออกไป

๗. มีนางสุริน อีก ๑ คน ที่เคยอยู่ด้วยกันมากับ น.ส. ทองใบ และ น.ส. ชิต
ไปอยู่เป็นลูกจ้างทางวัดสวนพญู บ้านที่ น.ส. ทองใบไปอยู่ด้วย ข้าพเจ้ายังไม่ได้ไปพบ และ
ไม่ทราบว่าทางตำรวจเรียกไปหรือไม่

๘. นายชน ประวาทะนาวิน เป็นเด็กรับใช้ทั่วไปอยู่ที่บ้าน แต่ภายหลังเมื่อฝาก
งานให้ทำก็ไม่ค่อยได้รับใช้ ตำรวจถาม มันปฏิเสธจำไม่ได้และไม่รู้เรื่องอะไรเลย

๙. ยังมีอีก ๒ คน อยู่ บุตรข้าพเจ้ากับนายประจักษ์ ศิริชัย บุตรเขย เวลาน
ไปอยู่บ้านนอกยังมีได้เรียกมาสอบถามเลย

๑๐. อีกคนหนึ่งก็คือกศกคือนายกระตั้นกู๋ ครอบุทอเดณี บุตรชายคนโตข้าพเจ้า
เวลาน้อยู่ในบ้านไม่ได้สอบถามเพราะส่วนมาก แยกกลับบ้านแล้ว เสร็จ

นอกจากนกมบุตรสาวสองคน คือ น.ต. ประจวบจิต ครอบุทอเดณี เวลานเป็น
นักเรียนห้อง ๘ จุฬาลงกรณ์ฯ น.ต. ประไพพิศ ครอบุทอเดณี เวลานเป็นนักเรียน ม. ๖
ราชินดาง เด็กชายพิชิต ครอบุทอเดณี นักเรียน ม. ๗ จุฬาลงกรณ์ฯ กับเด็กชายอรรัง
ครอบุทอเดณี ม. ๓ อยู่กินนอน ร.ร. อภิรตอุทิศวิทยาลัย

นางบุญรอด ประวาทะนาถิน ภรรยานายสอาด ประวาทะนาถิน เหล่านี้ยังไม่
ถามเลย เพราะกลัวเรื่องจะแพร่มากเกินไป

เกี่ยวแก่ตำรวจสันติบาลและพวกสอบสวน

ในวันที่สอบสวนนั้น พระพิณิจำขบว่า เรื่องนี้อย่าเพิ่งแพร่พรายให้ใครทราบ
และไม่ควรไปไหนมาไหนมากนัก ข้าพเจ้าก็บอกว่าห้ามไปไหนมาไหนนั้นยาก เพราะ
ต้องออกไปหากิน

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๔๙๓ มาขออาศัยรพบ้านตามทบทนทมาข้างตนแล้ว

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๔๙๓ พระพิณิจำ มาหาที่บ้านตอนเช้า แต่ไม่พบ พบแต่
คุณหญิง พระพิณิจำ บอกคุณหญิงว่าเรียนข้าพเจ้าว่าอย่าตกใจเลย ได้ตกลงกับจอมพลแล้ว
คงเป็นพยานตามที่รับปากไว้ และได้ตัดพยานออก ๒ ปาก คุณหญิงถามว่า ตัดนายต
หรือเปล่า พระพิณิจำ ว่าไม่ใช่ แล้วบอกว่าวันหลังจะมาใหม่ แล้วกล่ากลับ

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๔๙๓ เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. พระพิณิจำ มาหาข้าพเจ้าพบ
กันที่แจ้งให้ฟังอย่างทีบอกกับคุณหญิง และแจ้งว่าได้เรียนจอมพลให้ช่วยงานให้ทำแล้ว
ข้าพเจ้าก็ชอบใจ

ข้าพเจ้าจึงต่อว่า ๆ โห่หมัดเรื่อง ทำไมหนึ่งสี่พิมพ์เอาเรื่องไปลงอย่างครึก
โครมเช่นนั้น พระพิณิจำ ออกตวจว่า เรื่องนี้เห็นจะเป็นพวกกรรัฐประหาร เพราะเมื่อเขาไปหา
จอมพลนั้น ได้เล่าเรื่องให้ฟัง ซึ่งมีพวกกรรัฐประหารอยู่ด้วย

ข้าพเจ้าว่า ตำรวจเช่นเขาบ่ตีเป็นความลับกันไม่ใช่หรือ การที่ปล่อยให้
ออกไปผิด ๆ ถูก ๆ เช่นนี้จะว่าอย่างไร พระพิณิจำ นิ่ง

นอกจากนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องเหอตำรวจมากอยอยู่หน้าบ้าน ใครไปก็ถาม ใครมากก็ถาม รู้ดีกราคาญเต็มที ทำให้คนซุบซิบกันมากจน พระพินิจ ฯ บอกว่าที่เอามาไว้ ก็เพราะรักษาความปลอดภัยให้เท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าใครจะมาทำร้ายข้าพเจ้า ฯ ยังมองไม่เห็น พระพินิจ ฯ แล้ว ที่เอามากก็เพราะเกรงจะเป็นอันตราย

พอคืนวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ก็มีข่าวทางวิทยุกระจายเสียงประกาศว่า การ ทิ่มตำรวจไปรักษาตามบ้านพยานคนสำคัญ ฯ นั้น ก็โดยประธานกรรมการได้ส่งนครบาล สรรพตชอว์ร้องให้จัด เพื่อรักษาความปลอดภัยให้

พอวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ หลวงแผ้วมาหา ซึ่งเวลานั้นนายสง่า จวรรณดิษฐ์ มาเยี่ยมและมาคุยอยู่ก่อน พอหลวงแผ้วมา นายสง่าก็ลากลับ หลวงแผ้ว ฯ มาเยี่ยมถาม ถึงสุขทุกข์ก็เลยตอบว่าการทิ่มตอพิมพ์ลงข่าวนั้น ทำให้จิตใจไม่สงบ ต้องพยายามเก็บตัว และที่เหอตำรวจมากอยเข้าบ้านก็เช่นเดียวกัน ได้ขอร้องให้งดเสียไม่ได้หรือ หลวงแผ้ว ฯ ตอบว่า ทางกรมเจ้ากรมรักษาความปลอดภัยให้ควรระยนิต บอกว่าถ้ามาชุมนุมอยู่ก็ไม่ เป็นไร แต่ตนมากน้อยอย่างเปิดเผย ชนเด็กในบ้านมักมีความคนมากอยเข้ามาคง จึงเลยพูดว่า ความจริงนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าคงไม่มีใครมาทำร้ายข้าพเจ้าแน่ เพราะแก่แล้ว ถกทำร้ายตาย เสียกต หลวงแผ้ว ฯ ก็หัวเราะตอจากนั้นก็คุยกันถึงเรื่องอื่น ฯ ต่อไปสักครู่ก็ลากลับ

การมาของหลวงแผ้ว ฯ ข้าพเจ้าเข้าใจว่า คงจะมาดูสถานที่เพราะคน ฯ นี้ไม่เคย เข้ามาในบ้านข้าพเจ้าเลย

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลาบ่ายประมาณ ๑๕.๐๐ น. พระพินิจ ฯ หลวงแผ้ว ฯ และใครอีก ๒ คนไม่รู้จัก มาหาพระพินิจ ฯ เข้าห้องรับแขกคนเดียว ปล่อยให้ตามคนไว้ ข้างนอก นั่งอยู่ทมาใต้เรือนต้นไม้ ๑ คน อีก ๒ คนมีหลวงแผ้ว ฯ ด้วยเดินมาทางชานหน้า หอมนายเสถียร (ห้องเดิมเรือนคุณแม่) พระพินิจ ฯ กระจับว่า ขอลอนุญาตให้อยู่การเข้ามา ดูสถานที่ทน้อย แล้วกระจับถามข้าพเจ้าว่า ต้องการจะทำงานของคการใด จอมพลให้มาถาม ของคการทหารผ่านศึกเอาใหม่ ตอบว่าของคการทหารผ่านศึกทราบว่ามีคนครบแล้ว คุณพระช่วย ในี่ตามาวันหลังว่ามีของคการใดจะทำใ้บ้าง พระพินิจ ฯ ก็ว่าวันหลังจะมาส่งข่าว คุยกันพอ สสมควรก็ลากลับ

ในเวลาคุย เข้ายถามฉันว่า ฉันฉายรูปไม่คิดเอาชยาวตวัน (ตัวริมหน้าต่าง) ถามว่าเกิดตอนตงอยู่ไหนแล้วหรือ ตอบว่า บางทกตงตรงน บางทกตงทางออกด้านหนง และถามว่าห้องรบแขกมของเคยวหรือ ตอบว่า เคยมของเคยว

หนังสือพิมพ์

ตอนเช้าวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๔๙๓ ก็มเด็กมาบอกความแขกมาหา ข้าพเจ้ากลงไปรับ จึงทราบว่าเป็นพวกหนังสือพิมพ์ บอกว่าหลวงมหาสิทธิฯ ใช้ให้มาถามว่าได้ทราบว่าการรรมการสอบสวนเชิญตัวไปได้สวนจริงหรือ ตอบว่า จริง แล้วข้าพเจ้าก็พูดตบเท้าไปเรียนคุณหลวงด้วยว่า อย่าเอาไปลงเลย เพราะเป็นเรื่องที่ไม่มมิงคลแก้ตัวเลย แล้วผู้นนกลากลับ

รุ่งขึ้นก็มาขอสัมภาษณ์อีก ข้าพเจ้าขอตัวไม่รับ คนนบอกกับเด็กๆว่า ถ้าไม่ให้พบ ถ้าลงคลาดเคลื่อนไปจะมว่าเขาไม่ได้นำ ตอบกับเด็กไปว่าตามใจ

ต่อมาก็มาอีกหลายฉบับ ข้าพเจ้าไม่รับเลยสักฉบับเดียว
ทกแยกแก่หนังสือพิมพ์มเพียงเท่านั้น

๑ สิงหาคม ๒๔๙๓

ศรยทุธเสน

คำขอรับรอง

ขอความเห็นใจครั้งสุดท้าย

ที่ข้าพเจ้ารวบรวมบนทกนชน ก็เพื่อแสดงความจริงและความบริสุทธิ์ใจ มอบให้แก่มุททข้าพเจ้ามอบโชคชะตาของข้าพเจ้าให้ไว้แก่เขา ให้เขาช่วยขแรงความจำเป็นที่ตองเอาตัวรอดเพราะเหตุใด ให้ผู้ทสมควรรจะเปิดเผยเรื่องของข้าพเจ้าให้เขาทราบ ที่ข้าพเจ้าไม่อาจจะเกิดความคลาดเคลื่อนในหนังสือพิมพ์ได้ขณะนั้น ก็เพราะเป็นเรื่องที่จะตองขนสาคาดไม่ใช่เรื่องธรรมดา เรื่องธรรมดาหนังสือพิมพ์คลาดเคลื่อน เวาย่อมแก้ได้แต่เรื่องนี้ หากลงแก้ อาจทำให้ความคิดที่จะหักล้างพยานสำคัญที่ปรกปรำข้าพเจ้าเสียไป จึงยอมทนหนง

คำให้การจำเลย

คดีหมายเลขดำที่ ๓๒๓๖/๒๕๑๓

ศาลแพ่ง

วันที่ ๒๐ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓

ความแพ่ง

{	ระหว่าง	นายปรีดี พนมยงค์ โดย นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์		
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด	ที่ ๑	
		ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	ที่ ๒	
		นายสำเนียง ชันธชวณะ	ที่ ๓	จำเลย
		นายประจวบ ทองอุไร	ที่ ๔	
		นายประหยัด ศ. นาคะนาท	ที่ ๕	

ข้าพเจ้า บริษัทสยามรัฐ จำกัด ที่ ๑ กับพวก จำเลย
 เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย อาชีพนักหนังสือพิมพ์ เกิดวันที่ — เดือน — พ.ศ. ๒๔ —
 อายุ — ปี อยู่บ้านเลขที่ อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน ตรอกหรือซอย — ใกล้เคียง —
 ตำบลวัดบวรนิเวศร์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร ได้ทราบคำฟ้องตลอดแล้ว
 ขอให้การตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. นอกจากจะให้การรับไว้โดยชัดแจ้งในคำให้การแล้ว จำเลยขอ
 ปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทั้งสิ้น ในคำให้การนี้ หากใช้คำว่าจำเลยให้หมายถึง จำเลย
 ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, และ ๕

จำเลยยอมรับว่า โจทก์ได้มอบอำนาจให้นายวิชา กันตามระ ฟ้องคดีจริง
 จำเลยที่ ๑ เป็นบริษัทจำกัด จัดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย และเป็น
 เจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จำเลยที่ ๒ เป็น
 กรรมการ จำเลยที่ ๑ และมีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ได้ จำเลยที่ ๔ เป็น

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และจำเลยที่ ๕ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ จำเลยที่ ๓ เป็นผู้เขียนบทความที่โจทก์ฟ้อง ข้อความตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๔ บางตอนพิมพ์ผิด ตก และไม่ครบถ้วนตามที่จำเลยที่ ๓ ลงพิมพ์ จำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๑ ไม่ได้เป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๑ ดังโจทก์ฟ้อง ส่วนจำเลยที่ ๒ เป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและสยามรัฐรายสัปดาห์ จำเลยที่ ๒ มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ เป็นไปตามกฎหมายที่บังคับไว้ นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดต้องมีผู้กระทำการแทน จำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นตัวการเจตจำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทนหรือเป็นเจ้าของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ มีผู้ถือหุ้นหลายคน และผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ มิได้เป็นเจ้าของจำเลยที่ ๑ ตามนิติอำนาจแต่ประการใด เพราะตามกฎหมายบุคคลคนเดียวจะเป็นเจ้าของบริษัทจำกัดไม่ได้ จำเลยที่ ๒ ไม่เห็นมีเหตุผลอะไรจะต้องเจตจำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทน เพราะโดยคำฟ้องจำเลยที่ ๒ ก็มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ อยู่แล้วในฐานะกรรมการ การตั้งบริษัทจำกัดเพื่อเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น เขาทำกันทั่วไปไม่ว่าในประเทศไทยหรือในต่างประเทศ จำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นตัวการผู้สนับสนุน, จ้าง, วาน, ใ้บังคับ, บุงส่งเสริม หรือด้วยวิธีการใดให้จำเลยที่ ๓, ๔ และ ๕ ลงบทความที่โจทก์ฟ้องเลย ในทางตรงกันข้าม ถ้าจำเลยที่ ๒ รู้ก่อนว่าจะมีบทความดังกล่าวลง ลงในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับแล้ว จำเลยที่ ๑ จะขอร้องไม่ให้นำบทความดังกล่าวลง เพราะขเกยจมีความกับโจทก์

การทำหนังสือพิมพ์นั้น ต้องการคนทำงานมาก ทำงานแข่งกับเวลา มีข่าวบทความเรื่องราวต่าง ๆ ลงมามากมาย จำเลยที่ ๑ จึงต้องจ้างให้จำเลยที่ ๔ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และจำเลยที่ ๕ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์

สยามรัฐรายสัปดาห์ รับผิดชอบสี่ต้นเป็นบรรณาธิการ นอกจากนั้นจำเลยที่ ๑
 ยังเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ชาวกรุง ซึ่งก็มีบรรณาธิการรับผิดชอบต่างหาก หนังสือ
 แต่ละฉบับจึงมีบรรณาธิการรับผิดชอบตามความเป็นจริงและตามกฎหมายอยู่แล้ว จำเลย
 ที่ ๒ มีงานส่วนตัว ธุรกิจและงานกุศลมากมาย บางครั้งก็ไม่ได้มาโรงพิมพ์เป็น
 เวลานานๆ เมื่อจำเลยที่ ๒ ไม่ได้มีส่วนรู้เห็น จ้าง วาน สมคบ ใช้ บังคับ ขู่ขง
 ส่งเสริมหรือวิธีการอื่น อันเป็นการกระทำเป็นตัวการให้จำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕
 ลงบทความตามที่ฟ้อง จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของจำเลยที่ ๓
 นอกจากนั้น โจทก์มิได้ฟ้องว่า จำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ เป็นลูกจ้างทำงานตามทาง
 ที่จ้างของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชอบ

จำเลยขอต่อสู้ในข้อกฎหมายว่า ฟ้องของโจทก์ในข้อหนึ่ง หน้า ๒ นี้เคลือบ
 กลุม ไม่แสดงข้อหาโดยชัดแจ้ง ข้อเท็จจริงที่ยกมาขัดแย้งกัน ไม่รู้ว่าโจทก์จะเอา
 อย่างเป็นแน่ เช่นเริ่มต้นก็ว่า จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบในการกระทำของจำเลยที่ ๒,
 ๓, ๔, และ ๕ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘๒๐, ๘๒๑, และ
 ๑๑๖๗ แต่วรรคต่อมา โจทก์กลับกล่าวอ้างข้อเท็จจริงขึ้นมาอีกว่า จำเลยที่ ๒ เชิด
 จำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทน เป็นเจ้าของบริษัทสยามรัฐ จำกัด จำเลยที่ ๑ โดยนิติกรรม
 อำพราง จำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดชอบการกระทำของจำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ ในฐานะ
 เป็นตัวการ จ้าง วาน ใช้ บังคับ ขู่ขง ส่งเสริมและด้วยวิธีการอื่น

ข้อ ๒. จำเลยที่ ๓ ขอมรรับว่าเป็นผู้เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์สยาม-
 รัฐรายวันฉบับลงวันที่ ๑ ส.ค. ๒๕๑๓ ภายใต้อำนาจของ “ แง่คิดจากข่าว ” โดย
 ใช้นามปากกาว่า ส.ช.น. จึง จำเลยที่ ๑, ๒ และ ๕ ไม่ได้สมคบหรือรู้เห็นการ
 เขียนบทความนี้ จำเลยที่ ๓ เขียนมาแล้วส่งให้จำเลยที่ ๔ พิจารณา จำเลยที่ ๔ จึง
 นำไปลงพิมพ์ จำเลยที่ ๓ และ ๔ เห็นว่า บทความที่พิมพ์เป็นความจริงที่ปรากฏ

อยู่ในสำนวนคดีสวรรคต ในสำนวนคดีดังกล่าวนี้ได้กล่าวไว้ชัดว่า โจทก์เป็นผู้
 ต่อหาในคดีสมคบกันปลงพระชนม์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๘ และ
 คำพิพากษาของศาลฎีกา ก็ได้ลงโทษจำเลยทั้งสามในสำนวนคดีดังกล่าว ในสำนวน
 คดีสวรรคตได้กล่าวไว้โดยชัดแจ้งว่า โจทก์ได้หลบหนีคดีไปจริงและบัดนี้คดีขาด
 อายุความแล้วจริง จำเลยที่ ๓ และ ๔ เรียกโจทก์เป็นผู้ต้องหา คำว่าผู้ต้องหา
 ประมวลกฎหมายวิอาญา หมายถึงบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่ยังมีได้
 ถูกฟ้องต่อศาล จำเลยที่ ๓ และ ๔ ใช้คำว่าผู้ต้องหากับโจทก์ ก็ใช้ในความหมาย
 ดังกล่าว และบุคคลทั่วไปก็เข้าใจว่า คำว่าผู้ต้องหาหมายความถึงจำเลยที่ ๓
 และที่ ๔ กล่าวไว้ และไม่มีกฎหมายฉบับไหนของประเทศไทยบัญญัติคุ้มครอง
 โจทก์เป็นพิเศษว่า เรียกโจทก์เป็นผู้ต้องหาแล้วต้องเป็นละเมิด โจทก์เข้าใจประ-
 มวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๒ ผิด ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
 มาตรา ๔๒๒ ต้องมีกฎหมายที่บทประสงคเพื่อจะบ่งกับบุคคลอื่น ๆ ผู้ใดฝ่าฝืนทำ
 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้เ็นผู้ผิด และเมื่อไม่มีกฎหมายดังกล่าวมาป้องกัน
 สิทธิของโจทก์ ส่วนปฎิญญาตเสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น จำเลยไม่รู้ว่าเป็นไทย
 เป็นภาคด้วยหรือเปล่า ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นภาค ก็ยังไม่ทำให้ปฎิญญาตเป็น
 กฎหมายและข้อความในปฎิญญาตจะมีประการใด จำเลยก็ไม่ทราบ หลักกฎหมาย
 ทั่วไปที่โจทก์กล่าวก็ไม่

จำเลยที่ ๓ และ ๔ ลงบทความไปเพื่อขัดขวางด้วยคำสั่งจ้รต ก่อนที่จำเลย
 ที่ ๓ จะเขียนบทความดังกล่าวได้มีข่าวปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ว่า มีสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรพรรครัฐบาล ๑๐ คน ร่วมกันยื่นญัตติด่วนให้เชิญโจทก์กลับเมือง
 ไทย เป็นที่ปรึกษาทางเศรษฐกิจของรัฐบาล และเจรจาแสวงหาสันติกับจีนแดง
 เพราะจีนแดงนับถือโจทก์ จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เห็นด้วยความสุจริตว่า ประเทศ
 ไทยปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และโจทก์ก็เคยเป็นผู้ต้องหาในคดี
 สวรรคต ถูกกล่าวหาว่าสมคบกับจำเลย ซึ่งศาลฎีกาได้ลงโทษจำเลยที่ ๓ แม้คำ

พิพากษาของศาลจะมีได้พิพากษาลงโทษโจทก์ เพราะเหตุโจทก์มิได้เป็นจำเลยในคดีก็ตาม คำพิพากษาของศาลก็พาดพิงถึงโจทก์ ว่าเป็นผู้สมคบให้มีการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ จำเลยที่ ๓ และ ๔ จึงเห็นโดยสุจริตว่า ไม่เห็นด้วยที่จะเชิญบุคคลในฐานะเช่นโจทก์มาเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล

ฟ้องของโจทก์กล่าวว่า โจทก์มิได้หลบหนีคดีสวรรคตนั้นไม่เป็นความจริงตามสำนวนคดีสวรรคตมีกล่าวไว้ชัดแจ้งว่า โจทก์หลบหนีคดี ที่โจทก์ว่ารัฐบาลในขณะนั้นไม่เอาเรื่องโจทก์ จำเลยไม่ทราบ แต่ถึงอย่างไรคดีสวรรคตเจ้าพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีต่อศาลอาญา โจทก์กล่าวว่าโจทก์เดินทางสถานทูตทหารเรือสัตหีบไปต่างประเทศได้ เพราะความช่วยเหลือของบุคคลในสถานทูตอังกฤษและอเมริกา ถ้าโจทก์ทำผิดจริง สถานทูตทั้งสองคงไม่ช่วย จำเลยเห็นว่าขณะที่สถานทูตทั้งสองช่วยโจทก์นั้น โจทก์ยังมีได้ตกเป็นผู้ต้องหาของทางราชการ และยังไม่มีการออกหมายจับโจทก์ ถ้าโจทก์ตกเป็นผู้ต้องหาแล้วสถานทูตทั้งสองคงไม่ช่วยโจทก์แน่ และการที่สถานทูตประเทศใดช่วยเหลือบุคคลใดก็ไม่ได้เป็นการพิสูจน์ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ เพราะสถานทูตต่างประเทศไม่ใช่สถาบันที่จะมาชี้ขาดหรือรับรองว่าใครเป็นคนผิดหรือถูกได้

ข้อ ๓. ฟ้องของโจทก์ข้อ ๒ ที่ว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกได้สร้างพยานหลักฐานเท็จขึ้นใส่ความโจทก์เรื่องคดีสวรรคต โดยมุ่งแก้แค้นที่จำเลยที่ ๒ และพรรคการเมืองที่จำเลยที่ ๒ ร่วมอยู่ แพ้การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา จำเลยขอต่อสู้ว่า คำว่าพวกนั้นมีได้หมายความว่าจำเลยที่ ๑, ๓, ๔, และ ๕ ถ้าหมายความว่าจำเลยที่ ๑, ๓, ๔, และ ๕ จำเลยทั้งสี่ขอให้การสู้คดีว่า จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคล ส่วนจำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ ไม่เคยมีอะไรเกี่ยวกับพรรคประชาธิปัตย์ จำเลยที่ ๒ และจำเลยคนอื่นๆ ไม่เคยมีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีสวรรคตเลยไม่

ว่าเป็นเจ้าพนักงานเองในฐานะส่วนตัวจำเลยหรือผู้อำนาจบังคับบัญชาเจ้าพนักงานสอบสวนในคดีสวรรคต อันจะเป็นเหตุให้ทำหลักฐานเท็จได้ หรือให้คณะกรรมการสอบสวนทำตามต้องการของจำเลย พรรคประชาธิปัตย์ขณะนั้นก็มีฐานะเป็นพรรคการเมืองอยู่ และบุคคลที่เป็นนักการเมืองในพรรคประชาธิปัตย์ ขณะที่จำเลยที่ ๒ ร่วมอยู่กับยังมีชีวิตอยู่ ถ้ามีใครทำผิดต่อโจทก์จริง โจทก์ก็ควรฟ้องบุคคลนั้น การที่ใส่คำที่ว่าพวกเขาจำเลยที่ ๒ ไม่มีทางรู้ว่าใครบ้าง การที่พรรคประชาธิปัตย์แพ้การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นเรื่องธรรมดาในทางการเมือง เพราะพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคที่เสียงน้อยกว่าพรรคการเมืองที่สนับสนุนโจทก์ พรรคประชาธิปัตย์เล่นการเมืองมากเห็นแพ้อยู่ตลอดเวลา ไม่เห็นมีเหตุอะไรจะต้องไปจับแค้นโจทก์ และขณะนั้นก็เป็นพรรคการเมืองที่แพ้อยู่

เมื่อในหลวงรัชกาลที่ ๘ สวรรคตนั้น จำเลยที่ ๒ ในฐานะเป็นนักการเมืองก็จำเป็นต้องแสดงความเห็นบ้างเพราะในหลวงสวรรคตทั้งองค์จะทำนึ่งเฉยได้อย่างไร และการแสดงความคิดเห็นของจำเลยที่ ๒ ก็อยู่ภายในกรอบของกฎหมาย ถ้าจำเลยที่ ๒ ทำผิดกฎหมาย โจทก์ในขณะนั้นก็มีอำนาจมาก ควรจัดการจำเลยที่ ๒ กับพวกตามกฎหมายเสีย

จำเลยที่ ๒ หรือจำเลยคนเดียวในคดีนี้ไม่เคยใช้ จ้าง วาน ขุนยงส่งเสริมให้บุคคลใดร้องตะโกนด่าโจทก์ในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” เลย จำเลยจำได้ว่า เมื่อมีการร้องตะโกนในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง” ตำรวจได้ทำการจับกุมผู้ต้องสงสัยไปหลายคน แต่จำเลยที่ ๒ และจำเลยทุกคนในคดีนี้ไม่เคยถูกจับหรือถูกเจ้าพนักงานตำรวจสอบถามในข้อหาเลย

การบรรจุพระพินิจจนคดีเข้ารับราชการอีก เป็นเรื่องของรัฐมนตรมหาไทย ขณะนั้น จำเลยที่ ๒ ได้ร่วมคณะรัฐบาลกับนายควง อภัยวงศ์ หลังจากที่เกิดรัฐประหาร จำเลยที่ ๒ เป็นเพียงรัฐมนตรีลอย การเป็นเพียงรัฐมนตรีลอยก็น่าจะ

เป็นเครื่องพิสูจน์อย่างดีว่า จำเลยที่ ๒ ไม่มีอิทธิพลมากในคณะรัฐมนตรี ถ้าจำเลยที่ ๒ มีอิทธิพลแล้ว คงได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ ส่วนจำเลยคนอื่นไม่เคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคประชาธิปัตย์เลย

ที่โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๒ กับพวกได้รับมอบหมายให้สอบสวนคดีสวรรคตนั้นเป็นเท็จ จำเลยที่ ๒ หรือจำเลยทุกคนในคดีนี้ไม่เคยมีหน้าที่ในการสอบสวนไม่ว่าในความเป็นจริงและทางกฎหมายเลย

ส่วนหลวงชาติตระการโกศล อธิบดีตำรวจสมัยนั้น จะออกหมายจับโดยวิธีการอย่างไร จำเลยไม่เห็นเกี่ยวข้องกับจำเลย

ฟ้องข้อ ๒. ก. ในส่วนที่ว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกได้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ระหว่างที่โจทก์อยู่สิงคโปร์ว่า ผู้ที่ไปกับโจทก์และผู้รักษาโจทก์ที่สิงคโปร์บางคนเป็นผู้ลอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๙ นั้น เป็นความเท็จ จำเลยที่ ๒ หรือจำเลยทุกคนไม่เคยให้สัมภาษณ์ดังกล่าว ส่วนคำว่าพวกนั้น จำเลยไม่รู้ว่าเป็นใครสำหรับเรื่องรัฐบาลไทยขอให้รัฐบาลที่สิงคโปร์ ขอให้จับร้อยตำรวจเอกเลียบ ชัยสงค์ และสิบตำรวจตรีหม แสงเงิน นั้น จำเลยที่ ๒ และจำเลยอื่นไม่เคยรู้เรื่องและเกี่ยวข้องกับ ถ้าจะมีการขอส่งตัวบุคคลทั้งสองต้องเป็นเรื่องคดีสามัญ ซึ่งในขณะที่โจทก์มีอำนาจ มีคนได้ถูกฆ่าตายและถูกทำร้ายเนื่องจากเหตุผลทางการเมือง

ข้อ ๔. ฟ้องของโจทก์ที่ว่า เมื่อจำเลยที่ ๒ กับพวกไม่สามารถทำตามแผนการนั้นได้ จึงใช้วิธีทำลายหลักฐานเท็จข่มขู่บุคคลให้เป็นพยานเท็จเพื่อจะให้พระยาศรยุทธเสนีให้การว่า โจทก์และนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ร่วมมือกันปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ และเมื่อพระยาศรยุทธเสนีปฏิเสธ พระพิณิจนคดีกับพวกก็ใช้วิธีเสกสรรคดีผู้ต้องหาขึ้นมาใหม่ โดยขู่เชิญให้พระยาศรยุทธเสนีให้การว่า โจทก์กับนายเฉลียว ปทุมรส นายจิต สิงหเสนี นายบุศย์ บัณฑิตวินทร์ และเรือเอกวัชรชัย ชัยสิทธิเวช ร่วมมือกันปลงพระชนม์

จำเลยที่ ๒ และจำเลยทุกคนในคดีนี้ขอให้การว่า โจทก์ใช้คำว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกนั้น ถ้าคำว่าพวก ในที่นี้หมายความว่าถึงจำเลยอื่นในคดีนี้ จำเลยทั้งหมดขอให้การปฏิเสธว่า จำเลยทั้งหมดไม่เคยเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนคดีสวรรคต ไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับคดีนี้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม คดีสวรรคตสอบสวนโดยคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งประกอบด้วยตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ๔๔ คน เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วก็ส่งสำนวนสอบสวนให้พนักงานอัยการ พนักงานอัยการคดีสวรรคตคือ หลวงอรรถปรีชาชนูปการ ก่อนจะส่งฟ้องหลวงอรรถปรีชาชนูปการ ก็ได้เรียกพยานสำคัญไปสอบถามก่อนที่จะตัดสินใจฟ้องคดี ให้ความเป็นธรรมแก่พยานทุกคน เมื่อคดีสู่ศาลแล้วก็ได้พิจารณาคดีตามกฎหมายเปิดเผยต่อหน้าประชาชน จำเลยในคดีสวรรคตทุกคนแต่งทนายมาแก้ต่าง จนในที่สุดศาลได้ตัดสิน จำเลยทุกคนในคดีนี้ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าวเลย และไม่มีทางไปขู่เข็ญหรือทำพยานเท็จได้

สำหรับพระพิณิจชนคดีนี้ บัดนี้ได้ถึงแก่กรรมไปเมื่อไม่นานมานี้ ถ้าโจทก์เห็นว่าพระพิณิจชนคดีขู่เข็ญทำพยานเท็จอันทำให้โจทก์ต้องเสียหาย โจทก์ก็ควรฟ้องพระพิณิจชนคดีเป็นจำเลย ซึ่งโจทก์ย่อมทำได้ตามกฎหมาย โจทก์เองแม้อยู่ถึงบึงกิ้งก็เคยฟ้องคดีมาแล้ว โจทก์มากล่าวหาพระพิณิจชนคดีในคดีนี้ โดยคนเขาตายไปแล้ว ไม่มีโอกาสมาสู้คดีเพื่อพิสูจน์ตนเองได้ มันสมควรและยุติธรรมแล้วหรือถูกต้องตามหลักกฎหมายทั่วไป และสิทธิมนุษยชนที่โจทก์อ้างมาในฟ้องหรือ ขณะนี้เจ้าพนักงานตำรวจคนก่อนที่สอบสวนคดีสวรรคตก็ยังมีชีวิตอยู่ โจทก์ชอบที่จะฟ้องเขาได้ ถ้าเขาทำผิดจริง หรือถ้าคำพิพากษาไม่ถูกต้องประการใด โจทก์ก็เป็นนักกฎหมาย โจทก์ควรหาทางแก้ไขเอาเองไม่เห็นมีเหตุอะไร จะต้องเอาจำเลยเป็นเครื่องมือพิสูจน์ในสิ่งที่จำเลยไม่ได้รู้เห็นหรือมีส่วนกระทำด้วย

จำเลยเห็นว่า ตามที่โจทก์กล่าวหาพระพินิจชนคดีขู่เชิญพระยาศรยุทธเสนีให้เกิดความกลัว ต้องให้การตามที่พระพินิจชนคดีกับพวกต้องการนั้น ไม่อาจจะเป็นไปได้ ดังเหตุผลจำเลย ขอกราบเรียนโจทก์ดังนี้

๑. พระยาศรยุทธเสนีมียศเป็นนายทหารเรือถึงพลเรือตรี หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ พระยาศรยุทธเสนี เคยเป็นผู้บัญชาการทหารเรือ เคยเป็นรัฐมนตรีร่วมกับจอมพล ป. พิบูลสงคราม และโจทก์ ส่วนพระพินิจชนคดีเป็นเพียงรองอธิบดีกรมตำรวจ และขณะที่พระยาศรยุทธเสนีถูกสอบสวน รัฐบาลนายควงได้ลาออก ขณะสอบสวนพระยาศรยุทธเสนี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โจทก์เองก็กล่าวไว้ในฟ้องว่า รัฐบาลต่อจากนายควงไม่เอาเรื่องโจทก์เกี่ยวกับคดีสวรรคต ฉะนั้น พระพินิจชนคดีเป็นเพียงรองอธิบดีกรมตำรวจ ไม่ได้เป็นผู้ร่วมก่อรัฐประหารกับเขา และรัฐบาลนายควงซึ่งมีส่วนแต่งตั้งพระพินิจชนคดีเป็นรองอธิบดีกรมตำรวจก็ถูกออกไป โดยถูกบังคับให้ออก เป็นธรรมดาพวคนายควงและจอมพล ป. ต้องเกิดขัดใจกัน พระพินิจชนคดีน่าจะรู้ความจริงในข้อนี้ คงไม่กล้าไปขู่เชิญหรือทำพยานเท็จแต่ประการใด เพราะถ้าพระยาศรยุทธไปฟ้องจอมพล ป. หรือรัฐมนตรีมหาดไทยหรืออธิบดีกรมตำรวจ พระพินิจอาจต้องถูกลงโทษ มองดูในแง่ของพระยาศรยุทธเสนี พระยาศรยุทธเสนีเคยเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และมีพรรคพวกอยู่มาก ถ้าคนมาข่มเหงเช่นนั้น พระยาศรยุทธเสนีต้องร้องเรียนผู้ใหญ่ในทางราชการเป็นแน่

๒. เมื่อเจ้าพนักงานสอบสวน สอบสวนเสร็จ ได้ส่งสำนวนให้เจ้าพนักงานอัยการหลวงอรรถปรีชาชานุการ รักษาการแทนอธิบดีกรมอัยการ และเจ้าพนักงานอัยการชั้นผู้ใหญ่ได้เรียกพระยาศรยุทธเสนีไปสอบถาม หลวงอรรถปรีชาชานุการ ซึ่งเป็นทนายคนดี เป็นคนซื่อสัตย์และคนดีที่สุดคนหนึ่ง ได้แจ้งให้พระยาศรยุทธเสนีรู้ว่า ต้องการให้ความเป็นธรรมไม่ว่าตำรวจสอบสวนมาดีหรือเปล่านั้นบอก กับพระยาศรยุทธเสนีว่า อัยการนั้นมีอำนาจมากกว่าเจ้าพนักงานสอบสวน

จะส่งฟ้องหรือไม่ก็ได้ จะเอาใครมาเป็นพยานก็ได้ ถ้าพระยาศรยุทธเสนีถูกบังคับ
ให้การเท็จ พระยาศรยุทธเสนีก็จะบอกความจริงแก่หลวงอรรถปริชาชนูปการ
และอัยการคนอื่นๆ ไป พระยาศรยุทธเสนีก็หาได้ทำไป

๓. การพิจารณาคดีสวรรคตนั้นกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าประชาชน มี
พยานรู้เห็นเหตุการณ์ไปให้การมากมายหลายคน ยิ่งไปกว่านั้นคุณหญิงภริยาพระยา
ศรยุทธเสนี และ น.ส.กมล หลานสาวของพระยาศรยุทธเสนีก็ไปให้การเป็นประ-
โยชน์กับจำเลยในคดีสวรรคต ถ้าพระยาศรยุทธเสนีถูกขู่บังคับจริงตั้งใจที่ว่า คุณ
หญิงภริยาพระยาศรยุทธเสนีคงไม่กล้าไปให้การต่อศาลเพื่อประโยชน์ของฝ่ายจำเลย
และขณะทำการสอบสวน พระยาศรยุทธเสนีต้องการพบคุณหญิงภริยา พระพิณจ
ชนคดีก็ไปตามมาให้ เมื่อสอบสวนเสร็จพระพิณจชนคดีชวนพระยาศรยุทธเสนีไป
กินข้าวที่ราชวงศ์ พระยาศรยุทธเสนีก็ไปกินข้าวกับเขาด้วย โดยเฉพาะเวลาต่อมา
พระยาศรยุทธเสนีขาดเงิน ก็ไปขอยืมจากพระพิณจชนคดี ถ้าพระพิณจชนคดี
ขู่เชิญพระยาศรยุทธจริง พระยาศรยุทธเสนีคงเกลียดชังพระพิณจชนคดี ไม่อยาก
ขยืมเงินให้เป็นบุญคุณกันหรือยอมไปกินข้าวด้วย

พระยาศรยุทธเสนีรู้ว่า ระหว่างสอบสวนนั้น มีตำรวจสันติบาลสกรอย
ตามพระยาศรยุทธเสมอ พระยาศรยุทธเสนียังกล้าทำบันทึกเพื่อส่งให้แก่หลวง
อรรถกิติคำจร ซึ่งเป็นน้องชายโจทก์ และยังกล้านำบันทึกไปให้นายหลุย พนมยงค์
น้องชายโจทก์แล้วหัวลำโพงอีก ถ้าพระยาศรยุทธเสนีกลัวจริงคงไม่กล้าทำ

๔. ฟ้องของโจทก์กล่าวว่า พระพิณจชนคดีกับพวกขู่ให้พระยาศรยุทธเสนี
ให้การว่า โจทก์กับนายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ สมคบกันปลงพระชนม์ในหลวงรัช-
กาลที่ ๘ แต่พระยาศรยุทธเสนีไม่ยอม ซ่อนเป็นเท็จตามบันทึกของพระยาศรยุทธ
เสนี พระพิณจชนคดีเพียงถามว่า นายทองอินทร์เคยมาบ้านพระยาศรยุทธเสนี

หรือเปล่า พระยาสรยุทธเสนาบอกว่าไม่เคยมาและไม่ค่อยถูกกัน ไม่มีข้อความตอนใดที่กล่าวว่า พระพิณิจชนคชู้เชิญตั้งโจทก์กล่าวไว้ในฟ้อง ถ้ามีการชู้กันจริง พระยาสรยุทธเสนาจะเลิกกถาได้อย่างไร

๕. พระยาสรยุทธเสนาเคยมาให้การในคดีดำที่ ๒๐๓๘/๒๕๑๐ ระหว่างท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์ โจทก์ นางนงเยาว์ จำเลย คดีคำพยานของพระยาสรยุทธเสนาไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นของคดีเลย และศาลก็ไม่ได้หยิบยกเอามาวินิจฉัยด้วย พระยาสรยุทธเสนาเคยเป็นรัฐมนตรีร่วมกับโจทก์ เคยร่วมพรรคการเมืองที่สนับสนุนโจทก์ เคยเป็นประธานพฤษสภาขณะโจทก์มีอำนาจทางการเมือง โจทก์เคยไปบ้านแต่ท่านายจำเลยถามว่าเคยคุยกันหรือเปล่า ทั้งเรื่องการเมืองและเรื่องส่วนตัว พระยาสรยุทธเสนาบอกว่า ไม่เคย ซึ่งไม่น่าเป็นไปได้ จำเลยเห็นว่าบันทึกของพระยาสรยุทธเสนาไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจเป็นเรื่องที่พระยาสรยุทธเสนาเขียนเพื่อเอาใจโจทก์ โดยคิดว่า โจทก์อาจกลับเข้ามาอำนาจอีก จะได้มีโอกาสเป็นใหญ่เป็นโตอีกเหมือนเดิมก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามเรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับจำเลย

ข้อ ๕. โจทก์กล่าวในฟ้องว่า อายุความคดีสวรรคตหมดแล้ว โจทก์ก็ยังคงกับเมืองไทยไม่ได้เพราะรัฐมนตรีผู้มีอำนาจบางคน และตำรวจจะจับกุมโจทก์และก่อนนพรรคพวกของโจทก์ ก็ถูกฆ่าตายไปหลายคน จำเลยเห็นว่า เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับจำเลยใครเป็นคนฆ่าพรรคพวกของโจทก์มีคดีปรากฏในศาล ส่วนรัฐมนตรีผู้มีอำนาจคนใดในขณะนั้นกับตำรวจจะจับโจทก์ ถ้าโจทก์เห็นว่า เป็นกัระละเมิดสิทธิของโจทก์ โจทก์ควรฟ้องเอาความกับบุคคลเหล่านั้น

ข้อ ๖. ข้อความในหน้าสี่สิบสี่สยามรัฐรายวันที่ โจทก์ยกอ้างมาในฟ้องข้อ ๓ นั้น จำเลยที่ ๓ ได้เขียนลงพิมพ์จริง แต่จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เห็นว่า จำเลยที่ ๓ เขียนเสริมด้วยความสุจริตใจ จำเลยที่ ๓ ไม่เห็นควรที่จะมาเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาลและโจทก์เป็นผู้ต้องทักสอบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ไม่เคยเห็นว่าโจทก์เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ คำว่าศัตรูต่อราชบัลลังก์ เป็นคำที่ขยายคำว่า

คดี ซึ่งหมายความว่า คดีสวรรคตเป็นคดีพิเศษคดีราชบัลลังก์ และจำเลยที่ ๓ กล่าวไว้ว่า โจทก์เคยเป็นผู้ต้องหาในคดีดังกล่าว คำว่าผู้ต้องหาหมายความว่าความหมายประการใด จำเลยได้อธิบายไว้แล้ว จำเลยที่ ๓ ไม่เคยกล่าวว่า โจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ และศัตรูต่อราชบัลลังก์

โจทก์กล่าวในฟ้องว่า โจทก์เป็นคนเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งสมาชิกส่วนมากที่สุดของรัฐสภา เป็นฝ่ายสนับสนุนโจทก์นั้น ให้อัญเชิญสมเด็จพระอนุชาให้ทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๕ องค์ปัจจุบัน ครั้นแล้วในวันนั้นเอง โจทก์ได้นำประธานและรองประธานรัฐสภา พร้อมกับคณะรัฐมนตรีอัญเชิญสมเด็จพระอนุชาขึ้นทรงราชย์ดังกล่าวแล้ว โจทก์จึงขอประณามเสนอศาลว่า การที่โจทก์บำเพ็ญโดยสุจริตนมิใช่เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ ตามที่จำเลยและพวกใส่ความโจทก์ เพราะในสมัยนั้นโจทก์ได้รับความสนับสนุนจากสมาชิกส่วนมาก ถ้าหากโจทก์เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์หรือระบบมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญแล้ว ก็ไม่เป็นการยากที่โจทก์จะกระทำตามที่จำเลยและพวกใส่ความหมิ่นประมาทโจทก์

จำเลยเห็นว่า ข้อความดังกล่าวแล้วแสดงชัดในตัวของมันเองว่า โจทก์สำคัญอำนาจตนเองผิดขนาดนั้นเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ในหลวงรัชกาลที่ ๕ ขึ้นครองราชย์ก็เป็นที่ไปตามกฎมณเฑียรบาล ว่าด้วยการสืบสันตติวงศ์ โจทก์ไม่มีทางเลือกที่จะอัญเชิญใครครองราชย์ได้ ผู้แทนแห่งรัฐสภาสมัยโจทก์นั้น ก็สนับสนุนตามนโยบายที่โจทก์ได้แถลงไว้และภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดไว้แน่ชัดว่า การปกครองต้องเป็นการปกครองระบบมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ โจทก์ไม่มีทางเลือกถึงราชบัลลังก์ โดยอาศัยเสียงสนับสนุนจากผู้แทนแห่งรัฐสภา

ข้อ ๗. จำเลยที่ ๓ ได้เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓ จริ่ง ก่อนลงพิมพ์จึงเลขที่ ๓ ได้ส่งบทความให้จำเลยที่ ๕ และจำเลยที่ ๕ ได้นำลงพิมพ์ไปจริง ส่วนจำเลยที่ ๑, ๒, และ

๔ มิได้มีส่วนรู้เห็นหรือสมคบกันตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยที่ ๓ มิได้ยื่นหรือเขียนข้อความตอนไหนเลยว่า โจทก์เป็นผู้สมคบในการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๙ จำเลยที่ ๓ ใช้คำว่า ผู้ต้องหาทุกครั้ง ส่วนคำว่าศัตรูต่อราชบัลลังก์นั้น จำเลยที่ ๓ ใช้ต่อท้ายจากคำว่า คดีปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์หมายถึงคดี มิได้หมายความว่าถึงตัวโจทก์ ฟ้องของโจทก์ก็คัดข้อความมาผิด ไม่ตรงตามที่จำเลยที่ ๓ เขียนและลงพิมพ์ ความจริงข้อนี้เห็นได้ง่ายจากบทความที่จำเลยที่ ๓ ได้เขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และข้อความที่จำเลยที่ ๓ เขียนลงพิมพ์เป็นความจริงปรากฏอยู่ในสำนวนคดีสวรรคต และคำพิพากษาของศาลตั้งให้การมาแล้ว หากศาลจะฟังว่า จำเลยที่ ๓ ว่าโจทก์เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ จำเลยที่ ๓ ก็เห็นไม่เป็นการใส่ความหรือละเมิดต่อโจทก์แต่ประการใด แม้โจทก์จะมีได้เป็นจำเลยในคดีสวรรคต แต่การกระทำของโจทก์ที่ได้สมคบกับจำเลยในคดีอีก ๓ คน ก็ได้มีการพิสูจน์ในศาล และในที่สุดศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลยทั้ง ๓ ข้อความดังกล่าวจึงเป็นความจริง จากคำพิพากษาและสำนวนคดี

จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เห็นว่าบทความดังกล่าวเป็นการตีพิมพ์โดยสุจริต เขียนเมื่อมีข่าวเกี่ยวกับตัวโจทก์

จำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ ขอต่อสู้ในข้อกฎหมายว่า บทความที่จำเลยที่ ๓ เขียนลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ เป็นความจริงทั้งหมด ที่ปรากฏในสำนวนและคำพิพากษาคดีสวรรคต จำเลยที่ ๓ ใช้คำว่า ผู้ต้องหาทั้งโจทก์ ซึ่งคำว่าผู้ต้องหา ตามกฎหมายก็หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิด แต่ยังไม่ถูกฟ้อง ไม่มีทางเข้าใจเป็นอย่างอื่นได้ จำเลยเห็นว่าไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ให้อยู่ขณะนั้นบัญญัติให้เรียกใครเป็นผู้ต้องหาแล้วผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีที่โจทก์เป็นผู้ต้องหา การกระทำซึ่งโจทก์ตกเป็นผู้ต้องหา ได้มี

การพิสูจน์ต่อศาลแล้ว และจำเลยถูกกล่าวหาว่าร่วมกันกระทำผิดกับโจทก์ได้ถูกศาลพิพากษาลงโทษ ศาลลงโทษโจทก์ไม่ได้ เพราะโจทก์มิได้เป็นจำเลยในคดี การกระทำของจำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ จึงไม่ผิดกฎหมายและไม่ละเมิดต่อโจทก์

ปัญหาเรื่องความเสียหาย จำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ เห็นว่า การที่โจทก์เป็นผู้ต้องหาคดีสวรรคตและผลของคดีเป็นที่รูก้นอยู่ทั่วไป ไม่มีทางที่โจทก์จะเสียหายอย่างไร และฟ้องของโจทก์ก็ไม่ได้กล่าวมาให้ชัดแจ้งว่า โจทก์เสียหายอย่างไร จำเลยขอต่อสู้ว่า ฟ้องของโจทก์เคลือบคลุม จำเลยไม่มีทางเข้าใจว่า โจทก์เสียหายประการใด

ส่วนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์นั้น จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ให้การต่อสู้คดีไว้แต่แรก

ข้อ ๘. ฟ้องข้อ ๕ ของโจทก์เป็นความเท็จ คำว่าพวกที่ใช้ตามฟ้องข้อนี้ ถ้ามายังบุคคลอื่นจำเลยเห็นว่า เป็นฟ้องเคลือบคลุม เพราะไม่ได้บอกมาให้ชัดว่าเป็นใคร แต่ถ้าหากหมายถึงจำเลยอื่นนอกจากจำเลยที่ ๒ แล้ว จำเลยที่ ๑, ๓, ๔, และ ๕ ขอให้การว่า จำเลยที่ ๑, ๓, ๔, และ ๕ ไม่เคยเป็นนักการเมืองฝ่ายค้านโจทก์เลย จำเลยที่ ๒ ยอมรับว่าเคยเป็นฝ่ายค้านโจทก์จริง การกลั่นของจำเลยที่ ๒ ก็อยู่ภายใต้ตัวบทกฎหมาย ไม่มีกฎหมายที่ไหนบังคับว่า จะเป็นฝ่ายค้านของโจทก์ไม่ได้ จำเลยที่ ๒ ไม่เคยสมคบกับ ร.ท. สัมพันธ์ ชันชวณะ ตามที่โจทก์กล่าวหา จำเลยที่ ๒ ไม่เคยสมคบกับหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์ ในสมัยที่นายสัมพันธ์ ชันชวณะ ในการเขียนเรื่องในหนังสือพิมพ์นั้นโดยตรงหรือโดยปริยาย เพื่อให้ผู้อ่านหลงเชื่อว่าโจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ และจำเลยที่ ๒ ไม่เคยเขียนบทความในหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์ ดังโจทก์ฟ้องเกี่ยวกับคดีสวรรคตเลย จำเลยที่ ๒ เคยแต่แสดงความคิดเห็นในรัฐสภาเท่านั้น และก็ไม่มีข้อความตอนใดเกี่ยวข้องกับพาดพิงถึงโจทก์ จำเลยที่ ๓ เข้ามาทำงานในหนังสือพิมพ์เกียรติศักดิ์หลังจากมีการฟ้องคดีสวรรคตต่อศาลแล้ว และไม่เคยเขียนบทความ

พาดพิงหรือสื่อไปในทางให้เข้าใจว่า โจทก์เป็นผู้ปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ และไม่เคยสมคบกับนายสัมพันธ์ ชั้นชวนะ ดังที่โจทก์ฟ้อง ส่วนที่โจทก์กล่าวว่า พระพินิจชนคดีสร้างพยานหลักฐานเท็จเกี่ยวกับหลวงเชวงศักดิ์สงคราม ก็ไม่จริง ในบันทึกพระยาสุรยุทธเสนีไม่เห็นมีข้อความดังโจทก์กล่าวหา

ตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องข้อ ๕ เรียกจำเลยที่ ๒ ว่าเป็นตัวการในการหมิ่นประมาทโจทก์ จำเลยที่ ๒ เห็นว่า โจทก์ใส่ความหมิ่นประมาทจำเลยที่ ๒ เพราะเมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๒ ก็สู้คดี จนในที่สุดศาลแพ่งได้พิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ โจทก์ไม่อุทธรณ์คดีจึงถึงที่สุด โจทก์จึงไม่มีสิทธิอันใดมากกล่าวหาใส่ความจำเลยที่ ๒

ข้อ ๕ ฟ้องข้อ ๖ ไม่เป็นความจริง จำเลยได้ให้การต่อสู้ไว้แล้ว ส่วนการที่โจทก์เคยได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้เป็นรัฐบุรุษอาวุโส ก็เป็นเรื่องการแต่งตั้งก่อนคดีสวรรคต และความเป็นรัฐบุรุษอาวุโสของโจทก์ ไม่ได้ก่อให้เกิดสิทธิพิเศษต่างกับชาวบ้านแต่ประการใด

ค่าเสียหายที่โจทก์ฟ้องมา ๓๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยเห็นว่าเคลือบคลุม เพราะโจทก์ไม่ได้แสดงโดยชัดแจ้งว่า โจทก์เสียหายอย่างไร จำเลยไม่มีทางเข้าใจได้ว่า โจทก์เสียหายอย่างไร และโจทก์ไม่มีทางเสียหายดังเรียกร้องมา

อาศัยเหตุดังกราบเรียนมา ขอศาลได้โปรดพิพากษายกฟ้องโจทก์ และให้โจทก์เสียค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจำเลยด้วย

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ **เฉลิม ทองศรีพงศ์** นายจำเลย

คำให้การฉบับขึ้นชำพเจ้า **นายเฉลิม ทองศรีพงศ์** นายจำเลย เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ **เฉลิม ทองศรีพงศ์** ผู้เรียงและพิมพ์

รับรองสำเนาถูกต้อง.

วิชา ก้นตามระ

แถลง

คดีหมายเลขดำที่ ๓๒๓๖/๒๕๑๓

ศาลแพ่ง

วันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	นายปรีดี พนมยงค์	โจทก์
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก	จำเลย

ข้าพเจ้า นายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ	โจทก์
--	-------

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติไทย อาชีพ ทนายความ
 เกิดวันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ อายุ ๔๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๖๕
 ถนนจักรเพชร ตรอกหรือซอย ท่ากลาง ใกล้เคียง —
 ตำบล วังบูรพาภิรมย์ อำเภอ พระนคร จังหวัด พระนคร

ขอยื่นคำแถลงมีข้อความตามที่กล่าวต่อไป

ข้อ ๑. คดีศาลชั้นสองสถานวัน เพื่อให้ไม่ให้เสียเวลาของศาลโดยไม่
 จำเป็น โจทก์จึงขอประทานยื่นคำแถลงนี้ตามประมวลวิพิจารณาความแพ่ง มาตรา
 ๑๘๒ เพราะโจทก์เห็นว่า มีข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงหลายประการที่จำเลยรับโดย
 ตรงและโดยปริยายในคำให้การของจำเลย และมีข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่
 จำเลยรู้หรือควรรู้อยู่แล้ว ถ้าจำเลยยอมรับในการพิจารณาชั้นสองสถานก็ ไม่จำเป็นที่
 โจทก์และจำเลยต้องนำพยานหลักฐานมาสู้ให้เสียเวลาของศาล ดังที่โจทก์ขอ
 ประทานเสนอต่อศาลในข้อต่อ ๆ ไป

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอให้ถือว่าทราบแล้ว

วิชา กันตามระ ผู้ร้อง

ข้อ ๒. ตามคำให้การข้อ ๑ ของจำเลยซึ่งจำเลยที่ ๒ ได้ให้การเพื่อปิดความรับผิดชอบไปให้จำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๔ และจำเลยที่ ๕ โดยอ้างว่าตนไม่ได้เป็นตัวการเซ็ดจำเลยที่ ๑ และมีได้ทำนิติกรรมอำพรางตามฟ้องของโจทก์นั้น แต่จำเลยที่ ๒ ด้รับในคำให้การว่า

(๑) “ เพราะโดยคำฟ้องจำเลยที่ ๒ ก็มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ อยู่แล้วในฐานะกรรมการ ” และยอมรับว่าเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทสยามรัฐจำกัด ซึ่งย่อมมีเสียงข้างมากที่สุดในการบันดลเลือกตั้งบุคคลที่อยู่ในอาณัติของตนเป็นกรรมการ ฉะนั้นโดยพฤตินัยจำเลยที่ ๒ จึงเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์สยามรัฐทั้งฉบับรายวันและฉบับสัปดาห์จาร์ณ

(๒) จำเลยที่ ๒ ยอมรับว่าเป็นผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์นั้น ซึ่งแสดงถึงการที่จำเลยที่ ๒ เป็นตัวการโดยตรงในการทำหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ซึ่งต่างกับบริษัทหนังสือพิมพ์อนชนดที่ผู้ถือหุ้นเป็นเพียงนายทุนเท่านั้น

(๓) จำเลยที่ ๒ ยอมรับในคำให้การว่า “ ในทางตรงกันข้าม ถ้าจำเลยที่ ๒ รู้ก่อนว่าจะมีบทความดังฟ้องลงในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับแล้ว จำเลยที่ ๒ จะขอร้องไม่ให้นำบทความดังกล่าวลงเพราะขี้เกียจมีความกับโจทก์ ” นั้น ก็แสดงอยู่ในตัวว่าจำเลยที่ ๒ มีอำนาจสิทธิขาดในหนังสือพิมพ์ทั้งสองนั้นที่จะห้ามไม่ให้ลงพิมพ์ เมื่อจำเลยที่ ๒ มีอำนาจสิทธิขาดห้ามลงพิมพ์แล้ว ก็ต้องมีอำนาจสิทธิขาดในทางสนับสนุน จ้างวาน ยุยงส่งเสริมหรือด้วยวิธีการใดๆ ให้หนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับนั้นลงพิมพ์ได้

คำให้การของจำเลยที่ ๒ ก็เป็นการผูกมัดจำเลยที่ ๒ อยู่ในตัวว่าจำเลยที่ ๒ เป็นตัวการสำคัญที่สนับสนุน จ้างวาน ยุยงส่งเสริม หรือด้วยวิธีการใดๆ ให้จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ เขียนและพิมพ์บทความหมิ่นประมาทโจทก์ นอกจากนั้น

มหาชนรู้ โดยการแสดงของจำเลยที่ ๒ เองว่าหนังสือพิมพ์สยามรัฐคือ “หนังสือพิมพ์กฤต” และมีข้อเท็จจริงที่โจทก์สามารถนำสืบได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็นตัวการสำคัญดังกล่าวแล้ว

โจทก์จึงขอความกรุณาศาลถามจำเลยที่ ๒ ว่า จะยอมรับแต่ผู้เดียวว่าเป็นผู้รับผิดชอบใหม่บทความดังพ้องลงในหนังสือพิมพ์ตามพ้องนั้นหรือไม่ ถ้าจำเลยที่ ๒ ยอมรับผิดแต่ผู้เดียว โจทก์ก็จะขอถอนฟ้องจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ทมฐานะเป็นลูกจ้างหรือได้ค่าจ้างซึ่งกระทำไปโดยคำสั่งหรือโดยอิทธิพลของจำเลยที่ ๒ โดยตรงหรือโดยปริยาย จำเลยที่ ๒ ควรมีใจกรุณาปราณีแก่ลูกจ้างของตน

ข้อ ๓. จำเลยที่ ๒ ได้ปกป้องผลประโยชน์ในการที่ตนเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ในบริษัทสยามรัฐ จำกัด จำเลยที่ ๑ โดยกล่าวแก้ในคำให้การว่าโจทก์มิได้ฟ้องว่าจำเลยที่ ๓, ๔, ๕ เป็นลูกจ้างของจำเลยที่ ๑ เพื่อประสงค์ป้องกันมิให้จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดโดยขัดความรับผิดให้แก่ลูกน้องคือจำเลยที่ ๓, ๔, และ ๕ นั้น แต่ในคำให้การของจำเลยออกตอนหนึ่งทพรรณาดังการทำหนังสือพิมพ์ว่ามงานมากนั้น จำเลยที่ ๒ ก็ยอมรับเองว่า “จำเลยที่ ๑ จึงต้องจ้างให้จำเลยที่ ๔ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและจำเลยที่ ๕ เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายสัปดาห์” ซึ่งแสดงว่าจำเลยที่ ๑ เป็นนายจ้างชัดเจนอยู่แล้ว และจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่และเป็นผู้อำนวยการดังกล่าวในข้อ ๒ ของคำแถลง

โจทก์จึงขอความกรุณาศาลถามจำเลยที่ ๒ ว่านอกจากที่ตนเองต้องรับผิดชอบแล้ว จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่จะยอมรับว่าจำเลยที่ ๑ ต้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่ เพื่อโจทก์ไม่จำเป็นต้องสืบพยานหลักฐานให้เสียเวลาของศาล

ข้อ ๔. นอกจากจำเลยที่ ๒ ให้การขัดความรับผิดให้แก่จำเลยที่ ๓, ๔, ๕ แล้ว จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ได้ขัดท้อศาลฎีกาโดยอ้างว่าจำเลยลงพิมพ์ตาม

ศาลฎีกาได้พิพากษาพาดพิงถึงโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบให้มีการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ซึ่งเป็นการหมิ่นประมาทศาลฎีกาเพราะศาลฎีกามีได้กล่าวพาดพิงถึงโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบให้มีการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ตามที่จำเลยอ้าง จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ย่อมรู้ได้จากหนังสือที่รวบรวมคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกาคดีประทุษร้ายต่อองค์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ ซึ่งพิมพ์แจกในงานทำบุญอุยฺยครบ ๕ รอบของ ม.ร.ว. บุนนาค พันนิจนคดีพี่สาวจำเลยที่ ๒ ว่าศาลฎีกาได้วินิจฉัยคำให้การนายดี ศรีสุวรรณและคำให้การพยานอื่นๆ ที่ใส่ความว่าโจทก์ไปร่วมสมคบวางแผนปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ ที่บ้านพระยาสรยุทธนั้นแล้ว ศาลฎีกาก็ได้วินิจฉัยว่า “แต่พยานที่สนับสนุนนายดีในข้อที่ได้ยื่นพุดจาตั้งนั้นหาไม่ นายดีอาจได้ยื่นได้ฟังถ้อยคำบางคำแล้วเสริมความหรือหมายความว่าเกินไปกว่าความจริงของถ้อยคำก็ได้ หรืออาจได้ยื่นข้อความเหล่านั้นจนจับเนื้อความก็ได้ ในเหตุต่างๆ ที่กล่าวมานี้ศาลเห็นว่าจะฟังความหรือถ้อยคำที่พุดกันนั้นให้เป็นแน่นอนอย่างใดอย่างหนึ่งยังไม่ถนัด” ฉะนั้นการที่จำเลยอ้างว่าศาลฎีกาพิพากษาพาดพิงถึงโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบให้มีการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ จึงเป็นการจงใจของจำเลยที่ใส่ความโจทก์ขึ้นเอง โจทก์จึงขอความกรุณาศาลตามจำเลยว่าจะยอมรับว่าคำพิพากษาศาลฎีกามีได้พาดพิงถึงโจทก์ว่าเป็นผู้สมคบให้มีการปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ ใช่หรือไม่ ถ้าจำเลยยอมรับว่าฝ่ายตนได้เขียนใส่ความโจทก์ขึ้นเองก็จะช่วยให้คดีมีการพิจารณาเฉพาะประเด็นนั้นสั้นลง มิฉะนั้นโจทก์ก็ต้องขอความกรุณาศาลที่จะนำพยานหลักฐานมาสืบเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของโจทก์

ข้อ ๕. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ ยังได้ขัดท้อศาลฎีกาไว้ในคำให้การข้อ ๒ อีกว่า “ตามสำนวนคดีสวรรคตมีกล่าวไว้ชัดแจ้งว่าโจทก์หลบหนีคดีสวรรคต” ก็เป็นการที่จำเลยหมิ่นศาลฎีกา เพราะจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ รู้หรือ

ควรรู้จากหนังสือพิมพ์แจกในงานทำบุญอายุครบ ๕ รอบของพี่สาวจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวข้างต้นซึ่งลงพิมพ์คำพิพากษาศาลฎีกามีข้อความที่เกี่ยวกับโจทก์หลบหนี ดังต่อไปนี้ “ ส่วนนายปรีดีและเรือเอกวัชรชัยหลบหนีไปในคนที่เกิดรัฐประหารจนกระทั่งบัดนี้ ” ทั้งนี้ย่อมแสดงว่าโจทก์หลบหนีการรัฐประหารดังที่โจทก์กล่าวในฟ้อง และจำเลยก็กล่าวไว้ในท้ายคำให้การข้อ ๒ ยอมรับอยู่ในตัวว่าการที่โจทก์ออกจากประเทศไทยไปลี้ภัยอยู่ในสิงคโปร์นั้น โจทก์ยังมีได้ตกเป็นผู้ต้องหาของทางราชการ (ตำรวจ)

ฉะนั้นโจทก์จึงขอความกรุณาศาลถามจำเลยว่าจะยอมรับหรือไม่ว่า ศาลฎีกามีได้กล่าวไว้ว่าโจทก์หลบหนีคดีสวรรคต ถ้าจำเลยยอมรับ การพิจารณาประเด็นนี้ ก็แคบลง

ข้อ ๖. จำเลยยังได้ชี้ศาลฎีกาต่อไปอีกว่า “ จำเลยที่ ๓ ไม่เคยเขียนว่าโจทก์เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ คำว่าศัตรูต่อราชบัลลังก์นั้นเป็นคำที่ขยายคำว่าคดีซึ่งหมายความว่าคดีสวรรคตเป็นคดีที่เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ และจำเลยที่ ๓ กล่าวไว้ว่าโจทก์เป็นผู้ต้องหาในคดีดังกล่าว คำว่าผู้ต้องหาหมายความหมายประการใด จำเลยได้อธิบายมาแล้ว จำเลยที่ ๓ ไม่เคยกล่าวว่าโจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์เลย ” โจทก์ขอประทานเสนอต่อศาลว่าการที่จำเลยอ้างว่าขยายคำว่าคดีนั้นเป็นการจงใจขยายความเพื่อจูงใจให้คนอ่านหลงเชื่อว่าโจทก์เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ โดยอาศัยอ้างอิงศาลฎีกาที่ได้พิพากษาพาดพิงถึงโจทก์ตามที่โจทก์ได้เรียนต่อศาลในข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งคำแถลงนี้แล้ว จำเลยรู้ว่าโจทก์เป็นผู้ต้องหาของตำรวจซึ่งพระปิ่นอนงค์พี่เขยจำเลยที่ ๒ ทำสำนวนขึ้นมิใช่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยของศาล การที่จำเลยอ้างมาในคำให้การดังกล่าวนี้ยิ่งแสดงเจตนาของจำเลยที่บิดเบือนความจริงตามคำพิพากษาศาลฎีกา เพื่อหลอกลวงให้คนอ่านหลงเชื่อว่า โจทก์เป็นผู้สมคบปลงพระชนม์ในหลวงรัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์

ข้อ ๗. ตามที่จำเลยอ้างในคำให้การข้อ ๒ ว่า ไม่มีหลักกฎหมายทั่วไป
 คุ้มครองกันสิทธิของบุคคลว่าบริสุทธิ์ จนกว่าความผิดประจักษ์แน่ชัดในการ
 พิจารณาคดีอย่างเปิดเผย พร้อมด้วยมีประกันที่จำเป็นแก่การต่อสู้คดีนั้น ก็เป็นการ
 แสร้งให้การโดยทำเป็นไม่รู้เพื่อประวิงคดีให้ล่าช้า ถ้าหากไม่มีหลักกฎหมายทั่วไป
 ดังนั้นแล้ว ราษฎรทั่วไปก็จะถูกผู้หนึ่งสี่พิมพ์สี่ไม่มีศีลธรรมใส่ความเอาได้
 ตามชอบใจ อนึ่งจำเลยยังอ้างว่า ปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น จำเลย
 ไม่รู้ว่าไทยเป็นภาคีหรือเปล่า ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นภาคีแห่งปฎิญญาสากลก็ยังไม่
 ทำให้ปฎิญญาเป็นกฎหมายและข้อความในปฎิญญาจะมีประการใด จำเลยไม่ทราบ
 นั้น ก็เป็นการที่จำเลยแสร้งให้การเพื่อประวิงคดีให้ล่าช้าเพราะประเทศไทยเป็นภาคี
 แห่งปฎิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนฉบับที่สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้ลงมติ
 เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๕๑ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งกฎหมายไทยเพราะประ-
 เทศไทยเป็นสมาชิกสหประชาชาติรับรองปฎิญญานั้น และรัฐบาลไทยหลายสมัย
 ได้ยืนยันรับรองปฏิบัติตามดังปรากฏในสุนทรพจน์ของนายกรัฐมนตรี ในวันที่ ๑๐
 ธันวาคมของทุก ๆ ปี การที่จำเลยให้การว่าไม่ทราบว่าในปฎิญญานั้นจะมีข้อความ
 ประการใดก็ฟังไม่ขึ้น เช่นเดียวกับบุคคลจะปฏิเสธว่าไม่รู้กฎหมายนั้นไม่ได้ ฉะนั้น
 โจทก์จึงขอความกรุณาศาลพิจารณาประกอบดุลยพินิจว่า จำเลยแสร้งให้การเพื่อ
 ประวิงคดี

ข้อ ๘. ในคำให้การข้อ ๓ วรรค ๓ จำเลยปฏิเสธว่าไม่เคยใช้ จ้าง วาน
 ยุยงส่งเสริมให้บุคคลใดร้องตะโกนคำโจทก์ในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดีฆ่าในหลวง”
 ครั้นแล้วจำเลยที่ ๒ ใช้วิธีต่อสู้คดีตามวิธีขัดท้อปิดความผิดไปให้แก่ผู้ถูกใช้ จ้าง
 วาน ยุยงส่งเสริมว่า “จำเลยจำได้ว่าเมื่อมีการตะโกนในโรงภาพยนตร์ว่า “ปรีดี
 ฆ่าในหลวง” ตำรวจได้ทำการจับกุมผู้ต้องสงสัยไปหลายคน แต่จำเลยที่ ๒ หรือ
 จำเลยทุกคนในคดีนี้ไม่เคยถูกจับหรือถูกเจ้าพนักงานสอบสวน (ตำรวจ) สอบถาม

ในข้อหานี้เลย” แต่ในคำให้การข้อ ๓ วรรค ๒ จำเลยได้ให้การภาคเสธว่าดังนี้
 “เมื่อในหลวงรัชกาลที่ ๘ สวรรคตนั้น จำเลยที่ ๒ ในฐานะเป็นนักการเมืองก็
 จำต้องแสดงความเห็นบ้างเพราะในหลวงสวรรคตทั้งองค์ จะทำเนียงเฉยได้อย่างไร
 และการแสดงความคิดเห็นของจำเลยที่ ๒ ก็อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย ถ้าจำเลย
 ที่ ๒ ทำผิดกฎหมาย โจทก์ในขณะนั้นก็มีอำนาจมาก ควรจัดการกับจำเลยที่ ๒
 กับพวกตามกฎหมายเสีย” คำภาคเสธของจำเลยที่ ๒ นี้แสดงว่า การสอบสวน
 ของตำรวจเป็นคดีมูลเพราะจำเลยยอมรับว่าจำต้องแสดงความเห็นบ้าง จะทำเนียง
 เฉยได้อย่างไร ส่วนข้อแก้ตัวว่าพูดในกรอบกฎหมายและมีได้ถูกจับกุมในข้อหานั้น
 ทั้ง ๆ ที่โจทก์ในขณะนั้นมีอำนาจมากนั้น ความจริงจำเลยที่ ๒ เคยถูกตำรวจ
 สันติบาลจับกุมไปสอบสวนที่กองบังคับการตำรวจสันติบาล ซึ่งมีบันทึกประจำวัน
 เป็นหลักฐาน แม้โจทก์มีอำนาจมากแต่ได้ใช้อำนาจนั้นด้วยความเป็นธรรมคือเมื่อ
 ตำรวจสืบสวนได้ความว่าจำเลยที่ ๒ ทำการเกินกรอบของกฎหมายโดยใช้ จ้าง วาน
 ยุงยงส่งเสริมให้คนตะโกนในโรงพยาบาลดังกล่าว โจทก์จึงได้อนุมัติให้ตำรวจจับกุม
 จำเลยที่ ๒ มาสอบสวนที่ตำรวจสันติบาลโดยลุ่ม่อมตามวิธีการตำรวจที่ดีและยัง
 เปิดโอกาสให้จำเลยที่ ๒ เตรียมตัวต่อสู้คดีโดยให้จำเลยที่ ๒ มีประกันตัวไป แต่
 ไม่ช้าก็เกิดรัฐประหาร จำเลยที่ ๒ จึงได้รอดพ้นจากการดำเนินคดี ฉะนั้นโจทก์
 ขอความกรุณาศาลตามจำเลยที่ ๒ ว่าจำเลยยอมรับความจริงในเรื่องนี้ตามฟ้องโจทก์
 หรือไม่ เพื่อโจทก์จะไม่ต้องนำพยานหลักฐานมาสืบให้เสียเวลาของศาล

ข้อ ๕. ตามที่จำเลยให้การในข้อ ๒ ว่า การสืบสันตติวงศ์เป็นไปตามกฎ-
 มณเจ้าพระยาบรมมหาราชวังนั้น จำเลยก็สร้างทำเป็นไม่รู้ว่ รัฐธรรมนูญกำหนดว่าการสืบสันต-
 ติวงศ์ตามกฎหมายเจ้าพระยาบรมมหาราชวังนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทน
 ขณะนั้น โจทก์ก็มีเสียงสนับสนุนมากที่สุด ถ้าโจทก์ทำตามที่จำเลยใส่ความก็ไม่เป็นการยาก
 ที่โจทก์จะเสนอสภาเช่นอย่างอื่น

ข้อ ๑๐. คำว่ากับพวกทกล่าวในฟ้องนั้นเป็นทชดแจ้งอยู่แล้ว ซึ่งตามวิ
 ทกล่าวในฟ้องโดยมีบุคคลหลายคนร่วมกระทำผิด ก็ได้กล่าวถึงบุคคลที่ร่วมทำผิดที่
 ้ถูกฟ้องในคดีนี้และยังมีได้ถูกฟ้องด้วย ส่วนจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ และที่ ๕ มิได้
 ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ ๒ ในเรื่องใดบ้าง ก็ให้ปฏิเสธได้

อนึ่ง จำเลยกล่าวในคำให้การว่า “ที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๒ กับพวกได้
 ้รับมอบหมายให้สอบสวนคดีสวรรคตนั้นเป็นเท็จ จำเลยที่ ๒ หรือจำเลยทุกคนใน
 คดีนี้ไม่เคยมีหน้าที่ในการสอบสวนไม่ว่าในทางความเป็นจริงและทางกฎหมายเลย”
 นั้น ในต้นฉบับฟ้องที่โจทก์ได้ยื่นต่อศาลได้ใช้คำว่า “จำเลยที่ ๒ กับพวก
 ้ได้มอบหมายให้สอบสวนคดีสวรรคต” มิใช่ “รับมอบหมาย” และพวกนั้นก็
 ้หมายถึงผู้สมคบกับจำเลยที่ ๒ คือรัฐมนตรีในสมัยนั้นมอบให้พี่เขยจำเลยที่ ๒
 ้ทำการสอบสวนคดีสวรรคต ส่วนที่จำเลยกล่าวในคำให้การว่า เอกสารท้ายฟ้อง
 ้หมายเลข ๕ บางตอนพิมพ์ผิดนั้น โจทก์ก็ได้ยื่นคำร้องต่อศาลขอแก้แล้ว และจำเลย
 ้ก็มีได้หลงผิดในการต่อสู้แต่อย่างใด

ข้อ ๑๑. ปัญหาเรื่องความเสียหายนั้นก็เป็นทชดแจ้งตามกฎหมายอยู่แล้วว่า
 ้เมื่อมีการหมิ่นประมาทซึ่งเป็นการละเมิดโจทก์นั้น โจทก์ก็ได้รับความเสียหายจาก
 ้การที่จำเลยหมิ่นประมาท ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๓ ได้
 ้กำหนดไว้ ซึ่งโจทก์เสียหายโดยชื่อเสียงหรือเกียรติคุณและเสียหายแก่ทางทำมา
 ้หาได้หรือทางเจริญของโจทก์ซึ่งเป็นการรู้จักกันอยู่ทั่วไปว่าผู้หมิ่นประมาทต้องใช้ค่า-
 ้สินใหม่ทดแทนเพื่อการนั้น ตามที่โจทก์ได้ยื่นคำขอท้ายฟ้องไว้แล้ว อีกทั้งใน
 ้หนังสือมอบอำนาจ ซึ่งเป็นเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง
 ้ก็มีความปรากฏชัดอยู่แล้ว จำเลยจึงไม่น่าสร้างให้การว่าไม่รู้ แต่เพื่อที่จะพิสูจน์
 ้ว่าโจทก์ได้รับความเสียหายต่าง ๆ อย่างมาก รวมทั้งค่าเสียหายที่คิดเป็นเงินได้

๓๐๐,๐๐๐.—บาทนั้น โจทก์ก็ขอแถลงต่อศาลและเพื่อให้จำเลยรู้ตั้งแต่บัดนั้นว่าโจทก์พร้อมที่จะนำสืบว่า นอกจากโจทก์เสียหายอย่างอื่น ๆ ตามคำขอท้ายฟ้องแล้ว โจทก์เสียหายคิดได้เป็นราคาค่าเงินคือ

(๑) โจทก์มีอาจกลับไปประเทศไทยได้เนื่องจากจำเลยใส่ความโจทก์ดังกล่าวแล้ว และเรียกร้องให้หมั้นคนไทยส่วนหนึ่งต่อต้านโจทก์มิให้กลับไปประเทศไทย โจทก์จึงจำต้องอยู่ในกรุงปารีสต่อไปซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าอยู่ในประเทศไทยหลายเท่าซึ่งประมาณเดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท หรือปีละประมาณ ๓๖๐,๐๐๐ บาท มากกว่าที่โจทก์จะต้องใช้จ่ายถ้าโจทก์ไปอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ถูกรบกวน

(๒) โจทก์ได้เขียนบันทึกความจำเกี่ยวกับชีวประวัติของโจทก์เสร็จไปตอนหนึ่งแล้ว ติดต่อกับสำนักพิมพ์เพื่อจะให้พิมพ์ก่อนที่จำเลยลงพิมพ์หมั้นประมาณโจทก์ แต่ครั้งจำเลยลงพิมพ์ข้อความอันเป็นเท็จหมั้นประมาณโจทก์ สำนักพิมพ์ไม่รับพิมพ์โดยอ้างว่าเชื่อตามที่หนังสือพิมพ์ของจำเลยลงพิมพ์ว่าโจทก์สมคบในการปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์และโจทก์หนักคิดสวรรคต โจทก์ได้รับความเสียหายจากการที่ไม่อาจขายความทรงจำได้คิดเป็นเงินหลายแสนบาท และที่โจทก์เรียกเพียง ๓๐๐,๐๐๐.—บาท นั้นก็เป็นความกรุณาแก่จำเลยมากอยู่แล้ว

(๓) อนึ่งโจทก์ได้บอกขายที่บานริมถนนสาทร พระนคร ซึ่งโจทก์ได้โอนให้ภรรยากับบุตรแล้ว ต่อมาภรรยากับบุตรได้มอบให้บุคคลนอกขายเพื่อนำเงินไปขายได้สมนาคุณโจทก์เป็นจำนวนหลายล้านบาท การจะขอขายที่บานนั้นจะตกลงกันอยู่แล้วก่อนที่จำเลยลงพิมพ์หมั้นประมาณโจทก์ แต่ครั้งผู้ขออ่านข่าวและบทความที่จำเลยหมั้นประมาณโจทก์ในหนังสือพิมพ์ของจำเลย ผู้ชอกไม่ยอมซื้อโดยอ้างว่าเชื่อตามที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐของฝ่ายจำเลยลงพิมพ์ว่าโจทก์สมคบปลงพระ

ชนมรัชกาลที่ ๘ และหน้คดีสวรรคตและเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ โจทก์จึงได้รับความเสียหายแก่ทางทำมาหาได้ซึ่งคิดเป็นเงินหลายล้านบาทซึ่งโจทก์ควรที่จะเรียกค่าเสียหายถึงขนาดนั้น แต่โจทก์มีความกรุณาปราณีแก่จำเลยเรียกค่าเสียหายเพียง ๓๐๐,๐๐๐.- บาทสำหรับคดีนี้ แต่โจทก์อาจจะฟ้องจำเลยสำหรับการหมิ่นประมาทที่จำเลยกระทำภายหลังชนพ้องแล้วเป็นนอกคดีหนึ่งหรือหลายคดีซึ่งอาจเรียกค่าเสียหายกว่า ๓๐๐,๐๐๐.- บาท

ข้อ ๑๒. ส่วนคำให้การอื่นๆ ของจำเลยนั้นกเพื่อใส่ความโจทก์ออกต่อไปว่า โจทก์ร่วมสมคบในการปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ และเป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์และหน้คดีสวรรคตกับทงปฏิเสฐที่จะยอมรับความบริสุทธิ์ของโจทก์ในกรณีดังกล่าวนั้น และเมื่อศาลฎีกามีได้วินิจฉัยพาดพิงถึงโจทก์ว่าสมคบในการปลงพระชนม์รัชกาลที่ ๘ และมีได้เป็นศัตรูต่อราชบัลลังก์ มิได้หน้คดีสวรรคต โจทก์จึงมีสิทธิที่จะนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ต่อศาลเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของโจทก์และโจทก์พร้อมที่จะเป็นผายน่าสืบก่อน

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ **วิชา กันตามระ** ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
 คำแถลงฉันทน์ข้าพเจ้า**นายวิชา กันตามระ** ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ เป็นผู้เรียงพิมพ์
 ลงชื่อ **วิชา กันตามระ** ผู้เรียงพิมพ์

วันที่ ๕ เดือน พฤศจิกายน ๒๕๑๓

ระหว่าง { นายปรีดี ๗ โจทก์
บริษัทสยามรัฐ กับพวก จำเลย

นัดชั่งสองสถานวันนั้น ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล คดียังไม่อาจตกลงกันได้ ศาลจึงทำการชั่งสองสถานต่อไป ก่อนชั่งสองสถานฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง (ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๓) และขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ (ลงวันที่เดียวกัน) ศาลส่งสำเนาให้แต่ละฝ่ายแล้ว ต่างแถลงไม่คัดค้านประการใด ศาลพิเคราะห์เห็นว่าเป็นการยื่นคำขอแก้ไขคำฟ้องและคำให้การก่อนวันชั่งสองสถานและเป็นการขอแก้ไขในรายละเอียดปลีกย่อย จึงอนุญาตให้แก้ไขคำฟ้องและคำให้การได้ตามขอ

ส่วนในเรื่องประเด็นแห่งคดี ที่คู่ความจะต้องนำสืบกันนั้น ศาลได้สอบถามคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้ว ต่างแถลงรับกันว่า ขอให้มีการสืบพยานกันในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

(๑) หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ได้ลงพิมพ์ข้อความตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องหรือไม่และข้อความนั้นเป็นการพาดพิงต่อความจริงเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณของโจทก์หรือไม่

(๒) จำเลยแต่ละคน จะต้องรับผิดชอบโจทก์ในการกระทำเพียงใดหรือไม่

(๓) โจทก์มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย ตลอด
จนมีสิทธิขอให้ศาลสั่งให้จำเลยจัดการตามคำขอท้ายฟ้องได้เพียงใดหรือไม่

โจทก์รับเป็นฝ่ายแพ้สืบก่อน เสร็จแล้วจำเลยสืบแก้ โดยคู่ความขอสละ
ประเด็นอื่น (หากมี) เสียสิ้น

ศาลพิเคราะห์ เห็นเป็นการสมควรจึงให้เป็นไปตามที่คู่ความตกลงกันโดย
กำหนดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๖-๗ มกราคม ๒๕๑๔ เวลา ๘.๓๐ น. เหตุที่นัด
ล่าช้าข้ามปีเพราะวันว่างของคู่ความไม่ตรงกัน

อนึ่งคู่ความแถลงร่วมกันว่า ถ้าหากคดีนี้จะสามารถยอมความกันได้ เช่น
จะตกลงกันให้ฝ่ายจำเลยได้โฆษณาข้อความในหนังสือพิมพ์เสียใหม่ให้ถูกต้อง มิ
ให้ขอเสียงเกียรติคุณของโจทก์ต้องเสียไปตามที่คู่ความเห็นฟ้องตั้งกัน คู่ความก็
จะได้รับมาแถลงให้ศาลทราบภายในเดือนธันวาคม ๒๕๑๓ เพื่อให้คดีได้เสร็จสิ้น
ไปโดยไม่ต้องข้ามปี แต่ทั้งนี้ทนายทั้งสองฝ่ายจะต้องไปถามตัวความเสียก่อน แล้ว
จะมาปรึกษากันเองในระหว่างทนายทั้งสองฝ่าย ศาลจึงบันทึกไว้/

อ่านแล้ว

วิสิทธิ์

๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓

ระหว่าง { นายปรีดี พนมยงค์ โจทก์
บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก จำเลย

นัดชั่งสองสถานวันนั้น ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล คดียังไม่อาจตกลงกันได้ ศาลจึงทำการชั่งสองสถานต่อไป ก่อนชั่งสองสถานฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง (ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๓) และขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ (ลงวันที่เดียวกัน) ศาลส่งสำเนาให้แก่แต่ละฝ่ายแล้ว ต่างแถลงไม่คัดค้านประการใด ศาลพิจารณาเห็นว่า เป็นการยื่นคำขอแก้ไขคำฟ้องและคำให้การก่อนวันชั่งสองสถาน และเป็นการขอแก้ไขในรายละเอียดปลีกย่อย จึงอนุญาตให้แก้ไขคำฟ้องและคำให้การได้ตามขอ

ส่วนในเรื่องประเด็นแห่งคดี ที่คู่ความจะต้องนำสืบกันนั้น ศาลได้สอบถามคู่ความทั้งสองฝ่ายแล้ว ต่างแถลงรับกันว่า ขอให้มีการสืบพยานกันในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

(๑) หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันและสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ได้ลงพิมพ์ข้อความตามที่โจทก์กล่าวในฟ้องหรือไม่ และข้อความนั้นเป็นการฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติคุณของโจทก์หรือไม่

(๒) จำเลยแต่ละคน จะต้องรับผิดชอบโจทก์ในการกระทำเพียงใดหรือไม่

(๓) โจทก์มีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย ตลอดคดีมีสิทธิขอให้ศาลสั่งให้จำเลยจัดการตามคำขอท้ายฟ้องได้เพียงใดหรือไม่

โจทก์รับเป็นฝ่ายนำสืบก่อน เสร็จแล้วจำเลยสืบแก้ โดยคู่ความขอสละ
ประเด็นอื่น (หากมี) เสียสิ้น

ศาลพิเคราะห์เห็นเป็นการสมควรจึงให้เป็นไปดังที่คู่ความตกลงกัน โดย
กำหนดสืบพยานโจทก์ในวันที่ ๖--๗ มกราคม ๒๕๑๔ เวลา ๙.๓๐ น. เหตุที่นัด
ล่าช้าข้ามปีเพราะวันว่างของคู่ความไม่ตรงกันและคดีขอมไม่เสร็จในบั้นนี้อยู่แล้ว

อนึ่งคู่ความแถลงร่วมกันว่าถ้าหากคดีนี้จะสามารถยอมความกันได้ เช่นจะ
ตกลงกันให้ฝ่ายจำเลยได้โฆษณาข้อความในหนังสือพิมพ์เสียใหม่ให้ถูกต้อง มิให้
เสียชื่อเสียงเกียรติคุณของโจทก์ต้องเสียไปตามที่คู่ความเห็นพ้องต้องกัน คู่ความ
ก็จะได้รับมาแถลงให้ศาลทราบภายในเดือนธันวาคม ๒๕๑๓ เพื่อให้คดีได้เสร็จสิ้น
ไปโดยไม่ต้องข้ามปี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นทั้งสองฝ่ายจะต้องไปถามตัวความเสียก่อนแล้ว
จะมาปรึกษากันเองในระหว่างทนายทั้งสองฝ่าย ศาลจึงบันทึกไว้

อ่านแล้ว
วิจิ จด

๖ มกราคม ๒๕๑๔

ระหว่าง

{ นายปรีดี พนมยงค์
บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก

โจทก์
จำเลย

นัดสืบพยานโจทก์วันนั้น ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล ศาลได้ไต่ถามให้
คู่ความได้หาทางตกลงกันด้วยดีในรูปที่ว่า ให้หนังสือพิมพ์สยามรัฐได้โฆษณาข้อ
ความเสียใหม่ โดยให้ทนายทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันร่างข้อความนั้น

ทนายจำเลยแถลงว่าในหลักการประนีประนอมตามที่ศาลได้ไต่ถามนั้น
ถ้าด้วยความยินยอม ทนายจำเลยก็ไม่ขัดข้อง ทนายจำเลยจึงขออนุญาตศาลออกไป
ตามตัวจำเลยที่บริษัทสยามรัฐ ให้มาศาลในเช้าวันนั้น โดยให้ศาลคอย ศาลอนุญาต
แต่เมื่อทนายจำเลยได้ไปตามแล้ว ได้กลับมาแถลงต่อศาลว่า จำเลยทุกคนยังไม่มา
ทำงานที่บริษัทสยามรัฐ จะมากี่ในราวประมาณ ๑๑.๐๐ น.

ในที่สุดคู่ความตกลงกันว่าในวันนั้น เวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น. ล่วงไปแล้ว
ทนายจำเลยจะนำตัวความฝ่ายจำเลยบางคนที่มีอำนาจในการตกลงได้ ไปที่สำนักงาน
ของนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับการ
ร่างข้อความที่จะลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐเสียใหม่เพื่อให้เป็นที่พอใจของคู่
ความทั้งสองฝ่าย แล้วจะมาแถลงผลให้ศาลทราบในวันพรุ่งนี้เวลา ๐๕.๐๐ น. นอก
จากนั้นฝ่ายโจทก์แถลงว่าถ้าตกลงกันได้ในเรื่องโฆษณาข้อความเสียใหม่ โจทก์ก็ไม่
ตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหายเป็นตัวเงินทั้งสิ้น ส่วนการสืบพยานในวันนั้นนั้น โจทก์
ได้เตรียมนายวิชา กันตามระ มาสืบ ๑ ปาก แต่ถ้าหากจะสืบในวันนั้น พยานดังกล่าว
ต้องเบิกความยาวเต็มวัน แต่เมื่อคดียังอยู่ในวิสัยที่อาจจะตกลงกันได้ โจทก์ก็ใคร่
ขอเลื่อนการสืบพยานในวันนั้นไปก่อน

ศาลพิเคราะห์เห็นเป็นการสมควร จึงให้เลื่อนคดีไปนัดพร้อมหรือนัดสืบ
พยานโจทก์หากไม่ตกลงกันในวันพรุ่งนี้ (๗ มกราคม ๒๕๑๔) ตามที่ได้นัดไว้
ก่อนแล้ว ในเวลา ๐๘.๓๐ น.

อนึ่งตามที่โจทก์ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ ขอให้จำเลยระงับ
การลงบทความหรือข้อความใส่ร้ายโจทก์ในระหว่างคดีนี้ ซึ่งศาลได้สั่งว่า “สำเนา
ให้จำเลยนัดพร้อมให้โจทก์นำส่งสำเนาภายใน ๕ วัน” นั้นปรากฏว่าโจทก์ยังมีได้
นำส่งสำเนาให้แก่จำเลยจนบัดนี้ ศาลจึงได้สอบถามคู่ความทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับ
เรื่องนี้ หมายจำเลยจึงแถลงว่าในระหว่างคดีนี้ จำเลยรับจะไม่ลงข้อความเกี่ยวกับ
คดีนี้ในหน้าหนังสือพิมพ์ของจำเลย สยามรัฐรายวันและสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
เว้นแต่ข่าวเกี่ยวแก่คำพิพากษาของศาล

โจทก์แถลงว่าเป็นที่พอใจแก่โจทก์แล้วไม่ติดใจ คำร้องฉบับลงวันที่ ๑๕
ธันวาคม ๒๕๑๓ ศาลจึงบันทึกไว้

วันนี้สำนักเลขาธิการรัฐมนตรีได้ส่งภาพถ่ายเอกสารประกาศพระบรมราช-
โองการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีตามที่ฝ่ายจำเลยอ้าง ศาลรับไว้หมาย ล. ๑ ให้จำเลย
เสียค่าอ้าง แยกเก็บ/

อ่านแล้ว

วิดิ จด

๗ มกราคม ๒๕๑๔

ระหว่าง { นายปรีดี พนมยงค์ โจทก์
บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก จำเลย

นัดพร้อมและนัดสืบพยานโจทก์วันนี้ ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาลและได้ร่วมกันยื่นคำร้องขอเลื่อนคดี โดยอ้างเหตุผลว่าทนายจำเลยต้องขอพบตัวความเสียก่อนเพื่อปรึกษาเกี่ยวกับการประนีประนอมกัน ปรากฏเหตุผลอยู่ในคำร้องฉบับลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๔ แล้ว

ศาลได้สอบถามทนายจำเลยๆ แกลงประกอบคำร้องว่า ขณะนี้หม่อมราชวงศ์กฤตกร จำเลยที่ ๒ นายสำเนียง จำเลยที่ ๓ เดินทางไปขุนตาลหลายวันแล้วจะกลับเมื่อใดยังไม่ทราบแน่นอน เข้าใจว่าคงจะกลับภายหลังวันที่ ๑๐ เดือนนี้ ส่วนนายประหยัด จำเลยที่ ๕ ได้ลาออกจากบริษัทสยามรัฐไปแล้ว และเดินทางไปต่างจังหวัดไม่ทราบว่าจังหวัดใด ฉะนั้นในเรื่องการร่างข้อความเพื่อโฆษณาเสียใหม่ อันเป็นการประนีประนอมเพื่อเลิกคดีกันนั้นจำเป็นต้องให้ตัวความดังกล่าวได้ทราบเรื่องและตกลงยินยอมด้วย หากทนายจำเลยจะร่างข้อความโดยลำพังเกรงว่าจะเป็นที่ขัดข้องในภายหลังได้

ศาลสอบถามทนายโจทก์และผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์แล้ว บุคคลทั้งสอง แกลงว่ายินดีที่จะร่วมกับฝ่ายจำเลยในการที่จะร่างข้อความเพื่อโฆษณาเสียใหม่ โดยใช้ข้อความเป็นกลางๆ ไม่ใช้ข้อความตามแนวเดิมที่ฝ่ายโจทก์ได้เคยเสนอต่อศาลไว้ เมื่อได้ร่วมกันร่างข้อความเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์จะได้รับนำ

ข้อความที่ร่างนั้นเสนอไปยังตัวใจทักทกรุงปารีสทันที เมื่อตัวใจทักก่อนมัตแล้วจะ
 ด้รับมาแถลงให้ศาลทราบ เพื่อถอนฟ้องหรือยอมความให้เป็นที่สุดสิ้นไป ซึ่ง
 จะใช้เวลาติดต่อประมาณ ๑๐ วัน เท่านั้น

ศาลพิเคราะห์เห็นเป็นการสมควร จึงให้นัดพร้อมเพื่อฟังผลการประนีประ
 นอมจากตัวความฝ่ายจำเลย และร่วมกันร่างข้อความเพื่อโฆษณาเสียใหม่ในวันที่
 ๑๘ มกราคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๓.๐๐ น.

อ่านแล้ว
 ประสิทธิ์ จคอ่าน
 วิถี ปานะบุตร

๑๘ มกราคม ๒๕๑๔

ระหว่าง { นายปรีดี พนมยงค์ โดยนายวิชา กันตามระ ผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
บริษัทสยามรัฐ จำกัด ที่ ๑ กับพวก จำเลย

นัดพร้อม เพื่อฟังผลการประนีประนอมวันนี้ ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล
ทนายจำเลยแถลงว่า ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ (จำเลยที่ ๒) กับนายสำเนียง
(จำเลยที่ ๓) เดินทางกลับจากขุนตาล จังหวัดลำปาง แล้วได้พานักศึกษาไปเล่น
โยนที่จังหวัดสงขลา จะเดินทางกลับถึงกรุงเทพฯ วันที่ ๒๑ เดือนนี้ ในฐานะที่เป็น
ทนายจำเลย จึงยังไม่มีโอกาสที่จะปรึกษากับตัวความ ไร่ก็ดี ทนายจำเลยจะ
นำหลักการศาลและแนะนำให้ประนีประนอมกัน ไปปรึกษาตัวความฝ่ายจำเลยทั้งหมด
หลังจากวันที่ ๒๑ แล้ว ถ้าตัวความตกลงเห็นชอบ ฝ่ายจำเลยก็จะได้พิจารณา
ร่างข้อคำที่จะโฆษณาเสียใหม่ เสนอให้ฝ่ายโจทก์และศาลอย่างละเอียด และหากจะมี
การแก้ไขกันอย่างไรก็อาจจะมีการแก้ไขกันต่อหน้าศาล หากตัวความฝ่ายจำเลย
ยินยอม จึงใคร่ขอให้ศาลได้เลื่อนคดีไป

ฝ่ายโจทก์แถลงว่าเมื่อฝ่ายโจทก์ได้รับสำเนาข้อความจากจำเลยแล้ว ฝ่าย
โจทก์ขอให้ศาลได้มีการนัดพร้อมเพื่อพิจารณาดำเนินร่างข้อคำของฝ่ายจำเลยหากจะมี
การแก้ไข ฝ่ายโจทก์ก็ใคร่จะขอให้เป็นเรื่องของศาลที่จะพิจารณาแก้ไขตัดทอนหรือ
เพิ่มเติมข้อคำที่ฝ่ายจำเลยร่างมานั้น แล้วฝ่ายโจทก์จะได้ขอคัดข้อความนั้นส่งไป
ยังตัวความที่กรุงปารีสพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๑๖

คู่ความขอให้ศาลนัดพร้อมไว้ครั้งหนึ่งก่อน หากการนัดพร้อมคราวนี้ตกลง
กันไม่ได้ จึงขอให้นัดสืบพยานกันต่อไป

ศาลพิจารณาดูเห็นเป็นการสมควรจึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการประ
นีประนอม วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๓.๐๐ น. ตามที่คู่ความตกลงกัน

อ่านแล้ว

วิฑู ปานะบุตร

สำเนา ตรีคุณต์

โจทก์

เจดิม

จำเลย

ศาลแพ่ง

๒๕ มกราคม ๒๕๑๔

ความแพ่ง

ระหว่าง	{	นายปรีดี พนมยงค์	โจทก์
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก	จำเลย

ผู้พิพากษาออกนั่งพิจารณาคดีนี้เวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

นัดพร้อมวันนี้ เพื่อพิจารณาร่างข้อความในการโฆษณาในหนังสือพิมพ์เสียใหม่ ทนายทั้งสองฝ่ายและผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์มาศาล

คู่ความทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันร่างข้อความ ตลอดจนขอให้ศาลเป็นผู้แก้ไขเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เป็นที่เรียบร้อยกันไป ในที่สุดข้อความที่จะลงโฆษณาเสียใหม่มีดังต่อไปนี้

“ตามที่หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓ ลงข้อความซึ่งเขียนโดยนายสำเนียง ชันชวณะ จำเลยที่ ๓ อันเกี่ยวกับตัวโจทก์นั้น จำเลยขอแสดงว่า ความจริงโจทก์ไม่เคยเป็นจำเลยในคดีสวรรคตเลย และไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่า เป็นผู้กระทำความผิด

นอกจากนี้ การที่โจทก์หลบหนีออกจากประเทศไทยไปนั้นเป็นเพราะหลบหนีจากการรัฐประหาร จึงขอแจ้งให้ผู้อ่านทราบตามความเป็นจริงและขออภัยในความคลาดเคลื่อนครั้งนด้วย

หนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน
และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

โจทก์แถลงว่าจะนำข้อความนี้^๕ส่งไปยังตัวโจทก์ที่กรุงปารีสโดยด่วน เพื่อให้ตัวโจทก์ได้พิจารณาแล้วจะมาแถลงผลให้ศาลทราบ

ศาลพิจารณาเห็นเป็นการสมควร จึงกำหนดนัดพร้อมเพื่อฟังผลจากตัวโจทก์ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ เวลา ๑๓.๐๐ น.

อนึ่ง หากตัวโจทก์ยินยอมตามข้อความดังกล่าวข้างต้น ฝ่ายจำเลยรับจะลงข้อความดังกล่าวในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันหน้า ๔ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์หน้า ๔๘ ครั้งเดียว ส่วนโจทก์จะนำข้อความนี้ไปลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นโดยไม่บิดเบือนข้อความอย่างใดทั้งสิ้น และโจทก์จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการโฆษณานั้น จำเลยก็ไม่ขัดข้อง ศาลจึงบันทึกไว้ นอกจากนี้ทนายโจทก์แถลงว่าหากมีการตกลงกันได้และมีกรโฆษณาในหนังสือพิมพ์จำเลยเรียบร้อยแล้ว โจทก์จะได้มาขอถอนฟ้องคดีนี้ไป/

อ่านแล้ว

วิถี ปานะบุตร

			ประสิทธิ์ จดอ่าน
วิชา	กัณฑ์ตามระ	ชิต	อ่านไม่ออก โจทก์
			อ่านไม่ออก จำเลย

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

ระหว่าง	{	นายปรีดี พนมยงค์	โจทก์
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก	จำเลย

นัดพร้อมเพื่อฟังผลจากตัวโจทก์ซึ่งอยู่ที่กรุงปารีสวันน ผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์และทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล

โดยที่ฝ่ายโจทก์ได้ยื่นคำแถลงลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔ เพื่อแถลงให้ศาลทราบเกี่ยวแก่เรื่องที่ตัวโจทก์ได้แก้ไขข้อความบางประการในประกาศออกภัยจากร่างเดิมที่ศาลได้ร่างไว้ในรายงานกระบวนการฉบับลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๔ ศาลได้สั่งในคำแถลงของโจทก์ว่า “ทราบและศาลจะได้สั่งในวันนัด”

ครั้นวันนซึ่งเป็นวันนัด ศาลมิได้จ่ายสำเนาคำแถลงของโจทก์ให้แก่จำเลยรับไป แต่ได้อ่านและบอกให้ทนายจำเลยจดข้อความตามถ้อยคำประกาศออกภัยที่ตัวโจทก์ได้ร่างมาใหม่ ซึ่งทนายจำเลยได้จดไปเรียบร้อยแล้ว

ทนายจำเลยแถลงต่อศาลว่า จะนำข้อความที่จดไปนี้ไปปรึกษาตัวความว่าจะเห็นควรประการใด หรือควรจะตัดทอนแก้ไขเพิ่มเติมประการใดแล้วจะมาแถลงให้ศาลทราบด้วยวาจา

ฝ่ายโจทก์แถลงว่าถ้าฝ่ายจำเลยจะมีการขอแก้ไขเกี่ยวแก่ถ้อยคำหรือตัดทอนไม่ว่าด้วยประการใดก็ตาม ฝ่ายโจทก์ยินยอมที่จะรับพิจารณาด้วยดอกครั้งหนึ่ง มิใช่ถือเอาถ้อยคำที่ตัวโจทก์ร่างมานั้นเป็นข้อกำหนดตายตัวเสียเลยทีเดียว

ทนายจำเลยรับทราบในหลักการที่ฝ่ายโจทก์แถลงนั้น

ศาลพิเคราะห์เห็นว่า คู่ความยังมีเจตนาที่จะปรองดองต่อกัน จึงให้นัดพร้อมเพื่อฟังผลการแก้ไขประกาศออกภัยจากฝ่ายจำเลยในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๔

เวลา ๑๓.๐๐ น.

วิณี อ่านแล้ว

๑ มีนาคม ๒๕๑๔

ระหว่าง { นายปรีดี พนมยงค์ โจทก์
 { บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก จำเลย

นัดพร้อมเพื่อฟังผลการประนีประนอมวันนี้ คงมาแต่ฝ่ายผู้รับมอบอำนาจ โจทก์และทนาย ส่วนทนายจำเลยไม่มาศาล คงมอบแต่เสมียนทนายมาฟังคำสั่ง แทน พร้อมกับมอบให้เสมียนทนายยื่นคำแถลงอันเป็นคำประกาศขอออกภัยที่ฝ่ายจำเลยแก้ไขมาใหม่

ศาลได้ให้โจทก์รับสำเนาคำแถลงนี้ไปแล้ว โจทก์แถลงว่าใคร่ขอเวลาไปปรึกษาหารือกันว่าควรจะยินยอมตามจำเลยแถลง หรือว่าจะให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขประการใดบ้าง

ศาลพิจารณาเห็นว่าเห็นเป็นการสมควร จึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อพิจารณาคำประกาศขอออกภัยในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๓.๐๐ น. เหตุที่นัดเน้นขึ้นเพราะเสมียนทนายจำเลยแถลงว่า เร็วกว่าที่ทนายจำเลยไม่มีวันว่างเลย

อ่านแล้ว

วิณี จด

สำเนา

โจทก์

สุรชัย (เสมียนทนาย) จำเลย

๑๕ มีนาคม ๒๕๑๔

ระหว่าง	}	นายปรีดี พนมยงค์	โจทก์
		บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก	จำเลย

นัดพร้อมเพื่อฟังผลการพิจารณาร่างประกาศขออภัยซึ่งจำเลยร่างมา และโจทก์ได้รับร่างนั้นไปแล้ว

นายทั้งสองฝ่ายและผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์มาศาล

ผู้รับมอบอำนาจจากโจทก์แถลงว่าได้พิจารณาร่างของฝ่ายจำเลยแล้ว โจทก์ขอแก้ถ้อยคำเพียงเล็กน้อยคือ ในร่างของจำเลยนั้น โจทก์ขอตัดคำว่า “ตามหลักกฎหมาย” ออกและขอเพิ่มประโยคต่อจากคำว่า นายสำเนียง ชันธชนะว่า “ใช้นามปากกาว่า “ส.ช.น.” ซึ่งมีใจความว่า โจทก์พัวพันกับคดีสวรรคตนั้น”

สรุปแล้วโจทก์ขอแก้ไขเพิ่มเติมเพียงสองแห่งดังกล่าวแล้ว

นอกจากนี้โจทก์แถลงว่าขอให้ประกาศในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน รวม ๓ ครั้ง และในหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์รวม ๑ ครั้ง เมื่อประกาศแล้วโจทก์จะขอถอนฟ้องคดีทันที แต่ใคร่ขอให้ศาลกันค่าชนศาลให้แก่โจทก์ทั้งหมดคงเหลือไว้เพียง ๕๐ บาทเป็นกรณีพิเศษ ด้วยเพราะโจทก์ขอสละข้อเรียกร้องค่าเสียหายตามฟ้องทั้งหมด และโจทก์ขอสิทธิจะนำข้อความที่ได้ร่างนี้ไปประกาศในหนังสือพิมพ์อื่น ๆ ตามที่โจทก์เห็นสมควรโดยไม่บิดเบือนถ้อยคำแต่ประการใด

นายจำเลยแถลงว่ายินยรับหลักการนี้ไปเสนอตัวความเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งเพราะข้อความที่จะประกาศนี้มีใจความใกล้เคียงกันมากแล้ว ยังเหลือปัญหาว่า

จะให้ลงพิมพ์ประกาศรวมอีกครั้ง นอกจากนั้นนายจำเลยจะพยายามให้ทางโรงพิมพ์
จำเลยเรียงตัวพิมพ์ลงในกระดาษปรู๊ฟโดยกำหนดตัวอักษรใหญ่เล็กตามสมควรแล้ว
จะนำมาเสนอศาลในวันนัดพร้อม

โจทก์เห็นชอบด้วย

จึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อตรวจร่างปรู๊ฟและสอบถามจำเลยเกี่ยวกับการจะ
ประกาศรวมอีกครั้งในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๓.๐๐ น.

อนึ่งร่างประกาศที่จำเลยจะไปพิมพ์ปรู๊ฟมาเสนอศาลในวันนัดพร้อมนั้น ให้
ถือต้นร่างของฝ่ายจำเลยเป็นหลักแต่มีแก้ไขเพิ่มเติมรวมสองแห่งดังศาลบันทึกไว้
ข้างต้นแล้ว ซึ่งจำเลยจะมาแถลงผลให้ศาลทราบในวันนัดพร้อม นอกจากนั้นนาย
จำเลยรับจะนำตัวจำเลยคนใดคนหนึ่งที่มีอำนาจจะตกลงได้มาศาลในวันนัดด้วย

อ่านแล้ว

วิณี ปานะบุตร

วิภา กันตามระ

โจทก์

เฉลิม

จำเลย

คดีหมายเลขดำที่ ๗๒๓๖/๒๕๑๓

คดีหมายเลขแดงที่ ๒๐๐๕/๒๕๑๓

ศาลแพ่ง

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๑๔

ความแพ่ง

ระหว่าง { นายปรีดี พนมยงค์ โจทก์
บริษัทสยามรัฐ จำกัด กับพวก จำเลย

นัดพร้อมเพื่อพิจารณาร่างปฏิรูปประกาศขออภัย และสอบถามจำเลยเกี่ยวกับการประกาศดังกล่าววันที่ ทนายทั้งสองฝ่ายมาศาล

ทนายจำเลยเสนอปฏิรูปประกาศขอความขออภัยต่อศาล ๑ ชุด และโจทก์ ๑ ชุด ในที่สุดมีการแก้ไขข้อความเล็กน้อยตามที่ศาลเขียนไว้ด้วยหมึกสีแดง ในร่างฉบับที่ส่งศาลแล้ว

คู่ความรับกันว่า ให้พิมพ์ประกาศโฆษณาตามร่าง และตามอักษรดังกล่าว มาข้างต้นทุกประการ โดยพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวัน หน้า ๕ รวม ๓ วัน เริ่มแต่ฉบับประจำวันที่ ๒๕ เดือนนี้เป็นต้นไป และพิมพ์ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ สัปดาห์วิจารณ์ในหน้าที่ ๑๗ หนึ่งครั้ง ในฉบับวันอาทิตย์ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๑๔

คู่ความตกลงกันว่ายอมให้โจทก์นำข้อความตรงกับถ้อยคำของร่างประกาศที่ส่งศาลไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์อื่นได้ โดยไม่บิดเบือนเป็นอย่างอื่น

ทนายจำเลยรับจะนำหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันที่ลงพิมพ์โฆษณาดังกล่าว ข้างต้นมาส่งศาล เพื่อรวมสำนวนไว้ ส่วนฉบับสัปดาห์วิจารณ์นั้น ทนายจำเลย แถลงว่า ทนายจำเลยจะเดินทางไปต่างประเทศ จึงไม่อาจนำมาส่งได้ ขอให้โจทก์

เป็นฝ่ายนำส่งศาลแทน นอกจากนั้นนายจำเลยแถลงว่า การที่โจทก์จะขอถอนฟ้องคดีนี้ จำเลยทุกคนไม่ขอคัดค้านประการใด เหตุที่ขอแถลงไว้ก่อน ก็เพราะว่านายจำเลยจะต้องเดินทางไปต่างประเทศในวันที่โจทก์จะมาขอถอนฟ้อง จึงไม่อาจมาแถลงในวันดังกล่าวนี้ได้ ศาลจึงบันทึกไว้

โจทก์แถลงว่า รั้วจะนำหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ฉบับดังกล่าวมาส่งศาลแทนจำเลย และจะยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ในวันจันทร์ที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๑๔ เวลา ๑๓.๐๐ น. โดยให้ฝ่ายโจทก์มาศาลแต่ฝ่ายเดียวเพื่อถอนฟ้อง เพราะฝ่ายจำเลยนายจะต้องเดินทางไปต่างประเทศ ให้ลงบัญชีนัดไว้

อ่านแล้ว

วิระ จดอ่าน

วิถิ ปานะบุตร

ประกาศ

ตามที่นายปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้องบริษัทสยามรัฐ จำกัด ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายสำเนียง จันทชวณะ นายประจวบ ทองอุไร และนายประหยัด ศ. นาคะนาท เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ในข้อหาละเมิดโจทก์ ตามคดีดำหมายเลขที่ ๗๒๓๖/๒๕๑๓ เนื่องจากหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ และหนังสือพิมพ์สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๑๓ ลงข้อเขียนซึ่งเขียนโดย นายสำเนียง จันทชวณะ ใช้นามปากกาว่า ส.ช.น. ซึ่งมีใจความว่าโจทก์พัวพันในคดีสวรรคตนั้น

จำเลยขอแถลงความจริงว่า โจทก์ไม่เคยเป็นจำเลยในคดีสวรรคตเลย และไม่เคยถูกศาลพิพากษาว่ากระทำความผิด เมื่อโจทก์ไม่เคยถูกศาลพิพากษาลงโทษ จึงถือว่าโจทก์ยังบริสุทธิ์

ส่วนการที่โจทก์หลบหนีออกจากประเทศไทยนั้น เป็นเพราะหลบหนีการรัฐประหาร จึงขอให้ผู้อ่านทราบความจริง และขออภัยในความคลาดเคลื่อนนี้ด้วย

บริษัทสยามรัฐ จำกัด

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

นายสำเนียง จันทชวณะ

นายประจวบ ทองอุไร

นายประหยัด ศ. นาคะนาท

ภาคผนวก

ตามที่นายปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้องบริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด ที่ ๑ นายสาร บรรดาศักดิ์ ที่ ๒ นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย ที่ ๓ และนายจ่านงค์ แก้วโสวัตนะ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งในข้อหาละเมิดปฎิญาสากรกว่าด้วย สิทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาทใส่ความทำให้โจทก์เสียหาย ตามคดีหมายเลขดำ ที่ ๑๑๓/๒๕๑๔ เนื่องจากหนังสือพิมพ์หลักเมืองสมัยไทยเดลี ฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ หน้า ๘ ลงข้อความซึ่งเขียนโดยจำเลยที่ ๒ ใช้นามปากกาว่า ขวานทอง ในคอลัมน์ตอบปัญหาขัดข้องหมองใจ เป็นการหมิ่นประมาทนายปรีดี พนมยงค์ หรือหลวงประดิษฐมนูธรรมว่า เป็นคนล้มชาติกำเนิดของตนเอง ไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา จะเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักประชาธิปไตยไม่ได้ และเป็นอัยโจรปล้นราชบัลลังก์ มีการพัวพันในกรณีสวรรคตด้วยนั้น

บัดนี้ จำเลยทั้งสองคนได้รู้สำนึกว่าข้อความที่จำเลยเผยแพร่ข้างต้นนั้น มิได้มีมูลความจริงแต่ประการใดเลย จึงได้ขออภัยนายปรีดี พนมยงค์ ดังสำเนาประกาศ ที่ได้พิมพ์ในหน้าต่อไป

(สำเนา)

ประกาศ

ตามที่นายปรีดี พนมยงค์ ได้เป็นโจทก์ฟ้อง บริษัท ไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด ที่ ๑ นายสาร บรรดาศักดิ์ ที่ ๒ นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย ที่ ๓ และนายจ่านง แก้วโสภาวัฒนะ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ในข้อหาละเมิดปฎิญาสากล่าวด้วย สัทธิมนุษยชนและหมิ่นประมาทโดยใส่ความ ทำให้โจทก์เสียหายตามคดีหมายเลข คำที่ ๑๑๙/๒๕๓๔ เนื่องจากหนังสือพิมพ์หลักเมือง สมัยไทยเดลี ฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ หน้า ๘ ลงข้อความซึ่งเขียนโดยจำเลยที่ ๒ ใช้นามปากกาว่า ขวานทอง ในคอลัมน์ตอบปัญหาขัดข้องของหมองใจ เป็นการหมิ่นประมาทนายปรีดี พนมยงค์ หรือ หลวงประดิษฐมนูธรรมว่า เป็นคนล้มชาติกำเนิดของตนเอง ไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา จะเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักประชาธิปไตยไม่ได้ และเป็นอัยโจรปล้น ราชบัลลังก์ มีการพัวพันในกรณีสวรรคตด้วยนั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้าจำเลยทั้งสองคน ได้รู้สึกสำนึกว่าข้อความที่จำเลยเผยแพร่ข้างต้นนั้น มิได้มีมูลความจริงแต่ประการใดเลย

ข้าพเจ้าจำเลยทุกคนจึงขออภัย นายปรีดี พนมยงค์ หรือ หลวงประดิษฐมนูธรรม โจทก์ ที่ถูกข้าพเจ้าทั้งหลายใส่ความด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการดังกล่าวแล้ว ซึ่งนายปรีดี พนมยงค์ ได้กรุณาให้อภัยและถอนฟ้องคดีแล้ว

นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย

ในนามบริษัทไทยเดลีการพิมพ์ จำกัด จำเลยที่ ๑

นายสาร บรรดาศักดิ์ จำเลยที่ ๒

นายรุ่งโรจน์ นรเชษฐวุฒิวัย จำเลยที่ ๓

นายจ่านง แก้วโสภาวัฒนะ จำเลยที่ ๔.